

Møte onsdag den 15. desember kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 31):

1. Innstilling fra kommunalkomiteen om løyvingar på statsbudsjettet for 2005, kapittel under Kommunal- og regionaldepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet (rammeområda 6 og 7) (Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))
2. Innstilling frå kommunalkomiteen om tilbakeføring av selskapsskatt til kommunane og omlegging av inntekstutjamninga (Innst. S. nr. 83 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 5 (2004-2005))
3. Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2004 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (Innst. S. nr. 72 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 18 (2004-2005))
4. Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa om vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, med nære slektninger i Norge (Innst. S. nr. 69 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:92 (2003-2004))
5. Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om å innføre en ordning med lukkede mottaksleirer for asylsøkere (Innst. S. nr. 61 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:4 (2004-2005))
6. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 18. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 12):
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om retningslinjer, godkjenningsordninger eller andre krav som er egnet til å sikre seriøsitet i arbeidsutleiebransjen.»
7. Forslag fra stortingsrepresentant Signe Øye på vegne av Arbeiderpartiet oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 18):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak om innføring av økonomiske sanksjoner ved ugyldig fravær fra den obligatoriske norskopplæringen for personkretser som ikke er omfattet av introduksjonsprogrammet.»
8. Forslag fra stortingsrepresentant Heikki Holmås på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 18):
«Stortinget ber Regjeringen våren 2010 fremlegge en vurdering for Stortinget av om retten til norskopplæring for bosatte og norske statsborgere skal utvides.»
9. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 18):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at tilskuddet til norskopplæring for voksne innvandrere fortsatt skal være en øremerket bevilgning.»
10. Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet medrekna folketrygda for 2004 under Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. S. nr. 77 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 20 (2004-2005) kap. 630, 634, 642, 2541, 2543, 3630, 3634, 3635, 3640, 3642 og 5705)
11. Innstilling frå sosialkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet medrekna folketrygda for 2004 under Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. S. nr. 73 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 20 (2004-2005) unnateke kap. 630, 634, 642, 664, 666, 2541, 2543, 3630, 3634, 3635, 3640, 3642 og 5705)
12. Forslag fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 19):
«Stortinget ber Regjeringen om å gjennomgå gjeldende lovverk som ledd i å sikre funksjonshemmede adkomst til utesteder og sikre funksjonshemmede mot diskriminering på utesteder. Stortinget ber om at resultatet av gjennomgangen forelegges Stortinget.»
13. Forslag fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 19):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Vinmonopolet AS utarbeider en 4-årig landsplan for utvikling av Vinmonopolets salgsnett. Målet med planen skal være å sikre større likhet i tilgjengelighet innen totalantallet utsalg på landsbasis. Landsplanen skal sendes på høring til kommunene.»
14. Forslag fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 19):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Vinmonopolet iverksetter et forsøksprosjekt med publikumsprøving av Vinmonopolets produkter.»
15. Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005 vedrørende rammeområde 21 (eksportgarantier mv.), rammeområde 22 (finansadministrasjon), enkelte tema under Finansdepartementet, enkelte garantier under Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, kapitlene som gjelder overføring til eller fra Statens petroleumsfond og fullmakt til å ta opp statslån mv. (Budsjett-innst. S. nr. 6 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))
16. Referat

Presidenten: Fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteen og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen foreligger søknad om permisjon, undertegnet av delegasjonens leder, stortingsrepresentant Morten Høglund. Søknaden gjelder deltakelse på møter i Geneve i dagene 16. og 17. desember for representantene Vidar Bjørnstad, Julie Christiansen, Hans Kristian Hogs-

nes, Morten Høglund, Ivar Østberg og Odelstingets president, Ågot Valle.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Akershus fylke: Sverre Myrli, Mette Korsrud og Harald Espelund
For Hordaland fylke: Ragna Flotve
For Troms fylke: Ruth Stenersen
For Vestfold fylke: Marie Kjørstein
3. Mette Korsrud og Ruth Stenersen innvelges i Lagtinget for den tid de møter for representantene Julie Christiansen og Ivar Østberg.

Presidenten: Representanten Ingvild Vaggen Malvik vil framsette et privat forslag.

Ingvild Vaggen Malvik (SV) [10:03:12]: Jeg vil på vegne av representantene Karin Andersen, Ingrid Fiskaa, May Hansen og meg selv få sette fram et forslag om kartlegging av det reelle behovet for praktisk bistand i hjemmet til foreldre i forbindelse med fødsel i landets kommuner.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet om nødvendig fortsetter utover den reglementsmessige tid kl. 15 til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Det anses vedtatt.

For øvrig vil presidenten gjøre oppmerksom på – mens det fremdeles er ganske mye folk i salen – at hvis debatten i dag skal gå slik som kommunalkomiteen ønsker, med de ønskede taletider, ser presidenten små muligheter til å bli ferdig før kl. 19. Dette kan bare styres av Stortingets representanter selv, og presidenten kan ingenting annet gjøre enn å lede debattene ut fra de ønskede taletider.

Presidenten ber representantene ta hensyn til at det er noen av gruppene som skal ha juleavslutning i kveld.

S a k n r . 1

Innstilling frå kommunalkomiteen om løyvingar på statsbudsjettet for 2005, kapittel under Kommunal- og regionaldepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet (rammeområda 6 og 7) (Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 40 minutter, Høyre 35 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 20 minutter hver, Senterpartiet 10 minutter, og Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalene fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:05:20] (leiar i komiteen): Fyrst ei oppretting: Det gjeld side 59 i innstillinga. Der står det «Stortinget» ein plass der det skal stå «Sametinget». Det er *Sametinget* som skal gi Sametingets kontrollkomite dei rette arbeidstilhøva.

Eg vil nytta høvet til å takka komiteen for nok ein haust med eit godt og konstruktivt samarbeid. Ein budsjettprosess er ein spesiell prøve. Det er all grunn for den enkelte komitefraksjonen til å vera fornøgd med framdrift og ryddigheit i årets prosess. Dessverre kan eg ikkje omtala innhaldet i budsjettarbeidet på same måten.

Svært mange enkeltmenneske, barn, eldre, skuleelevar, kulturskuleinteresserte og hjelpetrengande har i heile denne stortingsperioden vorte ramma av systematisk underfinansiering av kommunane frå Regjeringa si side. Det skjer òg i år. Komiteen har hatt sterke møte med ordførarar som har skildra ein kvardag det er umogleg å lata att augo for. Vi har møtt fagpersonell innan skule og omsorg. Dei har ein annan nærleik enn departementa til den utarminga som er i ferd med å skje i mange lokalsamfunn. Vi har lytta til ordføraren i Gaular, som må leggja ned kulturskulen, og til Høgre-ordføraren i Etne, som taler sine egne rett imot, og til mange andre folkevalde. Dei kjenner på kroppen ei regjering som vekslar ein god og gratis skule og ei meir verdig omsorg inn i skattelette til høge inntekter.

Her er eit alternativ til dagens regjering. Det går tydeleg fram av innstillinga frå kommunalkomiteen. Senterpartiet, Arbeidarpartiet og SV står alle for eit sterkare offentleg engasjement for å få fleire i arbeid, for ein meir offensiv distrikts- og bustadpolitikk og for ein styrkt og meir solidarisk kommuneøkonomi. Desse tre partia fremmar i dag to forslag som har stor betydning for svært mange enkeltpersonar i dette landet, ei meir forpliktande konsultasjonsordning mellom KS og kommunesektoren og ein fleirårig opptrappingsplan for å retta opp den økonomiske ubalansen i kommunane. Dette er forslag som Kristeleg Folkeparti i media er for, men som dei hindrar fleirtal for her i salen i dag. Vi står òg saman om å avvise Regjeringa sitt usolidariske forslag til såkalla tilbakeføring av selskappskatten. Innføring av norskopplæring for flyktningar i mottak og forslag om klare måltal for å sikra fleire funksjonshemma og innvandrarar til offentlege stillingar fortel om eit felles engasjement for ein styrkt integreringspolitikk.

Regjeringa blir elles etter oppdrag frå Senterpartiet, Arbeidarpartiet, Framstegspartiet og SV pålagt å syta for ei meir føreseieleg og rettvis ordning for dei kostnadene fleire kystkommunar er påførte for skyss av helseperso-

nell. Regjeringa må i revidert budsjett for 2005 føreta ein gjennomgang av alle sider ved forliset av riggen «Deep Sea Driller».

Dei ulike partia kjem til å gjera greie for sine respektive opplegg.

Senterpartiet har prioritert tre område i budsjettarbeidet for 2005:

- ein målretta desentralisert næringspolitikk
- lokal velferd, skule og omsorg
- eit lyft for kultur og friviljug arbeid

Senterpartiet vil ha gode og nyskapande lokalsamfunn i heile landet. Det trengst ei heilskapleg og offensiv satsing på distrikta for å stansa sentraliseringa av kunnskap, makt, kapital og busetjing. Folk skal oppleva reell valfridom når det gjeld bu- og arbeidsstad. Noreg er i ein spesiell situasjon med mange lokalsamfunn med lågt folketal og store avstandar. Mange av dei viktigaste ressursane ligg i desse områda. Det er nødvendig å føra ein politikk som medverkar til å nytta dei rike ressursane vi har både på land og i havområda.

Auka midlar på område som samferdsel, næringsutvikling, kommunal velferd, breiband og tiltak retta mot ungdom og kvinner er livsviktig. Ny teknologi kan gi heilt andre høve enn før til meir varierte arbeidsplassar i mange distrikt. Omsynet til innbyggjarane i dei største byane er eit eige argument for å dempa det presset dei no kjenner med ei sterk sentralisering.

Vi er djupt ueinige i nivået på Regjeringa sitt forslag til løyvingar og i Regjeringa si arrogante holdning til Distrikts-Noreg. Stadig kjem nye eksempel på undergraving. På Sand i Ryfylke blir trafikkstasjonen stengd og gode lokale tilbod avvikla, medan tilsette får full lønn i to år. I Strand strevar ein bokhandlar og kundane hennar i dag med Regjeringa sitt uventa trekk overfor distriktsbokhandlarane i går.

Senterpartiet sitt alternative budsjett inneheld 4,4 milliardar kr til næringsutvikling, av desse 325 mill. kr meir til regional utvikling. Effekttvalet, Distriktskommisjonen og Handlingsromutvalet – alle desse innstillingane bør gi nytt frimod til å lyfta distrikts- og regionalpolitikken. Kommunale næringsfond fungerer, vi vil ha 100 mill. kr meir til slike fond neste år.

Vi vil ha egne tiltak mot krisa i Finnmark og for kommunar som slit med omstillingsutfordringar. Det trengst ekstra midlar til Sogn og Fjordane og Vanylven. Svalstige løfte held ikkje!

Det er i kommunane folk bur. Det er der det er behov for eit godt førebyggjande arbeid for å sikra trygge oppvekstmiljø. Barnehage, skule, kulturskule og eit breitt friviljug arbeid – alt er avhengig av at kommunane har midlar til å utføra sin avgjerande viktige del av arbeidet for trygge og inkluderande nærmiljø. Det er i kommunane det no er nødvendig å arbeida for ei omsorg der folk blir møtt med verdigheit og respekt. Senterpartiet vil òg at kommunane skal ha ei viktig rolle som medspelar for å sikra eit variert næringsliv. Vi vil at fylkeskommunane skal ha ressursar til ein desentralisert vidaregåande skule, til kultur og samferdsel, inklusiv ei trygg TT-ordning. Vi vil ha ei reell styrking av oppgåva som regional utviklingsaktør.

Senterpartiet sitt alternative budsjett inneheld ein kommunepakke på om lag 4,5 milliardar kr, av dette 3,5 milliardar kr i frie inntekter. I tillegg vil vi kompensera for 3,4 milliardar kr i manglande skatteinngang i år. Vårt utgangspunkt er at alle kommunar, anten vi snakkar om by-, vekst- eller fråflyttingskommunar, treng meir pengar til oppgåvene sine. Vi avviser den gigantoverføringa Regjeringa gjennom selskapsskatten no føretekk frå pendlar- og distriktskommunar til dei største bykommunane. Vi unner Bergen, Trondheim og Stavanger kvar krone, men det blir heilt feil å omfordela frå kommunar som sjølve treng pengane. Momsnøytralitet, ny kostnadsnøkkel for sosiale tenester i 2004, endringar av kraftskatten og nedtrappinga av Rattsø-utvalet ser ut til å vera ledd i same strategien, ei svekking av mindre, men i all hovudsak velfungerande kommunar, med tilfredse brukarar og gode tilbod.

Senterpartiet vil at det skal førast ein aktiv bustadpolitikk. Vi held fast ved at Husbanken er eit av våre beste bustadpolitiske verkemiddel. Vi er ueinige med Regjeringa som har snevra inn Husbanken si rolle. Vi vil auka bustadtilskottet og tilskottet til bukvalitet med til saman 225 mill. kr. Vi er spesielt opptekne av tilskottet til bukvalitet, det kan medverka t.d. til at fleire eldre kan bli buande lenger i eigen bustad. Vi stiller oss heilt uforståande til at Framstegspartiet har fått Høgre og Kristeleg Folkeparti med på å fjerna det tilskottet heilt. Vi vil at einpersonshushald med låg inntekt skal inkludrast i bustøtteordninga, og vi ynskjer departementet med på å få fram gode eksempel frå kommunane på avgifter etter forbruk.

Noreg står overfor store utfordringar på arbeidsmarknaden. Senterpartiet vil ikkje godta at arbeidsløysa bit seg fast. Vårt budsjettopplegg inneber etter SSB si vurdering 10 100 årsverk. Vi løyver 190 mill. kr til arbeidsmarknadstiltak, noko som inneber 1 940 plassar, av desse 640 i skjerna tiltak. Vi vil behalda dagens permitteringslov og tilfører Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet meir midlar.

Senterpartiet meiner nøkkelen til god integrering er språkkunnskapar, arbeid og inkluderande lokalmiljø. Vi vil gjeninnføra norskundervisninga i mottak og tilby introduksjonsprogram også ved familiesameining til fleire enn det Regjeringa vil. Vi vil stimulera den viktige innsatsen ulike organisasjonar gjer i integreringsarbeidet. Her blir skapt møteplassar som gir gjensidig forståing, respekt og samarbeid. Vi aukar i vårt alternative budsjett løyvingane på det området med 10 mill. kr.

Vårt alternative budsjett inneheld 10 mill. kr til Sametinget sine viktige funksjonar. Medieoppslag den siste tida har sådd tvil om Sametinget si handtering av eigen økonomi. Senterpartiet er med i det breie fleirtalet som ber Sametinget, Riksrevisjonen og departementet i samarbeid syta for at Sametinget sine kontrollordningar blir betra, og føreset tilbakemelding til Stortinget om det.

Senterpartiet held fast ved dei fem strategiane frå utjamningsmeldinga. Dei er dessverre ikkje mindre aktuelle i dag enn i 1999. Forskjellane aukar i dette landet. Skal vi fjerna fattigdommen, må vi halda fast ved ei mjukare arbeidslinje, ein meir sosial bustadpolitikk, betre offent-

lege tenester, eit meir finmaska sosialt tryggingssystem og eit meir rettferdig skattesystem. Ein styrkt kommuneøkonomi er nøkkelen til betre offentlege tenester. Det vil ikkje minst gi kommunalt tilsette høve til å vera føre var når det gjeld barn og unge som treng spesiell merksemd. Når vi ikkje får fleirtal for våre forslag i dag, så kjem det til å stimulera oss til å stå på vidare for det samfunnet som vi ynskjer.

Eg vil til slutt ta opp dei forslaga som Senterpartiet er medforslagsstillar til.

Presidenten: Representanten Magnhild Meltveit Kleppa har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Signe Øye (A) [10:15:43]: Det har vært ulike signaler den siste tiden fra deler av Senterpartiet om viljen til samarbeid i en ny solidaritetsregjering sammen med Arbeiderpartiet og SV. Men bare på denne delen av statsbudsjettet kunne vi ha oppnådd mye sammen dersom vi hadde hatt flertall på Stortinget. Vi ville fått 3 000 flere tiltaksplasser, slik at flere arbeidsledige kunne komme tilbake i jobb, vi ville fått på plass en ungdomsgaranti som sikret langtidsledige under 25 år arbeid, tiltaksplass eller utdanning, vi ville økt satsingen på skole og omsorg i kommunene med flere milliarder kroner neste år, og vi ville fått flertall for en forpliktende plan for oppretting av den økonomiske ubalansen i kommunesektoren. Senterpartiets leder, Åslaug Haga, sa tidligere i høst at Senterpartiets deltakelse ville gi et slikt samarbeid en profil hvor sentrumsverdiene knyttet til desentralisering av makt, privat initiativ og bygde- og kystinteresser blir ivarettatt.

Deler representanten Meltveit Kleppa disse positive oppfatningene?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:17:00]: Som eg viste til i innlegget mitt, er denne innstillinga nok eit eksempel på kva eit samarbeid mellom Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet kan føra til. Eg er ikkje i tvil om at dersom vi fekk gjennomslag for dei prioriteringane som vi står saman om, så ville det vera til beste for svært mange enkeltmenneske, og det ville vera til beste for svært mange byar og bygder i dette landet.

Så er det slik at det skal vera eit stortingsval. Det er viktig for Senterpartiet at vi går til val som sjølvstendige parti, og om valresultatet viser eit styrkt senterparti, er det viktig for oss at vi får setja vårt stempel på dei eventuelle forhandlingane som skal vera etterpå.

Kari Lise Holmberg (H) [10:18:22]: Regjeringen har ført en økonomisk politikk som virker. Næringslivet går nå bedre og signaliserer optimisme, arbeidsledigheten går nedover, det er lav rente og bedre kronekurs. Dette kommer både enkeltpersoner, kommuner og næringslivet til gode. Men så leser jeg i Senterpartiets hovedprioriteringer i dette budsjettet:

«I ein situasjon der arbeidsløysa er høg og næringslivet slit, er det viktigare enn nokon gong å satse målretta på utvikling i heile landet.»

Er det nå sånn at Senterpartiet ikke ser at pilene peker i bedre retning? Er det sånn at Senterpartiet ikke erkjenner, som FN sier, at Norge er verdens beste land å bo i? Ser ikke Senterpartiet at vi lever i et velstandssamfunn der vi ivaretar verdiene og får en bærekraftig utvikling?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:19:34]: Eg set pris på at Høgre les høgt frå Senterpartiet sine merknader. Eg vil rå til at blir gjort endå oftare.

Så til spørsmålet om ikkje Senterpartiet ser korleis utviklinga går. Det gjer vi så absolutt. Vi er glade for at det er lyspunkt når det gjeld arbeidsliv og sysselsetjing, men vi er jo langt frå fornøgde med dagens tilstand. Det har komme fleire utgreiingar i den aller seinaste tida som vi meiner så absolutt viser kor viktig det er med ytterlegare offensiv, anten vi snakkar om Distriktskommisjonen eller Handlingsrommutvalet. Det er eit faktum at det er langt fleire enn på lenge som fell utanfor i dette landet, og når vi diskuterer kommunesektoren sitt budsjett, må eg seia at det viktigaste tiltaket vi kan komma med, er å styrkja kommunane, for å sikra ein betre skule og ei meir verdig omsorg. Eg stiller meg heilt uforståande til at Høgre kan seia at det går godt på det feltet.

Torbjørn Andersen (FrP) [10:20:58]: Representanten Magnhild Meltveit Kleppa fra Senterpartiet understreker meget klart at Senterpartiet nå faller stadig dypere inn i en sosialistisk fold sammen med SV og Arbeiderpartiet. Og så spørs det jo da om kjernevelgerne, grunneiere og bønder, setter særlig stor pris på denne markante venstrevridningen til det tidligere langt mer borgerlige Senterpartiet. Men det vil jo neste stortingsvalg gi oss svar på.

Representanten nevnte i sitt innlegg at folk skal bli møtt med verdighet og respekt i kommunen, og da vil jeg gjerne vite om det er slik at Senterpartiet ser valgfrihet som et viktig demokratisk gode når det gjelder å bli møtt med verdighet og respekt. Mener Senterpartiet at valgfrihet er en viktig rettighet for innbyggerne for at man skal bli møtt med det hun benevner som verdighet og respekt, eller mener Senterpartiet at man som bruker av kommunale tjenester kun skal være prisgitt de kommunale monopolverandører, nemlig kommunen selv? Jeg vil gjerne ha et svar på hva Senterpartiet legger i dette.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:22:33]: Av og til blir det framstilt som om grunneigarar og bønder ikkje har samfunnssolidaritet. Det vil eg tilbakevisa på det sterkaste, jf. den dugnadsånda som er gjeldande i svært mange distrikt i dette landet.

Så når det gjeld valfridom: Det som er det viktige for Senterpartiet, er å sikra at det er eit tilbod den dagen den enkelte har bruk for det, at det er moglegheit for ei verdig omsorg. Vi trur faktisk det er det beste både for dei tilsette, for dei som har bruk for omsorg, og for dei pårørande at det er stabilitet rundt dette og ikkje det sjanse-spelet som dei no har drive på med f.eks. i Oslo, der folk stiller som private tilbydarar og så trekkjer seg. Det blir

inngått avtalar som blir brotne midt i perioden, nettopp fordi dei ikkje klarer å fylla dei forplikingane dei har gått inn på.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:23:58]: De siste ukene har vært preget av rapportene om situasjonen i Kyst-Finnmark. Fylket mistet om lag 1 000 arbeidsplasser i fiskeindustrien på ett år. Enkelte kommuner har hatt en arbeidsledighet på over 20 pst. sammenhengende i et par år. Nå ser vi langtidsvirkningene, med økte sosiale utfordringer og økte psykiske problemer.

Stortinget og Regjeringen har visst om problemene. Fylkesmannen sendte en egen rapport til statsministeren om at han fryktet «at bunnen faller ut av mange lokal-samfunn, og at bosettingsmønsteret langs Finnmarksysten kan være i ferd med å endres radikalt». Han konkluderte med at det er «nødvendig at sentrale myndigheter griper inn med tiltak». Men ingenting skjedde. Forslag fra Arbeiderpartiet om tiltak for fiskeindustrien ble nedstemt, og forslag fra Arbeiderpartiet om en aksjonsplan ble nedstemt. Nå ser det ut for at Arbeiderpartiets nye initiativ kan gi flertall for noe. Jeg må så sterkt jeg kan, appellere til Regjeringen om å ta alvorlig behovet for oppfølging.

Men situasjonen i Kyst-Finnmark gir oss samtidig to viktige påminnelser:

Arbeid for alle er jobb nr. 1. Arbeidsledigheten rammer enkeltmennesker og familier som gjerne vil bruke sin arbeidskraft, og som føler usikkerhet for sin økonomi og for sin framtid. Derfor må vi styrke innsatsen for å sikre utsatte arbeidsplasser, og styrke innsatsen for å skape nye arbeidsplasser rundt om i landet. Arbeiderpartiets økonomiske opplegg har det som sitt fremste siktemål. Vi foreslår å styrke forsknings- og utviklingsarbeidet, styrke nyskappingsarbeidet, utvikle næringer hvor vi har fortrinn som kan gi oss nye arbeidsplasser.

Men samtidig må vi gjøre det lettere for dem som dessverre er blitt arbeidsledig, å komme tilbake i jobb. Vi må styrke arbeidsmarkedstiltakene. Vi må hindre at permitterte heller blir oppsagt, slik de lett ville blitt med Regjeringens forslag om å stramme inn arbeidsgivers lønnsplikt under permittering. Vi vil forbedre arbeidsledighetstrygden

Den andre påminnelsen er behovet for en langt mer offensiv distriktpolitikk, også det for å skape flere arbeidsplasser og for å styrke landets samlede verdiskaping.

Norge er et rikt land, et land med et spennende mangfold. Vi har ulike kulturer i de ulike deler av landet. Det er jo dette mangfoldet som er Norge. Snarere enn å ønske oss mest mulig lik andre land, bør vi være bevisst på at vi har et land som ligger langt nord og langs kysten.

Men Norge er også økonomisk rikt. Mange av de fortrinn og de ressurser som har bidratt til denne rikdommen, finnes i Distrikts-Norge – fisken, skogen, vannkraften, oljen og naturopplevelsene. Vi må i langt sterkere grad gripe fatt i disse mulighetene og utvikle dem til

spennende nye arbeidsplasser. Men da må vi ha en klar strategi for hvor vi vil. Vi må styrke kompetansen, styrke kapitaltilgangen, bedre kommunikasjonene, bl.a. gjennom utbygging av moderne bredbånd over hele landet. Da må vi ha en målrettet distriktpolitikk.

Et av Regjeringens kjennemerker er jo det motsatte. Den har svekket distriktpolitikken. Jeg hører stadig kommunalministeren si at fylkeskommunen i Finnmark må løse krisen, for den har fått delegert myndighet og fått 112 mill. kr. Men hun glemmer å si at dette er et kutt på en fjerdedel siden Regjeringen overtok.

Distriktskommisjonen har nylig lagt fram sin innstilling. Det er spennende lesning. Her er det medlemmer foreslått av alle partier. Distriktskommisjonens innstilling kan ikke leses som noe annet enn en kraftig kritikk av Regjeringens distriktpolitikk. Alle medlemmene utenom Fremskrittspartiet uttaler at det er

«behov for å styrke den næringsrettede og smale politikken for å fremme utvikling av lønnsom og fremtidsrettet virksomhet i distriktene».

Men det er jo her Regjeringen systematisk har kuttet. Ikke fordi vi hindres av internasjonale regler. Det såkalte Handlingsromutvalget sa at «det er meir dei nasjonale prioriteringane enn EØS-reglane som set grensa».

Det er ikke fordi det er uklok bruk av pengene. Effektivutvalget sa enstemmig at «de gode effektene tilsier at det bør anvendes større ressurser på dette området».

Og Distriktskommisjonen sa, sågar enstemmig: «Rammene for investeringstilskudd bør økes, slik at virkemidlet kan brukes i et omfang som er mer på linje med hva som er vanlig i andre europeiske land.»

Regjeringens opplegg fører til at det blir mindre penger neste år enn i år. Dette er et av de områdene hvor vi ser klare skiller mellom Regjeringen og regjeringsfadderne i Fremskrittspartiet på den ene siden og Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet på den andre. Vi ser det i distriktpolitikken, vi ser det i arbeidsmarkedspolitikken, vi ser det i synet på arbeidslivet, vi ser det i boligpolitikken. Vi ser det i forskjellen på viljen til å styre utviklingen, til å ta ansvar, til forskjell fra å overlate utviklingen til markedet, slik vi altfor lenge har sett, bl.a. i Kyst-Finnmark. Vi ser det i valget mellom privat velferd for de rikeste eller felles velferd for de mange, vi ser det i valget mellom skattelette eller skole.

Regjeringens budsjettforslag og budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gjør dette tydeligere enn noen gang. Knappt noen gang er det gitt så store skattelettelse til dem med aller høyest inntekt. Konsernsjefen i Norsk Hydro får 207 000 kr – 207 000 kr – i skattelette med Regjeringens opplegg. Med Fremskrittspartiets såkalte rettfærdige opplegg får han 197 000 kr – 197 000 kr.

Men rundt dem som får slike skattelettelse, må skoletilbud legges ned, barnas fritidstilbud kuttes ned, eldre-tjenestene kuttes ned, kulturtilbud kuttes ned.

Høyre-ordfører Amund Enge sa det slik:

«Vi er lei av å høre at vi sløser med penger i kommune-Norge. Når det gjelder effektivisering er vi best i klassen.»

Han sa også:

«Kommuneøkonomien har vore skral dei siste åra. I budsjettet for 2005 vert alt endå verre.»

Ja, det gjør det. Regjeringens kommuneopplegg hadde ikke engang nok vekst til å dekke de merkostnadene kommunene får som følge av endringene i befolkningen.

Budsjettavtalen med Fremskrittspartiet endrer lite på det. Den gir kommunene kun 800 mill. kr mer neste år enn Regjeringens opplegg. Det betyr at de store problemene i kommunesektoren kommer til å vedvare.

Arbeiderpartiet mener det er nødvendig med 2,7 milliarder kr mer til kommunene enn Fremskrittspartiet og regjeringspartiene legger opp til. Det ville gjort det mulig å videreføre flere tjenester til eldre, og å videreføre flere kulturskoler som nå legges ned. Det ville gjort det mulig å opprettholde mer av kvaliteten i skoletilbudet.

Det er et politisk valg. Fremskrittspartiet og Regjeringen valgte annerledes. For dem var det viktigere at konsernsjefen i Hydro fikk rundt 200 000 kr i skattelette.

Arbeiderbevegelsen har vært en drivkraft for å trekke hele befolkningen med i velferdsutviklingen. Den neste store utfordringen ligger i en bedre integrering av innvandrere som kommer til Norge.

Maktutredningen konkluderer med at store deler av innvandrerbefolkningen ikke deltar i det politiske systemet, har lavlønnsyrker eller står utenfor arbeidsmarkedet. Vi står i fare for å få en etnisk underklasse. Derfor må vi bryte den sosiale arven, slik at ikke flere generasjoner av innvandrere opplever å bli sosiale tapere framfor aktive deltakere i samfunnslivet.

Språk er nøkkelen til deltakelse, til arbeid og til å være en del av samfunnet. Arbeiderpartiet var en drivkraft bak det obligatoriske introduksjonsprogrammet for innvandrere og en drivkraft for obligatorisk norskopplæring. Innvandrere skal ikke kunne velge bort å lære seg norsk. Men mye av grunnlaget legges jo i barndommen. Alle barn som vokser opp i Norge, bør kunne snakke norsk før de begynner på skolen. Samvær med norskspråklige barn og tidlig språktrening er svært viktig for å få det til. Men barn med innvandrerbakgrunn er sterkt underrepresentert i barnehagene. Billigere barnehageplass og gratis kjernetid i barnehage i områder med mange minoritetsspråklige kan være virkemidler for å få til slik viktig språktrening. Kontantstøtten er dessverre det motsatte. Den er et hinder for tidlig språkutvikling.

Tilsvarende vil en heldagsskole som inkluderer leksehjelp og tilgang til bibliotek, datautstyr og andre tekniske hjelpemidler, bidra til å redusere forskjellene mellom barn fra ressurssterke hjem og barn fra ressursvake hjem. Regjeringens satsing på private skoler er derimot et hinder for slik integrering.

På samme måte er opplæring i norsk viktig for å inkludere nyankomne voksne innvandrere. Derfor foreslår Arbeiderpartiet å gjeninnføre norskopplæring for asylsøkere i mottak.

Vellykket integrering er viktig for landet, for framtiden til alle som bor her. Derfor må vi mer målrettet ta

tak i utfordringene. Dette er en av de største politiske utfordringene vi som nasjon står overfor.

Jeg tar med dette opp de forslag i innstillingen som Arbeiderpartiet er medforlagsstiller til.

Presidenten: Representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har tatt opp de forslag han har referert til.

Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP) [10:34:13]: Jeg må først få lov til å si at da jeg hørte på innlegget til Schjøtt-Pedersen, virket det langt igjen til at julefreden kunne senke seg, det så temmelig mørkt ut, alt i hop.

Som medlem av Distriktskommisjonen må jeg også få lov til å si at den kritikken som Distriktskommisjonen gav, gjaldt tidligere distriktspolitikk, den var myntet på tidligere regjeringer, inklusiv den regjeringen som Schjøtt-Pedersen selv var deltaker i – bare for å ha sagt det.

Når det gjelder påstander om innstillingen fra Distriktskommisjonen, er det i tillegg klart og tydelig, hvis Schjøtt-Pedersen går lenger inn i innstillingen, at Distriktskommisjonen sier at det er den brede distriktpolitikken som er viktig, ikke den smale distriktpolitikken. Man kommer ingen vei med en distriktpolitikk på mellom 1 og 3 milliarder kr, for å si det rett ut.

Jeg har et spørsmål til Schjøtt-Pedersen, på tross av at alt er så mørkt: Hvordan skal Arbeiderpartiet finansiere sin løftkavalkade, som nå i løpet av høsten passerer 25 milliarder kr, når Arbeiderpartiet ikke skal øke skatteme overhodet?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:35:36]: I motsetning til Fremskrittspartiet forholder Arbeiderpartiet seg til de samme økonomiske rammene som Regjeringen har til disposisjon. Vi henter ikke penger fra et eller annet sted som Regjeringen ikke har. Vi forholder oss til de samme rammene, men vi prioriterer på en annen måte.

Vi synes faktisk ikke at det er behov for at konsernsjefen i Hydro skal få 207 000 kr i skattelette. Men vi synes det er behov for at norske skolebarn skal få et bedre kvalitativt tilbud, vi synes det er behov for at våre eldre skal føle trygghet for omsorgstjenestene, for at de har et skikkelig tjenestetilbud, og for at deres tilbud på dagtid ikke blir lagt ned. Vi synes det er viktig at kulturtilbud blir gitt til barn gjennom kulturskoler og musikkskoler. Vi synes det er viktig at fritidstilbud til barn ikke legges ned, for at man ikke skal få større sosiale problemer i ungdomsgruppen.

Dette er jo et valg! Jeg går ut fra at også Fremskrittspartiet vedkjenner seg sitt valg, hvor de velger skattelette og ikke velferd.

Heikki Holmås (SV) [10:36:52]: I vår stod vi, Arbeiderpartiet og Senterpartiet sammen i boligmeldingen om en opptrapping på minst 1 000 lavinnskuddsboliger og 1 000–1 200 studentboliger, bygging av 3 000–4 000 billige utleieboliger og en opptrapping av bostøtten til barnefamilier ved å heve inntektstaket med 30 000 kr.

I Arbeiderpartiets alternative budsjett i år er det slik at de har sørget for en økning på husbanklån på 2 milliarder kr og en økning til studentboliger på 26 mill. kr. Men dette er altså en mindre økning på Arbeiderpartiets budsjett enn de kuttene Erna Solberg gjennomfører. Det er altså slik at istedenfor å være med på å gjennomføre en opptrappingsplan er Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Arbeiderpartiet med på å gjennomføre Regjeringens nedtrappingsplan på boligfeltet. Da er mitt spørsmål: Er det Jens Stoltenberg eller Karl Eirik Schjøtt-Pedersen som er fornøyd med Regjeringens politikk? Hvem er det som synes det er nødvendig ikke å følge opp løftene fra i vår?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:38:10]: Arbeiderpartiet har lagt fram forslag i Stortinget om en systematisk styrking av boligpolitikken: styrking av Husbanken, en vesentlig styrking av utleieboliger for ungdom og lavinnskuddsboliger, en styrking av bostøtten, ikke minst for barnefamiliene. Jeg er veldig glad for at det har blitt enighet mellom Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet om hovedlinjene i denne politikken, i veldig stor grad i samsvar med de forslagene som Arbeiderpartiet la fram i sitt private forslag som ble behandlet i Stortinget i fjor.

Så må vi dessverre konstatere at flertallet i Stortinget ikke sluttet seg til det opplegget som vi hadde enighet om under behandlingen i vår. Ikke desto mindre er jeg glad for at Arbeiderpartiet i sitt budsjettopplegg har fått til én prioritering: å styrke Husbanken med 2,5 milliarder kr og styrke bevilgningen til studentboliger, som en begynnelse på det løpet vi er nødt til å gjennomføre for å styrke boligpolitikken i Norge.

Arbeiderpartiet har aldri sagt at dette skal gjennomføres på ett år. Tvert imot har vi for vår del understreket at vi ser for oss en opptrapping over flere år, og det kommer vi selvsagt til å holde fast ved.

Anita Apelthun Sæle (KrF) [10:39:29]: Distriktskommissjonen seier at det er viktig at ein har ei ærleg tilnærming til distriktpolitikken. Regjeringa har som mål at vi dei neste 20 åra skal oppnå ein vekst i alle landsdelar. Det er ambisiøst. Vi vil styrkja rammevilkåra for næringslivet, satsa på innovasjon og nyskaping i tillegg til både smal og brei distriktpolitikk for å oppnå dette. Men dette kallar altså Arbeidarpartiet for passivt. Kan det vera ærleg? Korleis har Arbeidarpartiet tenkt å oppnå befolkningsvekst i alle delar av landet, når SSB seier at vi treng 10 000–15 000 innvandrarakar berre for å oppretthalda den demografiske balansen?

Sanninga er at sjølv om alle som er fødte i Distrikts-Noreg, vert buande der, skal det noko til for å auka folketallet. Slik er det nemleg i heile Europa. Er Arbeidarpartiet realistisk, eller skal dei berre trylla bitte litt? Er Arbeidarpartiet og Schjøtt-Pedersen ærlege?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:40:33]: En av de tingene som har overrasket meg ved denne regjerin-

gen, er at Kristelig Folkeparti har sluttet seg til å svekke målsettingen for distriktpolitikken.

Det har vært vekst i alle landsdeler de siste 20 år. Men det å ha vekst i alle landsdeler i løpet av en 20-årsperiode kan romme enorme forskjeller. I den landsdelen jeg kommer fra, er situasjonen den at det har vært en så sterk vekst i Tromsø by at det dekker over en stor netto nedgang både i Nordland, i Finnmark og i resten av Troms. Men det er jo ikke slik at landsdelen samlet sett har hatt en tilfredsstillende utvikling av distriktpolitiske rammer. Derfor må vi opprettholde ambisjonen om å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Jeg har merket meg Distriktskommissjonens tilråninger. Jeg har merket meg at Distriktskommissjonen tilrår en styrking av den brede politikken, men også en veldig klar styrking av den smalere distriktpolitikken. Arbeiderpartiet er innstilt på å følge det opp.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hans Kristian Hogsnes (H) [10:41:49] Samarbeidsregjeringen er nå godt i gang med et omfattende systemendringsarbeid overfor kommunesektoren. Målet er å sikre kommuner og fylkeskommuner størst mulig grad av frihet til å tilpasse tjenesteytingen til innbyggernes behov. Jeg er godt fornøyd med at Regjeringen fører en politikk som styrker lokaldemokratiet og øker den kommunale handlefriheten.

I dette arbeidet inngår nedbygging av lover og regler, forenkling, reduksjon og samordning av statens rapporterings- og tilsynskrav, størst mulig grad av rammefinansiering og sist, men ikke minst, økte rammeoverføringer. At lokale folkevalgte får økt handlingsrom og gode rammevilkår, vil stimulere til nytenking, omstilling og utvikling. Jeg mener at disse endringene er helt avgjørende for et vitalt, robust og bærekraftig lokaldemokrati.

Jeg er opptatt av at innbyggerne skal oppleve at de har nærhet til, og anledning til, å påvirke avgjørelser som blir tatt i lokalsamfunnet. Det betyr at innbyggerne skal oppleve å bli tilbudt likeverdige tjenester av god kvalitet og med god tilgjengelighet, tilpasset individuelle og lokale behov, uavhengig av hvor de bor. Det betyr at organiseringen av tjenesteproduksjonen skal sikre best mulig tjenester til lavest mulig kostnader, uavhengig av kommunegrenser og grenser mellom ulike forvaltningsnivåer.

Her er det viktig å understreke at kommunesektoren har hovedansvaret for de viktigste velferdstjenestene, tjenester som blir finansiert gjennom skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd og brukerbetalning. Jeg mener at rammefinansiering gjennom skatteinntekter og rammetilskudd bør være hovedprinsippet for finansiering av kommunesektoren. Understøtter vi dette med mindre detaljert statlig regelverkstyring, blir også kommuneøkonomien mer forutsigbar. Men som den nasjonale økonomi utsettes for konjunkturmessige svingninger, må også kommuner leve med at verden rundt dem er i utvikling. For meg er det et viktig poeng at kommunene selv får incitament til å ta grep for å styrke næringsutviklingen, sikre arbeidsplasser og leve i takt med de vilkårene det

lokale næringslivet har for å drive lønnsomt. Dette får vi nå etter min oppfatning mye bedre til gjennom tilbakeføringen av en andel av selskapskatten til kommunene.

Mange kommuner her i landet opplever fortsatt den økonomiske situasjonen som vanskelig. Denne situasjonen har vokst frem over lang tid, og jeg vil gjenta at denne situasjonen er forårsaket av en lang rekke forhold. Jeg nøyer meg her med å nevne en rekke detaljstyrte og underfinansierte statlige reformer, økte pensjonskostnader og dyre lønnsoppgjør. Jeg vil i denne sammenhengen også understreke at svært mange kommuner og fylkeskommuner har tatt ansvar for å møte økte utgiftsbehov med nødvendige omstillings- og effektiviseringstiltak for å frigjøre ressurser til tjenester til sine innbyggere. Det er svært avgjørende fortsatt å ha et betydelig påtrykk for omstilling og modernisering av offentlig forvaltning og tjenesteproduksjon.

Regjeringen har i et stramt budsjett prioritert økte overføringer til kommunene, der det ble lagt opp til en reell vekst i de samlede inntektene på til sammen 2 3/4 milliard kr, eller vel 1,25 pst. Jeg er også svært tilfreds med budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, der kommunesektoren blir tilført ytterligere 3 milliarder kr, fordelt på 800 mill. kr ekstra i økte frie inntekter for 2005 og 2,2 milliarder kr som kompensasjon for mindre skattevekst enn budsjettet i 2004.

Verdt å nevne er også budsjettavtalens punkt der lånerammen for vedlikehold av skolebygg blir utvidet med 1 milliard kr. I løpet av de tre årene ordningen har eksistert, er det gitt en investeringsramme på 8 milliarder kr, noe som er mer enn 50 pst. av den totale rammen på 15 milliarder kr som er forutsatt gitt over åtte år. Med ytterligere 1 milliard kr i 2005 vil det gi kommuner og fylkeskommuner mulighet til å fortsette arbeidet med å ruste opp skolebygg.

Personlig er jeg også svært glad for at det i budsjettforliket er opprettet en ny låneordning på 0,5 milliarder kr til vedlikehold av kirkebygg, noe som vil styrke en etterlengtet innsats for istandsetting av kirke og deres utsmykning.

Jeg vil også vise til den inngåtte avtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i kommunalkomiteen, der vi også utvikler sikkerhetsnettet som gjelder de kommunene som er omfattet av vertskommunetilskuddet, samt at vi gjentar forsikringen om at ordningen med momskompensasjon ikke skal gi utilsiktede virkninger.

I tillegg finner jeg det også svært positivt at kommuner og fylkeskommuner nyter godt av rentenedsettelse de siste to årene på til sammen 5,25 prosentpoeng. Med en netto gjeld på mellom 70 og 80 milliarder kr vil den langsiktige effekten av lavere renter være på 3–4 milliarder kr på årsbasis, selv om langsiktig rentebinding gjør den kortsiktige gevinsten litt mindre. Tall fra SSB viser en netto nedgang i renteutgiftene for kommunesektoren på 900 mill. kr fra 2002 til 2003. Dette har økt ytterligere i 2004.

Dette illustrerer meget godt betydningen av å videreføre en stram økonomisk politikk som fortsatt kan bidra til å holde renten på et lavt nivå. Sammen med andre til-

tak vil dette ha en fortsatt positiv påvirkning på kommunenes rammevilkår, slik at de mange oppgavene kommunal sektor har ansvaret for, kan ha et forsvarlig omfang og en sikker kvalitet. Dette bekreftes også i rapporten fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi fra desember 2004, der det er gode indikasjoner på at kommunenes netto driftsresultat styrkes i 2004.

Det må da være et mål å sikre best mulige tjenester til lavest mulig kostnad, uavhengig av kommunegrenser og forvaltningsnivåer. Jeg har stor tro på en politikk som stadig øker det kommunale handlingsrommet for å foreta prioriteringer ut fra lokale ønsker og behov. Derfor må den enkelte innbygger settes i fokus. Offentlig sektor er til for innbyggerne, og må tilpasses deres ønsker og behov. Det er grunnen til at jeg ønsker å øke ytterligere det lokale handlingsrommet. Det er lokale myndigheter selv, i dialog med brukerne, sine egne innbyggere, som vet best hvordan tjenestetilbudet kan og bør utformes.

Helt til slutt tror jeg også at vi skal ta innover oss at ingen regjering vil kunne bevilge «nok» penger til kommunene innenfor en ansvarlig økonomi – noen vil alltid ønske seg mer penger. Som jeg allerede har nevnt, er lav rente og lav prisvekst avgjørende viktig for kommunene. Da vil det være grenser for vekst i de offentlige utgiftene.

Utfordringen for oss politikere, det være seg om vi sitter på Stortinget, i fylkesting eller i kommunestyre, vil være at vi uansett alltid må fokusere på å prioritere bedre og jobbe smartere, slik at vi får mer igjen for pengene. Et viktig poeng i denne sammenheng er at Inntektssystemutvalget, som etter planen skal legge frem sin innstilling i løpet av 2005, skal se på mekanismer som kan skape større forutsigbarhet for kommunenes inntekter, slik at det blir lettere å planlegge omstillingstiltak når det blir nødvendig.

På vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil jeg få fremme det forslag som ligger i innstillingen fra kommunalkomiteen.

Presidenten: Representanten Hans Kristian Hogsnes har tatt opp det forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Reidar Sandal (A) [10:50:39]: Kommuneøkonomien har vore skral dei siste åra. I budsjettet for 2005 blir alt endå verre. Eldre, sjuke og unge vil få det tøffare. Det kan vi ikkje stilleiande akseptere. – Dette er synspunkt frå ein ordførar.

Han legg til: No må det bli slutt på at kommunane får høyre at dei sløsar. Det må bli slutt på nedbygginga av skule, omsorg og andre viktige tenestetilbod i norske kommunar. Vi må også få ressursar til å løyse dei oppgåvene vi er blitt pålagde. «Vi er i ein situasjon der vi går frå å skjere i tenester til å måtte kutte dei ut,» er ei utsegn frå ordførar Enge i Etne.

Spørsmålet mitt til representanten Hogsnes må derfor bli: Gir Høgre-ordføraren ein innsiktsfull kommentar, eller tek han feil i sine vurderingar?

Hans Kristian Hogsnes (H) [10:52:06]: En del ordførere ser det som en viktig del av jobben sin å si at ting kunne vært bedre. Som tidligere ordfører kan jeg atskillig om det. Og det er vel på mange måter også ordførernes jobb å si fra hvordan de oppfatter det ut fra sin situasjon. Jeg skal ikke bedømme om Etne-ordføreren er i tråd med den virkeligheten eller ikke. Det kan han best bedømme ut fra situasjonen i Etne.

Men som jeg poengterte i mitt innlegg: Ubalansen i kommunesektoren har oppstått over lang tid, og endringer i inntektssystemet gir seg ulike utslag. Det betyr at noen taper og noen vinner, og derfor opplever vi også ved denne korsvei at ordførere som tidligere har uttrykt stor bekymring, denne gangen er meget fornøyd med resultatet, mens andre, som vi har hørt, ikke er så fornøyd med utslagene for sin kommune.

Per Sandberg (FrP) [10:53:16]: Jeg hadde egentlig tenkt å sitere en ordfører som i en liten lokalavis stod fram og jublet over årets budsjettforlik. Men ordføreren var fra Arbeiderpartiet, så derfor forstår jeg at det blir feil i forhold til at representanten jeg har replikk til, er fra Høyre. Så jeg prøver meg med et annet spørsmål.

Representanten var inne på Beregningsutvalgets rapport. I en pressemelding den 7. desember påpekes det at 2004 blir et fantastisk år for kommunesektoren – 8 1/4 milliard kr i realveksts inntekt. Samtidig skriver utvalget litt senere at produktivitetsutviklingen, altså ressursinnsatsen pr. produsert enhet, faktisk ikke er endret.

Mitt spørsmål til representanten er: Tror representanten at det fortsatt finnes et potensial for effektiviserings- og rasjonaliseringseffekt innenfor kommunesektoren, eller skal vi bare slå oss til ro med dagens situasjon og fortsatt bevilge mer penger til kommunesektoren?

Hans Kristian Hogsnes (H) [10:54:49]: Rapporten fra Det tekniske beregningsutvalg er denne gang meget interessant lesing og forteller helt klart, som spøreren antyder, at det ennå er et betydelig potensial for å effektivisere for å få mer igjen for pengene. For meg handler det f.eks. om å stimulere enda mer til konkurranse – her er det mye å hente i mange kommuner – og på en måte å ta hele kommunen i bruk for å løse de oppgavene lokal-samfunnet har. Og «hele kommunen» omfatter også private aktører som har kompetanse, ressurser og mulighet til en mer effektiv personalbruk, i kombinasjon med det offentlige tilbudet. Det gir rimeligere løsninger og større kvalitet, og, som Beregningsutvalget antyder, det potensialet har vi ikke tatt fullt ut i kommunene.

Karin Andersen (SV) [10:56:10]: Høyre er godt i gang med å endre samfunnet slik de vil, med større forskjeller, få krympet velferden og la markedet styre mer. Men det er veldig avslørende for Høyres samfunns- og menneskesyn når de ikke er villig til å bruke markedet til å framskaffe gode løsninger som ikke diskriminerer. Det offentlige kjøper tjenester og varer for 200 milliarder kr i året, og veldig mye av det vi kjøper, er utilgjengelig for

folk som har ulike typer funksjonshemninger. Vi kjøper altså diskriminering.

Nå har SV, og vi har fått støtte fra Senterpartiet, fremmet et forslag om at vi skal stille krav ved alle offentlige innkjøp, alle kontrakter: alt vi kjøper, skal ha antidiskrimineringsklausuler og krav i seg om at det skal være tilrettelagt slik at det skaffer samfunnsmessig likestilling.

Kan Høyre forklare hvorfor de er imot å bruke markedet til faktisk å skaffe samfunnet gode løsninger som vil le likestille funksjonshemmede med oss andre?

Hans Kristian Hogsnes (H) [10:57:39]: Vi i Høyre er ikke negative til å bruke markedet for å oppnå bedre løsninger for alle. Det er vi tvert imot positive til, fra Regjeringens side tar man jo nå også grep for å gjennomgå de innkjøpsinstruksjoner som gjelder. Her er det uløste oppgaver rundt i kommunene, og jeg har som tidligere lokalpolitiker selv gjort den erfaring at man kan komme litt i stuss over vurderinger som er gjort. Her mangler det kompetanse i mange kommuner på å være gode bestillere. Så, som jeg sier, dette er litt som å sprengte åpne dører, etter min oppfatning. Her er man i gang med å gjøre en jobb, og vi skal få gjort noe med dette.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Per Sandberg (FrP) [10:58:50]: La meg, i likhet med komitelederen, først takke komiteen for en ryddig budsjettøst, og la meg i tillegg få lov til å takke regjeringspartiene for å ha bidratt til et konstruktivt og godt forhandlingsklima.

Fremskrittspartiet har fått gjennomslag for flere viktige saker for kommunesektoren, både i finanskomiteen og i kommunalkomiteen, noe jeg ikke er i tvil om vil sette kommunene og fylkene atskillig bedre i stand til å utføre sine lovpålagte tjenester. Når jeg lytter til debatten, er det ut fra dette jeg vil fokusere litt på hva det er vi ønsker oss med kommunene som velferdsprodusent og som velferdssektor.

Det er klart at det er store forskjeller kommunene imellom. Det er det inntektssystemet som avgjør. Mange kommuner har det meget bra. De har et godt tjenestetilbud over hele linjen, mens enkelte kommuner altså har kommet ut av styring, av ulike årsaker. Det er jo helt riktig det som ble sagt av representanten Schjøtt-Pedersen tidligere i dag, at dette handler om politiske prioriteringer, ikke nødvendigvis bare politiske prioriteringer fra dette hus, men også politiske prioriteringer i de enkelte fylkesting og i den enkelte kommune. Noen kommuner med arbeiderpartiordførere prioriterer mer av ikke-lovpålagte oppgaver enn det de burde ha gjort. Noen fremskrittspartiordførere prioriterer sannsynligvis også noen ikke-lovpålagte oppgaver i større grad enn det de burde ha gjort, som går på bekostning av de lovpålagte oppgavene, altså helse, eldre og skole. Men det er det lokale handlingsrommet de har til å foreta prioriteringer innenfor de rammene de måtte få av dette huset. Da er det slik at de rammene vi gir, altså tilsvaret over 80 pst. av de inntektene som kommunesektoren får. Det er jo et veldig

lite handlingsrom hvis man skal se det i den sammenheng.

Alle partier mener at de har den rette oppskriften. Fremskrittspartiet mener selvfølgelig at vi har den beste politikken for framtidig velferd. For oss handler det egentlig om velferdspolitik, om en god og forutsigbar næringspolitikk og skattepolitikk. Da er det rammebetingelsene for disse områdene som henholdsvis vil fremme eller hemme veksten i Norge. Uten vekst i norsk økonomi får vi heller ingen velstand i framtiden. Norge er helt avhengig av å skape vekst i økonomien for å sikre vår framtidige velstand. Skatte- og avgiftsnivået er og blir blant de viktigste faktorene i forhold til økonomisk vekst. Det er i lys av dette at Fremskrittspartiet har sett det nødvendig å senke det brede skattnivået, slik at det blir konkurransedyktig i dagens globale verden. Her vil lavere avgifter for å dempe lønnsveksten samt lavere marginalskatt for å øke arbeidstilbudet stå sentralt i framtiden.

Det må legges til rette for mindre offentlig innblanding i økonomien, samtidig som privat sektor blir gitt mye bedre incentiver til å arbeide, investere, produsere og innovere. Færre reguleringer og et enklere samfunn er viktige momenter i denne sammenheng. Det offentlige rolle må vris over til å fokusere på realinvesteringer, herunder fokusering på infrastruktur, noe som på kort sikt gir oppdrag til byggenæringen, og som på lang sikt bedrer økonomiens effektivitet og øker veksten. Når man ønsker å skape videre vekst i økonomien, er det helt nødvendig at man også ser på en omlegging av hele velferdssystemet, særlig på en slik måte at man oppfordrer flere og flere til å få en lengst mulig yrkeskarriere.

Fremskrittspartiet ser selvsagt at vekst alene ikke kommer som et resultat av makroøkonomiske virkemidler, men at en rekke forhold må samordnes parallelt. I denne sammenheng må Norge vinne kompetansekampen mot utlandet. Her har Fremskrittspartiet en omfattende plan. Satsing på forskning og utvikling er også noe som kan gi Norge konkurransefortrinn. Her har også Fremskrittspartiet en omfattende plan. Norge har flere og større naturlige komparative fortrinn. Det er nettopp disse som har vært garantisten for den veksten vi opplever i dag. For at vi skal kunne videreføre dagens vekst, må også disse naturlige komparative fortrinnene utnyttes for å stå sentralt videre, ikke i form av at staten skal legge en utviklings- og investeringsplan, men i form av at staten skal legge forholdene til rette slik at markedet på en så lett måte som mulig, kan finne ut hvordan de best kan utnyttes. I en slik setting vil Norges gode gründerånd, den helt utdannede befolkningen og vår oppbygde spisskompetanse stå sentralt.

At det finnes egenkapitalmiljøer og private investorer i Norge, er viktig for at Norge skal kunne oppleve en balansert vekst. I Norge finnes det dessverre svært få private investorer av betydelig størrelse. Fremskrittspartiet har derfor vært en forkjemper for nettopp å stimulere til dette. I denne prosessen har vi støttet opp om statlige strukturfond i en rekke forskjellige former, slik at norske investorer skal ha potensielle partnere til å utvikle og satse innenfor norsk næringsliv.

Det er absolutt grunn til optimisme hvis vi gjør tingene rett. Vi har et godt utgangspunkt og ressursene til å sette Norge i en enda bedre stilling gjennom vekst og utvikling. De som derimot ikke ønsker en realistisk vekstpolitikk, men som samtidig ønsker å opprettholde velferdsnivået, har ikke andre alternativer enn å fordele mer rettfærdig. Ulempen er at omfordelingene i seg selv hemmer vekstevnen, noe som vil resultere i et negativt kretsløp. Et slikt kretsløp vil til slutt ramme allmenne velferdsgoder som alderstrygd, uføretrygd, dagpenger, sykepenger, helsetjenester, osv.

Årsaken til at jeg har vinklet mitt innlegg på denne måten i dag, er at kommunesektoren er velferdsprodusenten. Årsaken er at det fra flere partier har blitt tegnet et bilde av at det er bare elendighet. Men elendigheten blir ikke mindre av at de samme partiene har en lovnad som nærmer seg 30 milliarder kr, og ikke forteller det norske folk hvor man skal hente disse milliardene fra. Man kommer ikke langt med Hydro-sjefens 197 000 kr i denne kampen. Det er atskillig større midler som skal til, og det er atskillig større strukturendringer som må til.

Det er fortsatt slik at i Norge har offentlig sysselsetting økt med nesten 60 pst. siden 1980, mot 25 pst. i EU. Det er den virkeligheten vi er nødt til å ta innover oss hvis vi virkelig mener noe med å ivareta og styrke velferden i Norge i framtiden. Da nytter det ikke med flokler om at man skal strø milliarder både hit og dit. Hvis denne utviklingen fortsetter, og hvis vi ikke får en omstilling i offentlig sektor, vil 43–45 pst. av alle som arbeider i dette landet, være ansatt i offentlig sektor om 15–20 år. Det kan da ikke være intensjonen til det politiske miljø, unntatt SV. Jeg kan ikke forstå at det skal være intensjonen, i en tid da vi vet at mobilitet og valgfrihet og kravet til tjenestene bare blir større og større. Her kunne jeg ha ramset opp en liste over forholdene i offentlig tjenesteyting – mange har lyst til å gjøre det når private kommer inn og konkurrerer og gir et tilbud. Da er det umiddelbart så negativt både for dem som skal ha tjenesten, og for dem som jobber der. Men hvis vi alle sammen går grundig til verks, ser vi at tjenesteytingen innenfor offentlig sektor ikke er god nok. Med Fremskrittspartiets politikk er jeg overbevist om at offentlig sektor i konkurranse med private, med humanitære organisasjoner, med hvem som helst, ville ha skjerpet seg, og tjenestetilbudet til dem som har behov for det, ville ha blitt styrket i tråd med konkurransen som en har fått.

Jeg fremmer de forslagene som Fremskrittspartiet har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Per Sandberg har tatt opp alle de forslag som Fremskrittspartiet har fremmet.

Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [11:09:13]: Jeg forstår at representanten Sandberg er svært bekymret for Fremskrittspartiets økonomiske opplegg, som jo har vesentlig større økonomiske rammer enn noen andre i denne salen.

Nå skal jeg la ligge at Fremskrittspartiet går imot å kompensere skattesvikten i kommunene i 2004 fullt ut. Men det er store underskudd som kommunene drar med seg inn i 2005. Samtidig har Fremskrittspartiet sluttet seg til et økonomisk opplegg som knapt nok dekker merkostnadene som følge av endringene i befolkningen. Det betyr ytterligere kutt i tilbudet bl.a. til de eldre neste år.

Så ser vi at Fremskrittspartiets sosialpolitiske talsmann, John Alvheim, som vanlig er dypt rystet over at tilbud til eldre legges ned. Men det er jo en følge av det budsjettopplegg som Fremskrittspartiet nå vedtar og stiller seg bak i Stortinget. Det er Fremskrittspartiet som gir Notodden og andre kommuner økonomiske rammer som tvinger dem til å legge ned tjenester til eldre. Er det ikke på tide at Fremskrittspartiet tar ansvaret for egne valg og faktisk sier at det er deres valg som er årsak til disse prioriteringene?

Per Sandberg (FrP) [11:10:20]: Jeg kan nærmest garantere at våre 13 ordførere i sine budsjetter for 2005 ikke skal kutte på eldreomsorg. Men hva 180 uansvarlige arbeiderpartiordførere rundt omkring i det ganske land vil gjøre i 2005, kan ikke jeg ta ansvaret for. Jeg ser at mange av disse ordførerne fra Arbeiderpartiet allerede før skattesvikten var kompensert, og før rammene for kommunesektoren for 2005 var lagt, signaliserte kutt, også innenfor det budsjettet som Arbeiderpartiet faktisk inngikk et forlik med Regjeringen om, for 2004.

Det er ikke så enkelt å drive den typen skremselspropaganda som representanten Schjøtt-Pedersen gjør. Men våre ordførere skal i hvert fall gjøre sitt beste for at det ikke blir kuttet i eldreomsorgen i 2005.

Hans Kristian Hogsnes (H) [11:11:43]: Fremskrittspartiet fremmer flere forslag i forbindelse med årets budsjettbehandling for kommunal sektor som har som siktemål å svekke fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå. Jeg lurer da på hvordan dette harmonerer med at representanten Per Sandberg som medlem av Distriktskommisjonen har kommet med antydninger som virker langt mer positive til et direktevalgt regionalt nivå enn hva man kanskje kan få inntrykk av i forslagene nr. 9, 10, 12 og 13 i dokumentet fra kommunalkomiteen. I det siste forslaget sies det jo direkte – konklusjonen er allerede klar – at fylkeskommunen må nedlegges som selvstendig forvaltningsnivå allerede fra 2007. Dette kan jo for utenforstående virke litt forvirrende.

Per Sandberg (FrP) [11:12:38]: Undertegnede som medlem av Distriktskommisjonen står sammen med et mindretall på tre i innstillingen fra Distriktskommisjonen, bl.a. sammen med Høyres representant. Vi står for to nivåer, der fylkeskommunen er fjernet. Vi ønsker oss kun et statlig nivå og et kommunalt nivå.

Men samtidig har undertegnede tatt innover seg at sjansen er der for at det vil oppstå et regionalt nivå når fylkeskommunen er nedlagt, forhåpentligvis i 2007–2008. Jeg håper at Høyre vil stemme for dette forslaget i dag, slik at vi framskynder den prosessen og får en eva-

luering på et tidligere tidspunkt med tanke på endelig nedleggelse av fylkeskommunen. Mitt poeng i forbindelse med innstillingen fra Distriktskommisjonen er at jeg har tatt innover meg at det sannsynligvis dukker opp et nytt regionalt nivå, og da vil jeg være med og se på både innholdet og hvilken funksjon dette nye regionalnivået skal ha. Jeg vil ikke overlate til Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet å tegne innholdet i det nye regionale nivået. Her vil jeg at Fremskrittspartiet som et ansvarlig parti skal være med og forme innholdet, slik at vi ikke får en ny fylkeskommune, bare i større omfang.

Heikki Holmås (SV) [11:13:59]: I innstillingen har Fremskrittspartiet sauset sammen litt av en graut på innvandringskapitlet i merknadene sine, der de bl.a. sier at «alle mennesker er født frie og like i verdighet og ... skal ha like rettigheter, uavhengig av rase, farge, kjønn, språk, religion, opprinnelse eller oppfatninger».

Det holder akkurat så langt. For inspirert av Danmark fremmer de forslag nr. 27, der de ber om lovendring «slik at familiegjenforening skal skje i det land man samlet sett har størst tilknytning til». La oss ta to eksempler: Hvis en norsk statsborger, en jente, som kom to år gammel som vietnamesisk båtflyktning, finner seg en vietnamese fra Vietnam, skal de familiegjenforenes i Vietnam, ifølge denne ordningen. Men hvis jeg eller Per Sandberg finner en vietnamesisk jente, ja, da får vi familiegjenforening i Norge. Hvor blir det av mottoet «Min frihet slutter der din begynner», som det også står i merknadene? Eller gjaldt det bare oss som er rosa i huden?

Presidenten: Presidenten vil ikke ha uttalelser om andre partiers merknader som å «sause sammen» i en grøt. Presidenten anser det for å være meget uparlamentarisk.

Per Sandberg (FrP) [11:15:20]: Men jeg tar det ikke ille opp, for jeg har god bakgrunn i forhold til å sause sammen. Jeg har fire års erfaring som kokk i det militære, og da var oppgaven å sause sammen det meste slik at soldatene ikke oppdaget hva retten bestod av!

Men til spørsmålet fra representanten: Når vi snakker om «størst tilknytning», er det jo ikke bare de to enkeltindividene som måtte søke om familiegjenforening, det gjelder. Det er det som er rundt individet, familie, samfunnet generelt og hvilken tilknytning du har til dine omgivelser, som må være bestemmende i forhold til det. Representanten var inne på Vietnam, kanskje av en bestemt grunn, men la oss ta et eksempel fra Pakistan: Ei jente er født og oppvokst i Norge og skal søke familiegjenforening med en gutt fra Pakistan, som kanskje til og med måtte være analfabet osv. Her er det Fremskrittspartiet, sammen med SV faktisk, som har sett at dette er urovekkende, og ønsker innstramminger. Det håper jeg at SV fortsatt vil være med på.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Karin Andersen (SV) [11:16:47]: For SV er god kommuneøkonomi et verdspørsmål. Det handler om at alle skal bli likestilt og få frihet. God kommuneøkonomi kan sikre en god, mer moderne skole, helt på høyde med samfunnet rundt, der alle elever faktisk får tilpasset opplæring, lykkes og lærer noe. Det er reell frihet for alle, og det er i tillegg veldig moderne. God kommuneøkonomi gir gode nok omsorgstjenester til barn, eldre, sjuke og funksjonshemmede. Det er også reell frihet for alle, og det er moderne. Dårlig kommuneøkonomi, derimot, gir oss høyt sjukefravær og mange uføretrygdene igjen for pengene. Det er umoderne, dyrt, det gir stor ufrihet for dem det rammer, og det er dyrt for samfunnet også.

Ansatte innen helse- og sosialtjenestene, varehandelen, hotell- og restaurantnæringen, renhold og service topper sjukefraværstatistikken. Det er kvinneyrkene som er hardest, en blir sjuk av hardkjøret. Et slikt arbeidsliv er ufritt og umoderne.

SV mener derfor at kommuneøkonomien i 2005 må styrkes med minst 5 milliarder kr i frie inntekter og over 1,5 milliarder kr i øremerkede tilskudd. I tillegg til det ønsker vi i nysalderingen av budsjettet for 2004 å kompensere for skattesvikten på 1,2 milliarder kr. Da kan skolene, omsorgen, barnehagene, skolefritidsordningen, barnevernet og arbeidsmiljøet bli moderne og gi folk frihet i hverdagen, både dem som jobber der, og dem som ønsker det tilbudet som gis. Regjeringen og Fremskrittspartiet seiler under falskt flagg når det gjelder å snakke om frihet og modernisme.

Vi i Norge liker å se på oss som om vi er langt framme, og derfor blir vi helt ute av oss når undersøkelser viser at våre barn ikke er på topp i noen skoleprestasjoner – ja, da blir det stor ballade. Så sier noen at dette ikke dreier seg om penger. Jo, det gjør det så menn. I et samfunn der Regjeringens hovedsak er mer penger til de rikeste, og der skolen har kun en pris i kostnad pr. elev og ikke ses på som en verdi i seg sjøl, går det galt. Signalet til våre barn er at penger og business er viktigst. Signalet til våre barn er ikke at skolen skal være topp moderne og det fineste stedet i bygd og by. Det er kjøpesentrene som er det, det er den private velferden som er det. Og for all del, sier dette samfunnet til sine barn, vær ikke så dum at du satser på et høykompetent, men lavtlønt kvinneyrke. Da belønner vi deg med vond rygg, et klistremerke i panna der det står at du er en utgift, og du får lavere pensjon når du blir gammel. Vil du derimot bli spekulant, er du en smarting som vi mener skal belønnes med skattemutthull og status som sier at du er viktig i samfunnet, og at politikken må rettes inn mot dine behov, fordi du fortjener det. Dette skjønner unger, for de ser det rundt seg hver eneste dag, så vi kan ikke forundres når vi får slike resultater.

Vi tror også at vi er langt framme i samfunnsmessig likestilling for funksjonshemmede. Det er feil. De opplever diskriminering, ja rett ut apartheid hver eneste dag, for kommuner og staten kjøper diskriminering for mange milliarder hvert år, og det private er ikke stort bedre. Dette må endres. SV fremmer i dag et forslag om at alle offentlige innkjøp skal ta slike hensyn, og jeg oppfordrer

igjen de partiene som sier at de er for dette, til å stemme for forslaget, for det er et politisk spørsmål om vi skal si at vi ikke skal kjøpe diskriminering eller ikke. Det Regjeringen har gjort hittil, er at den sier at den skal vurdere det. Det er ingen politisk holdning, det er unnaluring.

SVs alternative budsjettopplegg ville gi 17 000 flere arbeidsplasser. I tillegg øker vi tiltakene for de arbeidsledige, for tiltak virker. Det virker for dem som er arbeidsledige, og attføring for yrkeshemmede virker. Men det virker hvis opplegget har kvalitet, hvis det er tilpasset den enkelte, og hvis det kommer tidsnok. Å vente til folk har blitt langtids sosialklienter før massive tiltak settes inn, virker dårlig. Denne regjeringen har fra dag én vært systematisk på hæla i forhold til arbeidsledighet. Ledigheten har økt, Regjeringen har kuttet, og færre av de arbeidsledige får tiltak i dag enn før. Sammen med den såkalte fattigdomspakka blir dette vanskelig. I den fattigdomspakka ligger det etter Regjeringens egne tall 255 milliarder kr i 2004. I svar til Stortinget om kuttene bare i attføring og dagpenger sier Regjeringen at kostnadstaket til neste år, som vil ramme dem som er uten arbeid og er sjuke, er på 60 mill. kr. Attføringspenger i ventetid 100 mill. kr, andre småendringer 6 mill. kr, reduserte dagpengeytelser 125 mill. kr, og vips, der ble faktisk hele fattigdomspakka borte – og enda litt til. Folk får altså ikke jobb av å bli truet med fattigdom, de får det dårligere av det. Vi mener det er etisk feil, og det er et verdspørsmål når Regjeringen velger å gjøre det slik.

SV vil gi mer frihet til dem som har det vanskelig. Har man dårlig helse og er arbeidsløs og må forsørge seg på attføringspenger, rehabiliteringspenger eller midlertidig uføretrygd, får man altså 17 kr pr. barn, fem dager i uka. Begge statsrådene her i salen har barn, og de kan jo for moro skyld prøve å få endene til å møtes nå i juletida med 95 kr i uka å forsørge et barn på.

Mange som mottar disse ytelsene, må gå til sosialkontoret, og der får de, f.eks. i min gamle hjemby, Kongsvinger, 700 kr å feire jul for hvis de har barn. Og da er de heldige, for da bor de i en kommune som faktisk gir et ekstra juletilskudd. Det er det ikke alle som gjør. Det blir en litt stusslig jul i verdens rikeste og beste land å bo i. SV mener derfor at som et første skritt må barnetilleggene i disse ytelsene minst økes til det man får ved varig uførhet. Kostnadene ved en så beskjeden økning for den enkelte er faktisk store for samfunnet, og det viser i noen grad hva vi faktisk tar fra disse familiene.

En undersøkelse fra KS Agder viser hvordan kuttene i statlige ytelser skaper store økonomiske og sosiale problemer for mennesker i en vanskelig livssituasjon, og det skyver systematisk disse utgiftene over på kommunene, som har nok av ubetalte regninger liggende fra før.

Arbeidsmarkedet er svært viktig for folk. Vi lever nå i en tid der den sosiale dumping øker, og det ser dessverre ut til at denne regjeringen synes at det er greit. I Dagsavisen den 5. desember kunne vi lese at innleide polske arbeidere bygger nytt sjukehus i Akershus for en netto timelønn på 50 kr. Og det skal bli flere. Norske entreprenører og utleiefirmaer tjener rått på arbeidere med timelønn langt under tariff. Og ingen kan i virvaret av ut-

leiefirmaer, småselskaper, underleverandører og agenter finne ut hva disse menneskene faktisk får i lønn, hva slags arbeidsforhold de har, og om papirene er i orden, for det er ikke nok folk som kontrollerer og har innsyn. Hvordan er det mulig, når man sier at man er imot sosial dumping, ikke å være villig til å gå med på sterkere virkemidler for å hindre dette?

Det er ganske avslørende når regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i merknader i innstillingen ikke er enig i at lønnsdumping, dårligere arbeidsmiljø og mindre jobbtrygghet verken er sosialt akseptabelt eller en strategi som kan sikre norske arbeidsplasser. Der har Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV i tillegg skrevet at næringslivet må styrkes gjennom «høy kvalitet, høy kompetanse og miljøvennlige produkter og produksjon», og at strategier for å øke konkurransevnen er sterkere utdannings- og forskningspolitikk, en aktiv næringspolitikk med vekt på nyskaping, ansvarlig statlig eierskap og en sterk distriktssatsing. Dette er altså Regjeringen og Fremskrittspartiet imot. Det må jo bety at de faktisk ønsker lønnsdumping i Norge, ønsker et enda større strekk i laget, og at det skal bli mindre jobbtrygghet og dårligere arbeidsmiljø. Jeg har et behov for å spørre om dette virkelig kan være Kristelig Folkepartis politikk.

Distriktspolitikken har flere talere vært inne på i dag, og SV vil, i likhet med Arbeiderpartiet og Senterpartiet, legge sterk vekt på det. Vi mener at folk må få bo der de vil. Men det er et politisk ansvar å gjøre det mulig. Regjeringen satser altfor lite på distriktspolitiske virkemidler, og støtte til bedriftene og regionene går ned. Men langt mer alvorlig er det at de dropper å ta distriktspolitiske hensyn i all annen politikk og lar den virke sentraliserende.

SV mener at alle saker må testes på distriktsvirkningene. Å flytte noen stillinger mellom store byer hjelper ikke. SV mener vi må bruke det handlingsrommet som vi har, og som EØS-avtalen gir oss mulighet til. Da kan vi styrke de spesifikke distriktspolitiske virkemidlene i stor grad. Men vi har selvfølgelig også mulighet til å ta distriktspolitiske hensyn i all politikk, og da vil vi oppleve en mye jevnere og mer balansert utvikling over hele landet.

Er det noen forslag igjen nå som SV ikke har tatt opp?

Presidenten: Det er ett igjen.

Karin Andersen (SV) [11:27:11]: Da vil jeg ta opp det forslaget.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [11:27:29]: Arbeiderpartiet og SV står saman om mange saker i denne innstillinga, både når det gjeld bustadpolitikken, arbeidsmarknadspolitikken og satsing på velferd i kommunesektoren. Derfor ser eg lyst på eit samarbeid med SV etter valet neste haust, dersom me klarer å gjere jobben slik at

me får fleirtal og landet får eit nytt regjeringsalternativ. Men eg vil likevel utfordre SV på eitt område, og det er på området friare kommunal skattleggingsrett.

SV meiner at det å opne for ein friare kommunal skattøyre er eit godt incitament for å styrkje lokaldemokratiet og auke det kommunale handlingsrommet. Ja, eg ser det, men fryktar ikkje SV at dette òg kan skape store forskjellar mellom kommunane, ved at kommunar med innbyggjarar i den såkalla høgtlønsklassa bidreg med meir enn kommunar der innbyggjarane i gjennomsnitt tener mindre, t.d. ute i distriktskommunane, og i kommunar der ein stor del av befolkninga lever på forskjellige trygdeordningar?

Karin Andersen (SV) [11:28:43]: SVs utgangspunkt er jo SVs kommuneøkonomi, som er den sterkeste i Stortinget. Men vi ser at det er behov for å gi det lokale demokratiet noen egne virkemidler. Og det vi ser nå, er store endringer i inntektssystemet for kommunesektoren, som dreies mot sentrale strøk, der det er mange folk. Dette er endringer som denne regjeringen også påskynder. Der er det mange mennesker, og der er det også mange som har god råd. Og veldig mange av dem har lyst til å være med på en dugnad, f.eks. for å sette i stand svømmebasseng som er stengt, for å greie å holde ungdomskubbene åpne eller for å gjøre et løft i eldreomsorgen eller for de funksjonshemmede.

SV mener at det hadde vært bra, slik som et enstemmig KS-utvalg har sagt, å gi kommunene muligheten til å skrive ut en økt skattøre for en kortere periode, en avgrenset periode, til spesielle prosjekter. Det tror vi er lurt, og vi tror at det kan være et virkemiddel nettopp for de kommunene som Oppebøen Hansen sier vil ha mest nytte av dette, og da kan vi kanskje også lette presset på distriktskommunene, at disse rammes, som nå skjer.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:30:05]: Midlertidige ansettelser vil spesielt ha betydning for mindre og mellomstore bedrifter hvor risikoen ved ansettelser ofte medfører at de ikke våger å ekspandere når muligheten byr seg. Midlertidige ansettelser gjør det også lettere for personer med svak tilknytning til arbeidsmarkedet å oppdatere seg på erfaring og på ferdigheter. Erfaringsmessig får derfor mange midlertidig ansatte tilbud om fast ansettelse enten i bedriften de ble midlertidig ansatt i, eller i andre bedrifter.

SV, derimot, mener at midlertidige ansettelser påfører den enkelte store påkjenninger på grunn av den usikkerhet dette skal medføre. Det forbauset meg derfor at SV nå søker etter IT-medarbeider – midlertidig – i egen hovedorganisasjon. Er dette også et område hvor SVs praktiske politikk står i rak kontrast til SVs retorikk?

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Karin Andersen (SV) [11:31:08]: Nei da. Dette viser bare at med dagens lovverk er det faktisk mulig å ansette folk midlertidig når man trenger det. Det er ikke slik

som Høyre framstiller det, at det er helt umulig, og at dette er et grep som er helt nødvendig. Tvert imot er arbeidsmiljøloven, slik den er i dag, svært fleksibel på veldig mange områder, hvis arbeidsgiverne bruker de mekanismene som er der, og avtaler dette på en skikkelig måte.

Midlertidige ansettelser rammer kvinner, og det rammer ungdom, fordi det er de som er mest marginale på arbeidsmarkedet i dag. Det er i de stillingene som fra før av er mest usikre og underbetalte, det vil bli enda flere slike ansettelser. For eksempel vil det være umulig å søke boliglån når man har en slik stilling.

Det er riktig at flere av dem som har vært midlertidig ansatt, får jobb. Men hvorfor det? Jo, det er fordi lovverket i dag er slik at det kreves av en arbeidsgiver, hvis man har hatt en midlertidig ansatt en viss periode, at man ansetter vedkommende fast. Da fungerer systemet slik i dag. Men med de lovendingene som Høyre ønsker, vil det ikke fungere slik, og det vil resultere i at mange blir gående i slike midlertidige stillinger i lang tid i livet. Det vil ramme dem svært hardt.

Torbjørn Andersen (FrP) [11:32:34]: Representanten Karin Andersen talte som vanlig positivt om å øke pengeoverføringene til det meste av alle gode offentlige formål. Samtidig er SV tilsvarende svært negativ til private tilbud innenfor skole, barnehage og omsorgssektoren. SVs politikk vil etter mitt skjønn måtte medføre en dramatisk økning i de offentlige utgiftene, noe som nødvendigvis må finansieres gjennom like dramatiske økninger i skatter og avgifter for folk flest.

SV vil ha friere kommunal skatterett, og det er greit nok. Men på samme tid er altså SV pr. i dag imot kommunal selskapsskatt. Da vil jeg gjerne spørre: Hvordan henger det sammen at SV vil ha en friere kommunal skatterett, men allikevel er imot friere kommunal selskapsskatt? Betyr det at det bare er vanlige lønsmottakere som skal rammes når SV vil innføre en friere kommunal skatterett?

Karin Andersen (SV) [11:33:46]: Det er alltid litt komisk å høre på Fremskrittspartiet, som liksom er utdelingspartiet i Stortinget, og som bruker penger som en full sjømann hver dag og liksom hever pekefingeren overfor SV, som har lagt fram et balansert budsjett, der vi viser hvordan vi skal finansiere våre økninger.

Når det gjelder forskjellen på selskapsskatt og en friere kommunal skattøre, er en friere kommunal skattøre en dugnad der de ulike politiske partiene kan invitere folk og si: Vil dere være med på dette? Nå går vi til valg på å øke den kommunale skattøren, og da kan vi gjøre det eller det tiltaket i vår kommune. Så kan noen partier si at nei, vi vil ikke det, vi synes at det er viktigere med lavere skatt. Men selskapsskatten er jo en skatt som i dag går til kommunene. Den blir trukket inn nå, og den blir delt ut til alle kommunene. Så de 5,5 milliardene som nå blir omfordelt, ligger jo inne i kommuneøkonomien i dag. De blir tatt fra alle kommunene, de, og så blir de gitt til bare 80 av dem, de som har mest arbeidsplasser fra før, der

hjulene svinger mest. Det har SV ment har vært en veldig urettferdig fordeling. Men det andre forslaget går jo rett og slett ut på å kunne invitere folk med på en dugnad. Og det tror vi folk greier å ta stilling til sjøl, uten at verken Fremskrittspartiet eller SV skal blande seg opp i det på Stortinget.

Presidenten: Presidenten vil kanskje bemerke at hun kjenner til mange andre yrkesgrupper hvor også folk kan være fulle, så det er vel kanskje ikke riktig å stigmatisere en yrkesgruppe på den måten.

Replikkordskiftet er omme.

Anita Apelthun Sæle (KrF) [11:35:35]: Ja, ting ordnar seg. Vi innrømmer at skattesvikten i inneverande år er dramatisk for Kommune-Noreg. No får dei kompensert 2,2 milliardar av han, og det er monaleg. Det er vesentleg for enkeltkommunar. Det betyr 93 mill. kr for Bergen, og sanneleg har dei bruk for det med sitt milliardunderskott. Det betyr 8 mill. kr for Fjell, der eg bur, og vesle Gulen får 1 mill. kr. Det er mange ordførarar og kommunestyre som pustar letta ut. Velferdssamfunnet består, kan vi konkludera med.

Saman med dei 2,2 milliardane er anslaget på pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren i 2004 nedjustert. Det betyr ei reell styrking av kommuneøkonomien med om lag 1 milliard kr. Dermed er vi nær ved full kompensasjon for skattesvikten. Ting ordnar seg.

Dei siste ti åra har skatteveksten vore 12 milliardar kr høgare for Kommune-Noreg enn det som har vore føreset i budsjetta. Stort sett er det behalde av kommunane, og det skulle berre mangla. Men då er det eit positivt unntak at vi i år dekkjer ein stor del av skattesvikten i 2004.

Når vi skal vurdere og diskutere kommuneøkonomien, kan vi ikkje sjå bort frå at kommunane sine frie inntekter har auka med over 7 milliardar kr dei siste to åra. I tillegg kjem faktisk effekten av lågare rente, også den i milliardstorleik.

Så veit vi at lønns- og pensjonsutgiftene i kommunesektoren har ete av kaka og gjort situasjonen vanskeleg for mange kommunar. Vi veit at positive makrotal av og til forsvinn på veg ut av enkelte kommunar. Det er frustrerande. Det har skjedd også før. Det har skjedd under varierende regjeringar.

Det er ikkje til å underslå at Rattsø-verknadene er negative for mange små kommunar. Vedtak som er gjorde for lenge sidan, under andre regjeringar, har effekt i dag.

Budsjettet for 2005 er til å leva med. Auken i frie inntekter gjer at effekten av selskapsskatten ikkje slår beina under dei kommunane som tapar på denne reforma, som skal debatterast seinare i dag. Det er elles ei reform som ordførarar i heile landet, pluss KS, har etterlyst i årevis. Reforma gjer at Bergen, som ligg mitt hjarte nær, får eit betydeleg lyft i inntektene sine – eit nødvendig og rettferdig pluss.

Det betrar også kommunane sin økonomi betydeleg at utgiftene knytte til ressurskrevjande brukarar vert finansierte gjennom ein eigen pott. 1,5 milliardar kr, som ein

før måtte ta frå dei frie midlane, er no avsette til dette formålet. Særleg for små kommunar med tunge omsorgsbehov er dette ei forandring med betydeleg økonomisk gevinst. Det skapar dessutan verdig omsorg utan at kommunekassa vert tømt.

Dette er ei etterlyst reform, som vert realisert i denne stortingsperioden. Vi konkluderer med at velferdssammenfunnet består.

Så vil Kristeleg Folkeparti understreka at budsjettavtalen gjorde budsjettet betre. Eg vil gjerne takka Framstegspartiet for eit ryddig og smidig samarbeid også i kommunalkomiteen.

Vi har fått 3 milliardar kr meir til kommunane, og investeringar i skulebygg held fram. Og særleg nyskapinga over same lest, og 500 mill. kr til vedlikehald av kyrkjene våre, er bra. Og det er noko å ta med seg inn i julehøgtida.

Distriktskommisjonen understrekar at vi må ha ei ærleg tilnærming til distriktpolitikken. Å oppnå vekst i folketallet i alle delar av landet dei neste 20 åra er ambisiøst. Vi vil – og det er det som er poenget – ta heile landet i bruk. Og det er også ambisiøst.

Regjeringa satsar på å gje rammevilkår for næringslivet som er gode nok til at kapital og verksemder vert verande i Noreg. Det er ei kjempeutfordring. Med eit lønns- og kostnadsnivå himmelhøgt over det som store statar ein times flytur unna har, trengst det både auka produktivitet, kunnskapsutvikling og betre rammevilkår for at norsk næringsliv skal bestå og veksa. Derfor er Regjeringa sin politikk med lågare rente, lågare kronekurs og skattelette til næringslivet viktig for distrikta.

Regjeringa vil gjera det som er mogleg for å kompensera for omlegginga av arbeidsgjevaravgifta. Skulle EU snu og tillata gradert arbeidsgjevaravgift, ville ikkje Kristeleg Folkeparti nøla med å ta det i bruk, men ærleg talt: Det er jo ikkje særleg sannsynleg, og eg trur at opposisjonen også er klar over det. Derfor satsar Regjeringa på å få til eit fleksibelt regelverk og eigne ordningar for dei fire nordlegaste fylka.

Kristeleg Folkeparti er oppteke av å delegera og desentralisera meir ansvar og fleire oppgåver til regionalt og lokalt nivå. Arbeidsløysa må ytterlegare ned. Arbeid til alle er mål nr. 1. Når det er sagt, vil eg seia at ei arbeidsløysa på rundt 4 pst. er eit uoppnåeleg mål for mange av nabolanda våre. Men Regjeringa ventar at arbeidsløysa vil gå ned i løpet av 2005, og Aetat seier at arbeidsløysa er redusert frå 4,3 pst. til 3,7 pst. Ting går rett veg. Det er bra, for arbeidsløysa er sløsing med landets viktigaste ressurs, nemleg folk.

Då kan eg konkludera med at arbeid til alle er mål nr. 1.

Presidenten: Det var en flott konklusjon. Det blir replikkordskifte.

Signe Øye (A) [11:41:05]: Kristelig Folkeparti gikk i 2001 til valg på å være garantisten for at skatteutt ikke skulle gå på bekostning av satsing på skolen. Men hva

har skjedd siden? Hver eneste høst har kommuner måttet kutte i skolebudsjettene, mens skattelettelser har kommet i milliardklassen. Det har vært ganske store summer.

Kristelig Folkeparti gikk også til valg på at statstilskuddet til kulturskoler skulle økes, men i Gaular kommune er kulturskolen blitt lagt ned på grunn av dårlig kommuneøkonomi. Kristelig Folkeparti har måttet få hjelp både av Arbeiderpartiet og til og med av Framskrittspartiet for å øke bevilgningene til kommunene de siste årene.

I høring i komiteen med ordførere som stod bak oppropet «Nok er nok», uttalte representanten Østberg at han var enig i at det er mangel på penger i kommunene. Det er også Arbeiderpartiet enig i. Vi mener at kommunene trenger mer penger, og bevilger også det.

Mitt spørsmål blir: Er representanten Apelthun Sæle enig med representanten Østberg, som er ordfører for saken om kommuneøkonomien?

Anita Apelthun Sæle (KrF) [11:42:30]: Det er ikkje vanskeleg å vera enig med representanten Signe Øye når ho seier at dei manglar pengar i kommunane. I kvart einaste brev som eg får frå ordførarar og kommunepolitikarar, skriv dei at dei manglar pengar til mange formål. Brevane er også ganske fulle av at vi må leggja til rette for eit næringsliv som fungerer slik at talet på arbeidsplassar kan aukast, slik at ein kan bu og leva i distrikta og byggja kommunen vidare. Begge ting er naudsynte for at det skal verta balanse i budsjettet. Vi lova sjølve skattelette. Vi har følgt opp det noko på veg. Vi ynskte ein betre kommuneøkonomi. Vi har auka overføringane til kommunane dei siste to åra, ein auke i dei frie inntektene på 7 milliardar kr. Eg synest det er betydeleg. Det er sikkert ikkje nok. Vi kunne gjort meir. Samtidig vil eg understreka at vi lever i det landet som har vorte kåra til verdas beste land å bu i. Fire år på rad har Noreg vorte kåra til det, og vi har fått ei slik ærevising. Det tel kanskje litt det også.

Torbjørn Andersen (FrP) [11:43:55]: Innledningsvis vil jeg få rette en takk til Kristelig Folkeparti for godt samarbeid i komiteen. Jeg har merket meg at Kristelig Folkeparti sier seg svært tilfreds med budsjettavtalen i Stortinget mellom Framskrittspartiet og regjeringspartiene. Dette synes jeg er meget hyggelig.

Men jeg har et lite spørsmål til Kristelig Folkeparti vedrørende konkurranseutsetting av velferdstjenester. Jeg vil minne om at regjeringspartiene og Framskrittspartiet sammen har skaffet flertall for morskompensasjonsordningen. Formålet med denne ordningen er nettopp at momsen ikke skal påvirke kommunenes valg av tjenesteleverandør. Jeg husker at Kristelig Folkeparti for noen år siden var ganske kritisk til konkurranse som virkemiddel i kommunal sektor. Men betyr det som har skjedd de siste årene på dette området, at Kristelig Folkeparti i dag ser langt mer positivt enn før på bruk av konkurranse innenfor de kommunale velferdstilbudene?

Anita Apelthun Sæle (KrF) [11:45:14]: For Kristelig Folkeparti er den viktigaste overskrifta over kvar ei-

naste ordning at ho skal tena innbyggjarane. Poenget med dei systema vi lagar, må vera at vi får betre tenester, også kommunale, til innbyggjarane. Vi ser at konkurranseutsetjing kan hjelpa oss i den retninga. Det betyr ikkje at vi skal privatisera alt mogleg. Det betyr ikkje at ikkje gamle måtar å ordna ting på kan fungera enkelte plassar – nokre plassar er det ikkje mogleg å få konkurranse, fordi det er berre éin anbydar, og då vert det monopol, og monopol er alltid dyrare for den som skal betala, anten det er kommunane eller enkeltpersonar.

Vi har lagt til rette for auka konkurranseutsetjing, også av kommunale tenester. Eg trur det skal tena innbyggjarane. Gjer det ikkje det, endrar vi på det.

Karin Andersen (SV) [11:46:28]: Kristelig Folkeparti har gjennomgått et verdipolitisk hamskifte de siste fire årene. I Bondevik I-regjeringen sa de at utjamning var en kjerneverdi, og at det var et spørsmål om menneskeverd og samfunnssyn. Bondevik II-regjeringen, derimot, sier at utjamning hemmer økonomien, og at de som er arbeidsløse og har et helseproblem, trenger et såkalt incitament til å komme i jobb. Det betyr at de skal få kutt i ytelsene og en lang, hevet moralsk pekefinger, og man sier at de må ta seg sammen. Det blir best for alle hvis vi tar fra de fattige og gir til dem som er rike, sier denne regjeringen. Hvor i sitt verdigrunnlag finner Kristelig Folkeparti støtte for en så usosial og hjerterå fordelingspolitikk?

Anita Apelthun Sæle (KrF) [11:47:38]: Det står absolutt ingen plassar at KrF vil ta frå dei fattige og gje til dei rike. Det er ikkje tilfellet. Det er ikkje Kristeleg Folkeparti-politikk. Eg er ikkje einig i representantens påstand om eit verdipolitisk hamskifte.

Denne regjeringa har faktisk lagt opp til ein fattigdomspakke. Denne regjeringa har forsøkt å få til ei utjamning, sjølv om det er ein del skattelette på feil side av skalaen, etter KrF si mening. Vi skulle gjerne ha gjeve det meste av skatteletten i botnen, men vi må inngå eit kompromiss og komma til einigheit. Dessutan har skatteletten vesentleg betydning i forhold til næringslivet. Den skatteletten som vert gjeven til næringslivet for at næringslivet skal få auka moglegheiter til å gje jobb til folk flest, er også ein måte å utjamna forskjellane på. Dei aller største forskjellane oppstår når folk er arbeidsløse.

Presidenten: Replikkordskifte er omme.

May Britt Vihovde (V) [11:49:18]: Aldri har kommunane fått meir i rammeoverføringar frå staten enn i år, og meir blir det neste år. Samtidig veit vi at kommunane har store utfordringar. I debatten og i media kan vi få inntrykk av at dette er noko nytt. Den politiske hugsen er ofte kort. Eg hugsar mange rop frå pressa kommunar på 1980-talet og 1990-talet då Senterpartiet hadde kommunalministeren i sentrumsregjeringa, og under Stoltenbergs regjering i 2000-2001. Den gongen hadde vi di-

striktoppør, høg rente, høg kronekurs, og mange industriarbeidsplassar gjekk tapt. Arbeidsløysa var stigande.

Eg minner om dette i ei tid då NRKs distriktssendingar lagar kriseoppslag om ein kommune som ikkje har råd til vikar for organist og kyrkjetenar ein sundag i månaden, og om ei eldre, men sær soppgåande dame som leiger seg hjelp frå ein privatpraktiserande lokal hjelpeleiar til å gå på butikken. Programleiaren nikka bekymra og sukka over dårleg kommuneøkonomi, utan å reflektera over at dette kanskje ikkje er kommunen si viktigaste oppgåve.

Eg seier ikkje dette for å undervurdere utfordringane i kommunane, men det handlar òg om lokal prioritering, lokalt ansvar og av og til om kva det offentlege ikkje skal ha ansvar for.

Samarbeidsregjeringa har prioritert kommunesektoren i alle statsbudsjett ho har lagt fram. I tillegg har vi ved alle budsjettforlik funne rom til å plussa på endå meir. Når ein høyrer klageropa frå Arbeidarpartiet, skulle ein ikkje tru at dei har vore medansvarlege for budsjettet for 2004, og at Framstegspartiet også har prioritert kommunane blant sine budsjettkrav. Venstre er glad for det.

Eg trur politikken vil tena på ei meir ærleg tilnærming og ein ærleg analyse. Det har alltid vore vanskeleg å fastsetja skatteinntektene i landet. I ni av dei tolv siste åra har desse vore større for kommunane enn berekna ved handsaminga av statsbudsjettet, og kommunane har fått, med unnatak for i 1996, behalde meirveksten. Så har det vore eit par år med skattesvikt, og dette har sjølvsgatt skapt problem. Eg er glad for at vi i samband med årets budsjettforhandlingar fekk 3 milliardar kr meir til disposisjon, slik at vi i samarbeid med Framstegspartiet kunne kompensera for skattesvikten i 2004 og auka løyvingane til kommunane òg for 2005.

I Noreg har vi unnt oss gode lønnsoppgjjer dei siste åra. Det skulle berre mangla at ikkje dette òg kom kommunalt tilsette til gode, men det har sjølvsgatt ført til at mykje av ekstraløyvingane til sektoren har gått til lønnsvekst, auka pensjonar osv., og ikkje til auka aktivitet eller styrking av den finansielle situasjonen.

Ei anna stor og viktig årsak til ubalansen i kommuneøkonomien er politikarane i denne salen sin trong til detaljstyring av kommunane. Fleirtalet syner stor mistru til sine egne lokale folkevalde. Dersom 6 milliardar kr, som no blir nytta årleg som følgje av barnehageforliket, hadde vore gitt som frie midlar til kommunane, ja, då hadde mange av problema vore løyste. Kanskje vi aller-eie no hadde oppnådd full barnehagedekning? Men dei partia som skrik høgast, ville altså heller prioritera eit byråkratisk maksprissystem og prislette til sær mange som kunne hatt råd til å betala noko meir. Ja, det kunne blitt meir til omsorg eller meir til skulen. Men dette valet ville ikkje opposisjonen la lokalpolitikarane ta. Staten skal òg bestemma søskenmoderasjonen og prisane på SFO, han skal setja minstenormer for sjukeheim og skule og ei rekke andre, viktige oppgåver.

Er det så vanskeleg å forstå at summen av dette blir ei undergraving av lokaldemokratiet og av kommunane si

(Vihovde)

evne til å styra økonomi og tenester på den best moglege måten?

Arbeidarpartiet skjønner i teorien dette. I programmet som gjeld, heiter det m.a.:

«Kommunene har de siste årene fått mange nye oppgaver, samtidig som en stadig større andel av inntektene er øremerket bestemte formål. Øremerkingen har gitt stort behov for sentralstyrte tilpasninger, rapportering og kontroll. Byråkrati har økt. Kommunenes frihet til selv å bestemme og velge løsningsalternativer tilpasset lokale forhold er blitt redusert. Det reelle ansvaret for oppgavene er flyttet vekk fra lokalsamfunnene». ... «Folk har i stadig større grad rettet ønsker og krav mot storting og regjering i stedet. Dermed er også lokaldemokratiet og den reelle muligheten til politisk styring blitt undergravet. I dagens samfunn er det verken mulig eller ønskelig å toppstyre velferdsløsninger som skal tilpasses svært ulike lokalmiljø og mange forskjellige individuelle ønsker.»

Dette kunne vore Venstre sitt program. I praksis står Arbeidarpartiet for noko anna.

Ei endå meir ekstrem øydelegging av lokaldemokrati og lokaløkonomisk rasjonalitet står Sosialistisk Venstreparti for.

Senterpartiet er vel det opposisjonspartiet som snakkar varmest om auka lokal styring, men heller ikkje dei følgjer dette opp i praktisk politikk.

Samarbeidsregjeringa har gått inn for eit taktskifte, for desentralisering og lokal fridom, men dessverre har fleirtalet i stor monn lykkast med å stansa dette.

Klarer vi ikkje å stoppa denne trongen til sentralstyring, står vårt lokaldemokrati i fare for å forsvinna. Det ønskjer ikkje Venstre.

Til slutt: Vi støttar sjølv sagt alle forslag og merknader som Høgre og Kristeleg Folkeparti står bak.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heikki Holmås (SV) [11:54:42]: Jeg tar replikk på May Britt Vihovde, for selv om Venstre ikke er representert i komiteen, så gjør de som May Britt Vihovde sier – de støtter alle merknader og alt som er skrevet av Høyre og Kristelig Folkeparti i komiteen.

Venstre sitter i en regjering som har gjennomført den største innstramningen i flyktning- og innvandringspolitikken siden den forrige utlendingsloven ble vedtatt. De gikk til valg på økt arbeidsinnvandring og en mer human flyktningpolitikk. De har altså vært med på innstramminger, de kutter i norskopplæringen i mottakene, og de har vært med på å kutte i antallet flyktninger som vi på oppfordring fra FN tar imot, fra 1 500 og ned til 1 000. De lar være i større grad enn før å høre på UNHCR sine anbefalinger og har vært med på å ekskludere en del av de folkene som får familiejenforening med flyktninger fra introduksjonsprogrammet, og de har også vært med på å kaste på gaten folk som har fått endelig avslag på sin søknad. Og spørsmålet mitt er: Synes Venstre dette er fint?

May Britt Vihovde (V) [11:56:04]: Hadde Venstre fått gjennomført sin politikk om auka arbeidsinnvandring, hadde vi kanskje ikkje hatt det store presset som vi i dag har på vårt asyl- og flyktninginstitutt. Då hadde vi kunna opna grensene for dei som ønskjer å komma til Noreg for å jobba her, og som klarer å forsørgja seg sjølve. I staden har vi altså fått ein situasjon der veldig mange som søker asyl, prøver å framstilla seg sjølve som flyktningar, og dette held faktisk på å undergrava heile dette instituttet vårt. Vi ønskjer ein flyktning- og asylpolitikk der dei som treng ei naudhamn, der dei som er reelle asylsøkjjarar og flyktningar, skal få komma til Noreg, og vi skal hjelpe dei. Dei som ønskjer å komma til Noreg for å skaffa seg eit betre liv, og klarer å forsørgja seg sjølve, dei skal få moglegheit til det. Derfor var det heilt nødvendig å stramma inn på asyl- og flyktningpolitikken rett og slett fordi vi skal ha eit hjelpeapparat som stiller opp for dei som verkeleg treng det, medan dei som ikkje treng den hjelpa, og som klarer seg sjølve, dei skal få lov til å komma til Noreg.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [11:57:27]: Det er ille å lytta til ein representant som er heimehøyrende i Sveio, og som kjem med ei så lettvt framstilling av kva kommunane i dag slit med. Ho gjer visittar til diverse parti, herunder òg Senterpartiet, og framstiller det som om situasjonen ikkje er spesiell ved inngangen til 2005. Då vil eg berre minna om det som Regjeringa sjølv skriv i kommuneproposisjonen: Netto driftsresultat for kommunesektoren har i inneverande stortingsperiode variert mellom 0,5 og 0,9 pst. årleg. Det er altså langt under det tilrådde nivået på 3 pst. Det er ein tydeleg indikasjon på manglande økonomisk balanse, og det er ein tydeleg indikasjon på det manglande samsvaret som no er mellom oppgaver og midlar. Det er ei dramatisk forverring i høve til slik det var då denne regjeringa tok over. Eg håper Venstre merkar seg dette.

May Britt Vihovde (V) [11:58:54]: Eg har aldri prøvd å framstilla det som at ikkje kommunesektoren i dag slit.

Representanten Meltveit Kleppa peikte på ubalansen mellom oppgaver og midlar. Ja, den ubalansen har kanskje oppstått fordi vi i denne sal stadig pålegg kommunane nye oppgaver, og vi detaljstyrer kommunesektoren, slik at dei må utføra oppgaver som anten andre kunne ha gjort, eller som dei kunne ha gjort på den måten som dei sjølve meinte var mykje betre for innbyggjarane. Vi i Venstre ønskjer faktisk å la våre lokale folkevalde få den moglegheta.

Så har eg lyst til å seia at aldri har noka regjering foreslått større løyvingar og overføringar til kommunal sektor enn det Samarbeidsregjeringa har gjort. Men det har blitt ein skattesvikt. Den har ein klart å kompensera for med 2,2 milliardar kr i 2004. Men i dei åra kommunane hadde større skatteinngang, trekte vi aldri inn dei pengane. Dei pengane fekk kommunane behalda. Det ønskjer faktisk Venstre å vidareføra.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Signe Øye (A) [12:00:19]: Svært mange kommuner sliter i disse dager med å få sine budsjetter i balanse. Kommunene opplever at situasjonen i år er verre enn noensinne. Skoler trues av nedleggelse, lærerstillinger må bort, og opplæringstilbud forsvinner. Sykehjemsplasser og andre sårt tiltrengte tilbud til eldre og andre med omsorgsbehov forsvinner. På tross av behovet for flere ansatte innenfor pleie- og omsorgsyrkene og opplæringsyrkene er det nettopp i disse yrkesgruppene at arbeidsledigheten øker mest. Det rammer eldre, syke og barn hardest. Underskuddet i kommunene øker og er i 2003 på hele 13,1 milliarder kr.

Arbeiderpartiet er enig i at ressurser skal vris fra administrasjon til tjenester. Men vi er uenig når kravet går på bekostning av kvaliteten, at eldre må ligge halve dagen, og at de ikke får dusje når de ønsker, fordi bemanningen er for lav. Arbeiderpartiet mener at smertegrensen er nådd i mange kommuner.

Regjeringens svar er en økning på kun 1 milliard kr til kommunene for neste år. Det er ikke engang nok til å dekke kommunenes merkostnader som følge av endringene i befolkningen.

Etter budsjettforliket med Fremskrittspartiet får kommunene 800 mill. kr mer, ikke 3 milliarder kr, som man prøver å framstille det som her. Det er lite. For min hjemkommune, Hobøl, blir det 617 000 kr. Det er som en dråpe i havet. Kommunen skal spare 15 mill. kr. Politikerne trodde først at det var en spøk da de hørte beløpet, for alle hadde fått inntrykk av at det var 3 milliarder kr det dreide seg om, men det var det jo ikke. Det var ingen spøk. Det var den virkeligheten de måtte forholde seg til.

Arbeiderpartiet bevilger 4 milliarder kr til kommunene neste år utover det Regjeringen foreslo. Av disse skal 3,5 milliarder kr være frie inntekter. Det ville ha gitt en helt annen situasjon for innbyggerne i kommunene.

Så til innvandring. For at våre nye landsmenn skal kunne skape seg en framtid i Norge, er det en forutsetning at de mestrer norsk. Alle barn født og oppvokst i Norge bør snakke norsk før de starter på skolen. Innvandrerbarn er sterkt underrepresentert i barnehagene. Billigere barnehager og gratis kjernetid er virkemidler for å rekruttere flere. Arbeiderpartiet mener at kontantstøtten stimulerer til det motsatte og forhindrer tidlig språkutvikling. Heldagsskole med leksehjelp vil være et gode for alle, men spesielt for elever fra ressursfattede hjem, enten de er minoritetsspråklige eller etnisk norske.

En oppblomstring av privatskoler, slik vi nå ser, er et hinder for en god integrering. Vi har hele tiden vært sterkt uenig i at norskopplæringen for asylsøkere i mottak ble kuttet ut, og har i vårt budsjett bevilget 78 mill. kr, slik at norskopplæringen kan gjeninnføres.

Fremskrittspartiet har også i år en rekke forslag om innvandringspolitikk. Men det henger ikke på greip når partiet vil utrede de samfunnsmessige tap ved en manglende integrering, samtidig som de ikke er villige til å sette inn tiltak for å nå målet om en bedre integrering.

Arbeiderpartiet mener at tvangsekteskap fortsatt er et problem, og at vi ikke har klart å sette i gang tiltak som virker. Vi mener derfor at flere tiltak må vurderes, bl.a. aldersgrense- og tilknytningskrav. Vi etterlyser også saken om lik rett til skilsmisse.

Så et par ord om opplæring av imamer. Arbeiderpartiet har fremmet et forslag om obligatorisk introduksjonsprogram for religiøse ledere her i landet som skal være en forutsetning for oppholds- og arbeidstillatelse. Ved flere anledninger har Regjeringen henvist til St.meld. nr. 49 for 2003-2004, at det allerede er foreslått en slik ordning, og at vårt forslag er overflødig. Jeg har iherdig forsøkt å finne dette i meldingen. Det eneste som står der, er et kort avsnitt om at det «skal utvikles egne opplæringsmoduler til bruk i samfunnskunnskapsundervisning av religiøse ledere», med «samlinger over for eksempel en uke, eller et par helger». Hvordan statsråden kan få dette til å bli et obligatorisk introduksjonsprogram, er for Arbeiderpartiet uforståelig. At Fremskrittspartiet ikke støtter oss, er også ganske påfallende.

Til slutt litt om boligsituasjonen. Antall tildelinger av gunstige lån for å hjelpe vanskeligstilte inn på boligmarkedet er kraftig redusert det siste året. I fjor fikk 6 500 personer innvilget startlån. I år er antall innvilgede søknader halvert. Det levnes liten tvil om at Arbeiderpartiet har hatt rett i at det nye startlånet ikke fungerer etter intensjonene. Når folk må uførtrygde seg for å få lån, er det noe som er riv ruskende galt. Arbeiderpartiet mener at ordningen må endres umiddelbart, og at kommunene må fritas for ansvaret for å sitte med hele risikoen.

Statsråd Erna Solberg [12:05:47]: Det nærmer seg jul. Vi skulle alle gjerne ha vært litt gladere enn vi er under denne debatten.

Det er faktisk slik at Kommunaldepartementets budsjett aldri har vært større. Vi bruker mer penger på alle politikkområder, på samme måte som denne regjeringen har brukt mer penger på alle politikkområder, nesten, i løpet av denne perioden.

Vi har økt bevilgningene til det offentlige tjenestetilbudet med 20 milliarder kr i løpet av fire år. Vi har økt bevilgningene til overføringssystemene med 20 milliarder kr i løpet av fire år. Ikke alt har vært ønsket, fordi dette bl.a. er et uttrykk for at vi har for høy arbeidsledighet, og for at vi har for mange mennesker som er sykmeldte. Derfor har vi ufrivillig brukt mye penger på overføringssystemene.

Så har vi brukt ca. 20 milliarder kr på å gjennomføre en skattepolitikk som skal bidra til å gjøre det mulig å sikre velferden i fremtiden, en skattepolitikk som først og fremst har dreid seg om å gjøre norske arbeidsplasser, særlig i distriktene, mer lønnsomme.

Norsk distriktsnæringsliv er preget av familieeide bedrifter. Norsk distriktsnæringsliv er preget av gründere som har startet sin egen bedrift, og som gjerne skulle ha sluppet delingsmodellen. Det er mange flere av denne typen bedrifter i norske distrikter enn det er i norske byer. I norske byer har man mer av slike bedrifter som er eksperter på bl.a. å tilpasse seg delingsmodellen og å ha en

passiv 34 pst.-eier, som altså ikke bidrar for bedriften. Slike bedrifter betaler lavere skatt enn den distriktsbedriften som gjør akkurat det samme, men som ikke har funnet seg en passiv 34 pst.-eier, og som da må betale mye høyere skatt. Det er det den skattereformen som ligger i budsjettet, dreier seg om, nemlig å gjøre det rettferdig mellom dem som driver sin aktive bedrift og ikke tilpasser seg et skattesystem, og dem som tilpasser seg et skattesystem og derfor får alt som kapitalinntekt. Vi har vært opptatt av å senke marginalskatten, fordi vi vil skattlegge kapitalinntekter og lønnsinntekter likt. Det er en forutsetning for å lage et skattesystem som gjør at vi kan fjerne delingsmodellen. At noen i denne sal mener at vi kan opprettholde en stor forskjell og likevel fjerne delingsmodellen, er for meg uforklarlig. Det kommer til å gi mye fint arbeid til mange skattebyråkrater i årene fremover, for at de skal klare å passe opp de tilpasningene som kommer til å skje.

Dette er et eksempel på at mye av det som skjer på andre områder, er viktig for f.eks. distriktpolitikken. Det at vi klarer å skape økonomisk grobunn for våre lokalsamfunn, er viktig for kommuneøkonomien. Det vet alle de kommunene som i dag sliter, bl.a. kommunene på Finnmarkskysten. De vet at dersom man ikke har private arbeidsplasser innenfor sysselsettingen, så har man heller ikke noen god kommuneøkonomi, og da klarer man ikke å få til fremtidsoptimisme. Man har derimot økte utgifter.

Det er altså en sammenheng mellom det vi gjør for å styrke norske bedrifter gjennom å lette på kostnadspresset, bl.a. gjennom skatte- og avgiftssystemet, og det å satse på goder i norske distrikter. Det er viktig å si dette, for vi har en norsk politisk debatt som gir inntrykk av at alt dreier seg om det som er innenfor vårt lands grenser, i en tid i verdenshistorien hvor verden aldri har vært så globalisert og vi på innvandringsområdet virkelig merker migrasjonstendensene, men hvor det gjelder konkurranseflaten for norske distrikter og norsk næringsliv, i og for seg norske lokalsamfunn, ikke forholdet mellom Oslo og Tromsø, eller Tromsø og kysten av Finnmark, men den internasjonale konkurransekraften for norsk næringsliv. Derfor er det så viktig at det er de store grepene som blir tatt.

Det er også viktig at vi ser på årsaken til f.eks. den krisen vi har på Finnmarkskysten nå. Det er ingen som ikke skjønner at det er en forferdelig vanskelig situasjon. Derfor er jeg glad for at vi i salderingen av 2004-budsjettet får 75 mill. kr. Da får vi penger til å følge opp det initiativet jeg har tatt, bl.a. overfor fylkeskommunen. Jeg har lyst til å understreke at når vi har sagt at fylkeskommunen skal ha en utviklingsaktørrolle, må de fylle den rollen ved å komme med forslag til hva man skal gjøre. Det er det jeg har etterspurt overfor fylkeskommunene. Hva er deres forslag til strategi? Hva er deres forslag til tiltak? Det er ikke det at vi ikke skal stille opp. Jeg er glad for at vi får midler til å stille opp på ulike felt i forhold til situasjonen i Vardø, og altså ikke bare der, men også andre steder. Men hva er bakgrunnen for krisen?

I 2002 fikk vi en kostnadsekspløsjon knyttet til høy rente, høy kronekurs og høy aktivitet i norsk næringsliv.

Vi hadde hatt sterk lønnsvekst over mange år, og alt dette gjorde at norsk konkurransevne forverret seg hvert eneste år med 2 pst. i forhold til konkurrentene. Drastiske teknologiske forbedringer i fryseteknologien gjorde at også andre var der, og det var en overinvestering på Finnmarkskysten. Det er det ganske viktig å ta med, for i den salderingsproposisjonen som vi skal behandle i Stortinget senere, må vi altså tilleggsbevilge over 100 mill. kr til tapsfondene for de distriktsrettede ordningene, bl.a. for å betale regningene i forbindelse med tap på grunn av overinvesteringer i Finnmark og en del andre steder, som bl.a. skyldes en problematisk ressurstilgang som nok var i en gråsoner, tror jeg, og ikke akkurat i den geografiske gråsonen. Den var basert på russertorsken som skulle landes i Norge, men det ble altså ikke noen varig ordning.

Noe av det farligste vi kan gjøre hvis vi har overinvestert i en næring, er å sørge for at de som har det dårligst, får gjeldssanering og kan starte opp på nytt, for da vil vi skape ulike konkurransevilkår for disse og for dem som faktisk har klart å starte opp. Det betyr at enkle tiltak, som noen av dem Arbeiderpartiet har foreslått tidligere, og som Stortinget helt riktig har nedstemt, som en refinansieringsplan av hele fiskeriindustrien, ville ha medført at de lokalsamfunnene i Finnmark og andre steder som i dag går bra, og som har klart å komme opp igjen å stå, ville ha vært mer utsatt, fordi de ville ha fått ulike konkurransevilkår. Det er i utgangspunktet også et spørsmål om råstofftilgang, selv om vi har nådd målet til Senterpartiet, f.eks., om en råstofftilgang i Finnmark på 20 pst. For øyeblikket landes det faktisk 20,8 pst. i Finnmark.

Når jeg bruker litt tid på dette, er det ikke fordi det er mangel på vilje til å skjønne den smerte som er i mange av disse samfunnene, og de omstillingsproblemene som er der, men fordi jeg tror at vi i politisk overivrighet ikke må velge virkemidler som gjør at nye lokalsamfunn mister vekstkraften sin fordi de blir utkonkurrert av noen som vi har forsøkt å hjelpe. Derfor er det ganske viktig at vi finner frem til gode tiltak, og at vi også finner fram til tiltak som avhjelper. Vi kommer til å følge dette nøye opp.

Så har jeg registrert at min kollega i partiet Amund Enge i Etne i år har blitt yndlingsobjektet til Arbeiderpartiet i alle replikker. Jeg har lyst til å si at for to år siden var det Arve Tonning. Jeg synes det er leit at ingen representanter har sitert Tonnings mottakelse av budsjettet for i år – han jublet. Han var den som var mest kritisk av Høyres ordførere for to år siden, og som hyppigst ble brukt av Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og andre. Han er kjempefornøyd, for han har slåss for et mer rettferdig inntektssystem for kommunene, noe som faktisk blir gjennomført. Man kan alltid finne én – jeg tror jeg kan finne ganske mange – fra andre partier som har vært misfornøyd med tidligere regjeringer, men det er altså slik at det forrige sannhetsvitnet nå er fornøyd.

De fleste Høyre-folk og -ordførere synes selvfølgelig at vi kunne brukt mer penger i kommunesektoren. Det gjør jeg også, så lenge vi kan gjøre det innenfor en an-

svarlig økonomisk ramme som ikke bidrar til at kostnadsveksten blir større, og at vi kan miste konkurranseutsatte arbeidsplasser.

Jeg er særlig fornøyd med noen deler av dette budsjettet som er fremmet, og som går igjennom i Stortinget i dag. Det gjelder særlig det at vi satser videre på utviklingen av integreringsarbeidet. For Regjeringen har det vært en prioritering fra dag én. Jeg er veldig glad for at det er et stort og bredt flertall i Stortinget som er enig om at det skal være en prioritet.

Vi har lagt på plass veldig mange av de store og viktige lovreformene. Nå er det viktig å skape bra tiltak og en god utvikling i kommunene. Introduksjonsloven er på plass. Rett og plikt til norskopplæring er på plass. Det vi har lagt inn i budsjettet nå, er bl.a. starten på det vi kaller «en ny sjanse for innvandrere», som er en del av fattigdomsprogrammet til Regjeringen. Det dreier seg om dem som ikke kommer innenfor de nye tiltakene fordi de ikke er nyankomne, men som har vært her lenge, og som trenger en ekstra hjelp til å komme seg ut av en fattigdomssituasjon og ut av en ikke-arbeidssituasjon.

Vi har også lagt inn penger, som for inneværende år, til de mest utsatte etniske gruppene, bl.a. den somaliske gruppen, som vi i år har iverksatt flere tiltak for, for å hjelpe dem ut av en vanskelig situasjon, tiltak som i særlig grad går ut på å bruke organisasjoner som jobber tett med dem, og å gi dem mer ressurser, slik at de skal kunne klare seg bedre i det norske samfunnet og ikke minst kunne fokusere på det å være gode foreldre for sine barn. Begge deler er ledd i den fattigdomssatsingen som Regjeringen har lagt opp til, og det er også det som vi har lagt opp til for å bedre boligtiltakene på dette området. Vi kan godt snakke om hvor store bevilgningene er hvert eneste år, men jeg må si at vi har f.eks. ikke kuttet i ordninger innenfor bostøtten. Det er likevel et mindre forbruk i år enn det vi hadde anslått at det kom til å bli, noe som også forplanter seg til neste år. Hvorfor? Jo, fordi folk faktisk har en bedre inntektsutvikling, folk kommer over grensene, og det kan ikke være slik at hvis flere mennesker klarer seg selv, betyr det at vi satser mindre på å hjelpe folk, når vi har akkurat det samme regelverket og vi faktisk også får til forbedringer innenfor bostøtteordningen, som når det gjelder å fjerne kvadratmetersgrensen for enkelte og for flere grupper.

Det er mange ting vi i tillegg kunne ha gjort, men jeg synes det er viktig å si at vi tar noen steg hvert eneste år, bl.a. for at bostøtteordningen skal bli bedre og mer målrettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [12:16:09]: Jeg skal få lov til å komme tilbake til spørsmålet om Finnmark i et senere innlegg.

Når det gjelder temaet i dag, vil jeg peke på at endringene i EUs regelverk for regional støtte ser ut til å åpne for at vi kan gjeninnføre den graderte arbeidsgiveravgiften. Det er bra.

I Distriktskommisjonen har imidlertid representantene for alle regjeringspartiene, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, samstemmig uttalt:

«Den differensierte arbeidsgiveravgiften anbefales ikke utvidet igjen. Ordningen er kostbar og kan virke konserverende i forhold til økonomisk utvikling.»

Det er oppsiktsvekkende. Desto mer interessant er det at Høyre og Kristelig Folkeparti i dagens innstilling heller ikke er med på en merknad om viktigheten av å gjeninnføre gradert arbeidsgiveravgift. Det er enda mer oppsiktsvekkende. Derfor tillater jeg meg å spørre – ikke kommunalminister Erna Solberg, men Høyres leder – Erna Solberg: Vil Høyre forplikte seg til å gjeninnføre den tidligere graderte arbeidsgiveravgiften hvis statsstøtteregelet gir åpning for det?

Statsråd Erna Solberg [12:17:28]: Selv om de personene som sitter i Distriktskommisjonen, representerer partier, forvalter de ikke alltid hva partiets sannheter er. Det har ikke vært noen tvil om at Høyre ønsker å ha en differensiert arbeidsgiveravgift, og at vi ønsker det også i fremtiden, hvis det er mulig å få det til.

Så er det noe i den merknaden som er lagt inn, som på en måte heller ikke er helt riktig. Det står bl.a. «utnytte den mulighet som nå foreligger til forhandlinger med sikte på å oppnå Stortingets samstemmig uttalte ønske». Det er altså ingen forhandlinger. Vi er en vanlig høringspart som får lov til å gi noen uttalelser. Det forhandles ikke om dette. Det er kommisjonen som vedtar et regelverk som er rammen for den egne aktiviteten til de andre. Det er i ettertid at det rammeverket kommer på plass, og det er det rammeverket som blir avgjørende for om vi i det hele tatt på noen områder kommer til å få det som vi kaller mer fleksibilitet i regelverket. Så er det da mulig å kunne diskutere hvilket kart Norge kommer til å kunne ha, og hvilke kriterier som kommer til å bli lagt til grunn.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) (fra salen): Jeg ber om ordet til en åpenbar misforståelse.

Presidenten: Presidenten er veldig usikker på om disse åpenbare misforståelsene er reelle. Jeg tror de fleste har forstått dette. Karl Eirik Schjøtt-Pedersen får likevel ordet for å oppklare misforståelsen.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [12:18:47]: Det er en åpenbar misforståelse i den forstand at flertallets merknad i komiteen om forhandlinger ikke er under henvisning til gradert arbeidsgiveravgift og statsstøtteregelet. Det er i forhold til diskusjonen om den saken som nå ligger til behandling, og som er sendt til notifikasjon. Der gir dette regelverket en åpning for forhandling som flertallet i Stortinget ber Regjeringen om å utnytte.

Presidenten: Ja, da har vi forstått det. Vil statsråd Solberg kommentere det?

Statsråd Erna Solberg (fra salen): Nei.

Per Sandberg (FrP) [12:19:30]: Under statsrådens innlegg i dag syntes jeg å merke en viss glødende sans for fylkeskommunen, og i denne sammenheng for Finnmark fylkeskommune, som, som utviklingsaktør, skal ivareta de problemene som Finnmark står overfor. Men nå vet jeg at statsråden og jeg er helt enige om at vi burde ha satt en strek over fylkeskommunen for lenge siden. Det er for så vidt også Distriktskommisjonen stort sett enig i. Derfor vil jeg utfordre statsråden på ett av mange gode forslag fra Fremskrittspartiet i innstillingen i dag, forslag nr. 13, der vi «ber Regjeringen om å fremskynde evalueringen av den nye fylkeskommunen med tanke på endelig nedleggelse av fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå fra 2007». Dette er nå også et sterkt ønske fra kommunesektoren og fra fylkeskommunene selv.

For å få en endelig avklaring av den framtidige regionaliseringen av Norge er det et sterkt ønske om å framskynde dette, slik at forholdene for de ansatte og politikerne på disse nivåene blir avklart raskest mulig for å få bort uklarheter og utrygghet. Er det et forslag som statsråden kanskje kunne anbefalt sine regjeringspartier her på Stortinget å stemme for?

Statsråd Erna Solberg [12:21:07]: Jeg vil først få lov til å si at nei, jeg er ikke noe glødende opptatt av fylkeskommunen. Vanligvis anklages jeg for å være det motsatte.

Jeg synes at når vi har delegert ansvar, når vi har gjennomført en reform og vi har sagt at fylkeskommunen har en oppgave, så skal vi være lojale overfor det. Det betyr også at vi skal underbygge denne rollen, og ikke gjøre det Stortinget veldig ofte gjør når vi har desentralisert og delegert en oppgave, nemlig å si: Denne saken er så mediemessig viktig, så viktig for folk og for oppfatningen av meg som politiker, at jeg må ta den til Stortinget. Dermed undergraves faktisk den delegeringen vi har gjort. Det er én av grunnene til at jeg er opptatt av å si at når vi først har gjennomført en reform hvor vi i Kommunaldepartementet har fratatt oss selv virkemidler som vi tidligere hadde, så skal vi også være lojale og ikke begynne å snikinnføre disse virkemidlene på nytt fordi vi etter press fra enkelte ut fra episoder enkelte steder føler at det ville være politisk mer bekvemt. Det synes jeg er en ryddig desentralisering.

Når det gjelder evalueringen og nytt forslag: Jeg tror ikke det er aktuelt at vi i 2007 kan nedlegge fylkeskommunen, men vi må rundt 2007 avklare hva fremtiden skal være for et regionalt nivå. Det kommer vi til å bidra til i neste stortingsperiode.

Heikki Holmås (SV) [12:22:42]: Vi har over 5 000 bostedsløse. Skiftende regjeringer har bare klart å få dette tallet ned med 1 000 i løpet av de siste seks årene. Vi har en økning i antall utkastelser, på tross av at et enstemmig storting har hatt en plan for å gjøre det motsatte. Vi har en økning av antall mennesker som mottar sosialhjelp, særlig har vi det i Oslo. Vi har en bostøtteordning som er så svak og omfatter så få at 2 milliarder kr til bolig og finansiering av bolig utbetales over sosialhjelps budsjettet.

Man skulle da tro at hvis vi satte oss ned og bestemte oss for at vi skulle bruke noe mer penger på boligsektoren, var det noen av disse områdene som ville være i tråd med det Høyre sier er målrettet, incentivbasert og godt fokusert bruk av penger, og at det skulle gå til noen av disse gruppene. Men det var ikke det man valgte å bruke 1,9 milliarder kr på i neste års budsjett. Man valgte isteden å gi pengene i boligskattelette, og da mest til de folkene som bor oppe i åsen her.

Mitt spørsmål er: Tenkte aldri Regjeringen på at disse 1,9 milliarder kr hadde vært mer til nytte for bostedsløse og for folk som har dårlig økonomi og ikke noen bolig?

Statsråd Erna Solberg [12:24:09]: Det er mange av oss som sikkert kunne ha klart oss uten den skatteletten som kommer på boligskatten. Men for en del mennesker er det avgjørende for at de skal få en trygg og verdig alderdom at de får fortsette å bo i sitt nærmiljø, i et område de er kjent med og har bodd lenge i. Det finnes mange eldre mennesker som bor i det huset de har bodd i i mange år, der de har sitt nabolag, sine venner og sine kontakter, og som faktisk fordi de har lave pensjoner, blir belastet når de får høye eiendomsskatter, som SV er en tilhenger av. Den boligskatten som er, kan være marginen som gjør at de ikke kan bli boende der de bor.

Når eldre mennesker må flytte fra det stedet de har bodd lenge, forverrer det situasjonen deres betydelig. Det er en ting man vet fra geriatrien. Det er ikke så bra å bli flyttet mye på når man er kommet høyt opp i årene. Særlig fordi man da mister nettverket sitt, kan det bli vanskeligere. Det er faktisk en gruppe jeg mener at man glemmer når man diskuterer boligskatten.

Jeg skulle gjerne holdt et lengre foredrag om bostedsløse. Jeg synes Oslo kommune har gjort en kjempejobb med sin satsing på bostedsløse. Vi er nå nede i 1 300 færre enn det vi var på et tidligere tidspunkt, og det er først og fremst Oslo kommunes fortjeneste.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:25:41]: Statsråden er uvanleg sjølvtilfreds med Regjeringa sitt opplegg for 2005. Ho finn grunn til å minna Stortinget om at det snart er jul. Det vert til og med sagt at ho i denne debatten skriv julekort.

Regjeringa sitt manglande opplegg for 2005 gjer at ikkje alle vanskelegstilte i dette landet kan delta i denne julegleda. Det er rett at det aldri før har vore brukt meir pengar t.d. i kommunesektoren. Men det er òg rett at det er svære utfordringar som ikkje blir innfridde, ikkje minst overfor enkeltpersonar som treng hjelp og oppfølging.

Kva er Høgre sin strategi vidare? Er det å redusera gapet mellom oppgåver og midlar i kommunesektoren, eller skal vi halda fram på same måten og håpa på ein bergingsaksjon – ikkje frå Kristeleg Folkeparti, men frå Framstegspartiet?

Statsråd Erna Solberg [12:26:58]: Ja, fra Regjeringens side er vi opptatt av å redusere gapet mellom utgifter og inntekter i kommunesektoren. Det har vi vært fra vi begynte som regjering, fordi ubalansen har oppstått for veldig lenge siden og har vært forsterket av at vi har hatt skattesvikt de to første årene, noe som har gjort at vi har hatt en negativ vekst i denne perioden.

For å minne om noe jeg har minnet om flere ganger før: Noe av problemet var at alle reservene var blitt brukt opp på et tidspunkt hvor representanten Magnhild Mel-tveit Kleppa satt i en regjering som har rekord i færrest forslag til vekst i frie inntekter så lenge jeg kan huske, og jeg har sittet ganske lenge på Stortinget. Det var en av årsakene til at det bygde seg opp.

I vår gav vi en beskjed i kommuneproposisjonen om at vi ønsker å trappe opp inntektene. Men da må vi ha mindre grad av øremerking og større grad av frihet, slik at kommunene vil klare å tilpasse sitt utgiftsnivå på flere områder, og slik at vi ikke samtidig driver på og gir særlige, nye lover som det koster mer penger for kommunesektoren å gjennomføre.

Reidar Sandal (A) [12:28:28]: I Nittedal gjekk over 1 000 personar i demonstrasjonstog i førre veke. Dei protesterte mot nedskjeringar i den offentlege skulen. Trass i at Nittedal er ein vekstkommune, har det vore nødvendig å redusere med ca. 50 lærarstillingar. Elevtalet er stigande. Pengar til opplæring er det for lite av. Slik er det over heile landet. I grunnskulen er det no 2 000 færre lærarstillingar enn for tre år sidan. Talet på elevar har derimot auka med over 25 000. Resultatet er mindre lærartettleik og større elevgrupper. Pengar er ikkje alt, men dei har mykje å seie når det går så langt at kommunar må fjerne mange lærarstillingar og opplæringa blir dårlegare.

Spørsmålet mitt blir derfor: Korleis kan leiaren i Høgre forklare at denne utviklinga skapar ein betre skule?

Statsråd Erna Solberg [12:29:46]: For en knapp uke siden var jeg på høyskoleutdannedes samling, hvor nestleder i Arbeiderpartiet, Hill-Marta Solberg, skrøt av at det var Arbeiderpartiets regjering som hadde fremforhandlet de høye lønnsavtalene. Man må ikke glemme at det var fremforhandling av en effektivitetsavtale, og etter den skulle alle lærere jobbe mer. Det var innbakt i denne en større leseplikt som skulle medføre at det i utgangspunktet var færre lærerårsverk til å gjøre samme jobben som tidligere.

Når man gjennomfører og får resultatene fra den lønnsforhandlingsrunden, som altså Arbeiderpartiet satt i førersetet for, og vi støttet den, som betyr færre lærerstillinger totalt sett, og når man vet at lærerne underviser én time mer enn tidligere, er det meget spesielt at det blir brukt som eksempel på at det skal være kuttet i norsk skole. Det har vært vekst i utgiftene til norsk skole hvert eneste år i denne regjeringens periode.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:31:19]: Helt innledningsvis vil jeg få uttrykke Fremskrittspartiets og min personlige tilfredshet med at Fremskrittspartiet, sammen med regjeringspartiene, har kommet fram til en god budsjettavtale som medfører at kommunesektorens økonomi styrkes med 3 milliarder kr for 2004–2005.

Det er også absolutt verdt å nevne at Fremskrittspartiet og regjeringspartiene har blitt enige om en modell for å gjeninnføre kommunal selskapskatt fra 2005.

Norge består imidlertid av 434 kommuner, og selv sagt er det blant alle disse kommunene enkelte som sikkert har behov for økte bevilgninger utover de tre ekstra milliardene. Når det gjelder temaet kommuneøkonomi, har jeg merket meg at krisemaksimering har blitt en favorittøvelse blant enkelte, og da spesielt blant arbeiderparti- og senterpartiordførere. Vi var i høst vitne til at en rekke arbeiderparti- og senterpartiordførere var med i et ordføreropprop mot dårlig kommuneøkonomi. Det er god grunn til å tro, slik jeg ser det, at enkelte arbeiderparti- og senterpartiordførere har ropt mer ulv enn det egentlig var grunnlag for. Jeg vil si at denne framferden skader debatten om kommunesektorens vilkår. Her på Stortinget er vi vitne til at sosialistpartiene kappløper med hverandre om å være den beste i klassen om å målbære elendighetsbeskrivelser av tilstanden i norske kommuner. Spesielt Arbeiderpartiet beveger seg, også i år som tidligere år, langt ned i jammerdalens store dyp og ned i gravens mørke kroker når de konsekvent svartmaler og klager på stort sett alt. Alt er galt i det norske samfunn. Jeg må også si at Arbeiderpartiet er i besittelse av en bemerkelsesverdig ublyghet og glemsomhet når de konsekvent repeterer utslitte slagord om at Fremskrittspartiet og regjeringspartiene gir mer til dem som har aller mest fra før, skattelette til de rikeste, osv.

Jeg tror flere og flere nå er mektig lei av disse banale og usanne frasene i Arbeiderpartiets retorikk. Jeg vil minne om at da Arbeiderpartiet for få år siden selv satt i regjering, skrøt daværende statsminister Stoltenberg over at Norge var kåret til verdens beste land å bo i. Det er vel egentlig ikke så veldig mye som har endret seg i feil retning siden den gang Arbeiderpartiet styrte fedrelandet. Siden den gang Arbeiderpartiet skrøt av at Norge var verdens beste land å bo i, har det derimot skjedd mye positivt. Rentenivået har falt dramatisk til glede for de aller fleste av oss. Skatter og avgifter for bedrifter og folk flest har blitt redusert med over 20 milliarder kr. Norske husholdninger har i snitt fått rundt 50 000 kr mer å rutte med pr. år, og de offentlige velferdsytelsene har også blitt styrket med flere titalls milliarder i denne stortingsperioden. Hvordan kan det da henge på greip at alt er blitt så mye verre de siste årene, slik Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet hele tiden svartmaler og framstiller det som? Nå må denne svartmalingen fra disse partiene snart stoppe!

Men selvfølgelig kan mange ting gjøres enda bedre. Fremskrittspartiet ser selvsagt også at det er forbedringspotensial på flere viktige samfunnsområder. Ikke minst innen offentlig sektor kan ting gjøres bedre, og da først og fremst ved hjelp av konkurranseutsetting og valgfrihet

som sentrale virkemidler. Men valgfrihet og konkurranse er jo skjellsord for sosialistpartiene, Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet. For disse partiene synes byråkrati, detaljstyring og politikerformynderi å være langt viktigere enn økt valgfrihet. Fremskrittspartiet mener derimot at valgfrihet bør være en grunnleggende borgerrettighet når det gjelder f.eks. å kunne velge fritt om man vil la sine barn gå på offentlig eller privat skole, om man foretrekker offentlig eller privat hjemmehjelp eller eldreomsorg, eller om man vil benytte en privat eller en kommunal barnehage eller kontantstøtte, bare for å nevne noe av hva valgfrihet innebærer.

Fremskrittspartiet mener dessuten at valgfrihet også er en svært viktig korreksjonsfaktor for å øke kvaliteten på de offentlige finansierte velferdstilbudene. Samtidig er det viktig å holde kostnadsveksten i kommunal sektor i tøyene gjennom aktiv bruk av konkurranseutsetting. Fremskrittspartiet ønsker altså et fritt samfunn, der enkeltindividets valgfrihet står i sentrum. Fremskrittspartiet vil derfor kjempe mot et samfunn der politikere og byråkrater detaljstyrer den enkelte borgers hverdag, slik Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet åpenbart vil.

Heikki Holmås (SV) [12:36:49]: Denne regjeringen har gjennomført den største innstramningen i flyktning- og asylpolitikken siden den nye utlendingsloven ble laget. Staten Norge kaster nå folk på gaten hvis de ikke gjør som staten vil. Vi trapper ned våre internasjonale forpliktelser ved å ta imot færre kvoteflyktninger, og vi spenner bein på integreringsarbeidet ved å ta fra asylsøkere norskopplæring og en meningsfull hverdag i mottaket. Jeg besøkte senest på mandag et mottak i Trondheim, der de kunne fortelle om akkurat dette. I tillegg tar vi fra familiegjennforente, et flertall av flyktningene, retten til et integreringsprogram.

SV vil føre en mer human flyktningpolitikk, ved å følge opp UNHCRs anbefalinger, styrke integreringen, styrke inkluderingsarbeidet, bl.a. ved å støtte organisasjonene som jobber med dette, med 5 mill. kr mer enn Regjeringen. Vi vil derfor gjeninnføre norskopplæring for asylsøkere i mottakene fra 1. januar og har foreslått 145 mill. til dette. Vi går imot innstramningen i hvem som skal få introduksjonsprogrammet, fordi det rammer enkeltpersoner. Det vil trolig føre til at færre kommuner vil ta imot enslige flyktninger, fordi kommunene vil miste integreringstilskuddet hvis familiene deres kommer. Dette bruker vi 45 mill. kr på, for å gi de 450 familiegjennforente vi her snakker om, et skikkelig tilbud.

Vi vil prioritere satsing på overføringsflyktninger ved å øke antallet til 1 500, og jeg stusser når Erna Solberg sier at smertegrensen er nådd i kommunesektoren når det gjelder å ta imot flyktninger. Det er ikke Kommunenes Sentralforbund som sier dette. Men det er klart de sier at hvis de skal utføre denne oppgaven, er de nødt til å få de pengene fra staten som skal følge med, for at de skal kunne gjøre jobben på en skikkelig måte. Vi mener at rettsikkerheten for asylsøkere må bedres ved at Utlendingsnemnda behandler flere saker i full nemnd, og det har vi

foreslått gjentatte ganger i løpet av denne stortingsperioden.

En god og trygg bolig i et godt bomiljø til en rimelig pris er selve fundamentet for en god velferdspolitik og for fattigdomsbekjempelse. I SV mener vi at den største svakheten ved Regjeringens politikk er at de enøyd satses på bostøtte som et virkemiddel for å hjelpe folk. Dette isolert sett bidrar til å øke prisene på utleieboliger. I stedet burde Regjeringen satse mer på å bygge flere utleieboliger for å hjelpe dem som i dag er bostedsløse, og for å unngå at folk blir nødt til å betale en så høy pris at de havner på sosialkontoret eller blir kastet ut, noe vi det siste året har sett klare tendenser til.

Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet stod i innstillingen til boligmeldingen sammen om en storstilt satsing på utleieboliger, lavinnskuddsboliger for bostedsløse, ungdom, flyktninger og andre med dårlig råd. Det er bare vi som følger dette helt opp, selv om også Senterpartiet bidrar. Derfor vil vi altså bruke 397 mill. kr mer på neste års statsbudsjett for å få bygd opp mot 3 000 ekstra utleieboliger. Dette bidrar til å senke utleieprisene og dempe prisveksten i det private markedet. Det kom akkurat en SSB-melding om dette. Den viser hvordan det nettopp er de små leilighetene som stiger mest, altså folks inngangsbillett til boligmarkedet. Derfor er vi nødt til å gjøre noe med dette.

Vi vil avskaffe bostedsløsheten, Vi vil skaffe flere boliger til folk, og vi vil få ned antall utkastelser. Vi vil at flere skal få bostøtte, ved å heve grensen for hva en barnefamilie kan tjene før de mister bostøtte, opp mot 30 000 kr, og vi har 93 mill. kr til dette formålet samt at vi ønsker å sørge for at barnefamilier får dekket utgifter til lys og varme. Vi ønsker å følge opp det Regjeringen selv foreslo i boligmeldingen, nemlig at begge foreldre som har delt omsorg for sine barn, skal kunne søke om bostøtte. Dette støtter ikke Regjeringen nå.

I tillegg vil vi øke satsingen på Oslo indre øst med 10 mill. kr, i tråd med et mindretall i Oslo bystyre som også ønsker å gjøre tilsvarende i Oslo.

Vi vil bruke mer penger til byfornyelse og boligkvalitet og til utvikling av gode boområder, og vi vil bruke 50 mill. kr til dette formålet. Vi synes det er spesielt pussig at Regjeringen i forhandlinger med Fremskrittspartiet har fjernet de siste 15 mill. kr på dette kapitlet, som jo er penger som er bundet opp fra tidligere år. Vi lurer på om dette bare er «harrypenger».

Vi vil satse på oppussing av flere skolebygninger, vi vil opprette husleietvistordninger i flere av de store byene hvor det er høye priser, og vi vil følge opp kampen mot sosial dumping ved å bruke 10 mill. kr ekstra til Petroleumstilsynet og 5 mill. kr ekstra til Arbeidstilsynet – alt i alt en bra satsing.

Statsråd Dagfinn Høybråten [12:42:18]: Et hovedmål for Regjeringen er et arbeidsliv med plass til alle. Deltakelse i arbeidslivet er den viktigste sikringen for sosial inkludering og det viktigste virkemidlet mot fattigdom. Høy yrkesdeltakelse og god bruk av arbeidskraften

er derfor av største betydning for å kunne opprettholde og videreutvikle velferden.

Norge har en av de høyeste rater for yrkesdeltakelse og en av de laveste rater for ledighet i hele OECD-området. Lav langtidsledighet er også et markant trekk ved det norske arbeidsmarkedet, og nå er norsk økonomi inne i en konjunkturoppgang. Ved utgangen av november var om lag 83 600 personer registrert hos Aetat som helt ledige arbeidssøkere. Dette er en nedgang på 3 700 i forhold til samme tid i fjor. Regjeringen legger til grunn at bedringen på arbeidsmarkedet framover etter hvert vil gi sterkere nedgang i ledigheten.

Men selv med en bedring i arbeidsmarkedet står vi overfor viktige og utfordrende oppgaver i arbeidsmarkedspolitikken i 2005. Som arbeids- og sosialminister er jeg tilfreds med at fokuset på arbeid har bred støtte i komiteens innstilling. Det betyr økt innsats i kampen mot fattigdom og økt fokus på å få personer med nedsatt funksjonsevne og uføretrygdede tilbake i arbeid, og i denne fasen av konjunkturoppgangen er det disse gruppene vi skal prioritere høyest.

For å styrke oppfølgingen av arbeidssøkere er det de siste årene samlet tilført midler til over 700 nye årsverk i Aetat. Dette er mer enn noen annen regjering har lagt opp til på mange år.

Regjeringens opplegg gir et nivå på de ordinære arbeidsmarkedstiltakene på i underkant av 12 500 plasser for 1. halvår 2005. Det er et tiltaksnivå som er godt tilpasset den forventede bedringen i arbeidsmarkedet i 2005, samt Regjeringens strategi om økt vekt på arbeidssøkernes egenaktivitet og tett oppfølging fra Aetat. Innenfor rammen av tiltaksplasser prioriteres langtidsledige, herunder langtidsmottakere av sosialhjelp, innvandrere og ungdom. Behovet for tiltaksplasser i 2. halvår 2005 vil bli vurdert nærmere i revidert nasjonalbudsjett.

Regjeringen ønsker dessuten også å styrke forsøkene med kommunal oppgavedifferensiering neste år. Det siste året har Oslo kommune, ved bydelene Sagene og Gamle Oslo, deltatt i forsøk med kommunalt ansvar for arbeidsmarkedstiltak. Regjeringen ønsker nå å utvide dette forsøket med to nye bydeler, Alna og St. Hanshaugen. Vi vil derfor komme tilbake til Stortinget med et eget forslag om å omdisponere midler fra Aetat til de kommunale budsjetter.

Yrkesrettet attføring er et av de viktigste virkemidlene i arbeidet for økt yrkesdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne. Antall yrkeshemmede arbeidssøkere registrert hos Aetat har vært økende gjennom flere år.

For 2005 har Regjeringen foreslått en styrking i tiltaksnivået for yrkeshemmede på om lag 2 000 plasser sammenliknet med bevilgningen for 2004. Dette er en rekordhøy satsing på arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. Gjennom komitebehandlingen er det prioritert en ytterligere økning av plasser under tiltaket Varig tilrettelagt arbeid, VTA, for å få flere funksjonshemmede i jobb.

Regjeringen har også foreslått en ny forsøksordning med lønnstilskudd for å få flere uførepensjonister tilbake i arbeid. Uføre som nå ønsker å forsøke seg i arbeidsliv-

et, skal kunne ta med seg uførepensjonen til en ny arbeidsgiver som et lønnstilskudd. Forsøket vil bli iverksatt i fylkene Hedmark, Rogaland, Sør-Trøndelag, Telemark og Troms.

Jeg har merket meg at et flertall i komiteen viser til at det går for lang tid før attføringstiltak kommer i gang. Å plassere yrkeshemmede på gode arbeidsmarkedstiltak eller hos potensielle arbeidsgivere er ofte krevende. Erfaring har vist at det er vanskelig med rask opptrapping av tiltakene for yrkeshemmede. Komiteen ønsker en gjennomgang av attføringsfeltet, og jeg vil følge opp dette. Regjeringen vil komme tilbake med en melding om dette etter at forslaget om en ny arbeids- og velferdsforvaltning er behandlet i Stortinget.

Som en del av avtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om statsbudsjettet for 2005 er det dessuten funnet rom for å forlenge den midlertidige utvidelsen av permitteringsperioden fra 26 uker til 42 uker for alle bransjer fram til 1. juli, da en ny vurdering vil bli foretatt. I budsjettforliket ble det også enighet om å redusere arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering fra ti til fem dager.

I innstillingen er det innledningsvis fra flertallet i komiteen og mindretallet i salen sterkt understreket at utviklingen på veldig mange områder går i gal retning. Jeg synes det er grunn til å minne om at vi har hatt en økonomisk utvikling som innebærer at den særnorske høye renten som var da Samarbeidsregjeringen overtok, nå er helt borte. Er det en gal retning? Antall sysselsatte har steget med 15 000 siden sommeren 2003. Er det en gal retning? Arbeidsledigheten har falt fra 4,3 pst. til 3,7 pst. Er det en gal retning? Antall langtidsledige er redusert med 3 500 personer. Er det en gal retning? Som en følge av den høye renten styrket kronekursen seg kraftig gjennom hele 2002, den utviklingen er snudd. Er det en gal retning?

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [12:47:38]: I sin tale til landsstyret i Kristeleg Folkeparti den 5. november i haust siterte arbeidsminister og partileiar Dagfinn Høybråten Einar Gerhardsen. Da Einar Gerhardsen mot slutten av livet blei spurt om kva han var mest stolt av å ha fått til som polititar, svarte han: «At ingen behøver å stå med lua i hånda.»

Det er eit gripande godt sitat, med eit gripande godt politisk innhald. Eg vil derfor spørje statsråden: Kvifor fører Regjeringa ein politikk som går i motsett retning, ved å forverre reglane for sjukeløn, forverre reglane for permittering, slik at fleire kan miste jobben, vidareføre kutt i dagpengeordninga, satse for lite på arbeidsmarkedstiltak for dei over 100 000 arbeidsledige i landet vårt og gjere for lite for at desse kan kome i arbeid og forsørge seg sjølve og familien sin?

Eg meiner at talen til leiaren i Kristeleg Folkeparti ikkje står i stil med statsrådens politikk.

Statsråd Dagfinn Høybråten [12:48:56]: Jeg hadde satt pris på om representanten Oppebøen Hansen hadde

tatt seg tid til å sitere litt mer av det jeg sa til Kristelig Folkepartis landsstyre i den talen. Einar Gerhardsens utsagn brukte jeg til å si at min erfaring fra helsetjenesten, fra kommunesektoren og fra trygdeetaten tilsier at det er mange mennesker i dette landet som opplever at de står med lua i handa når de møter offentlig forvaltning. Derfor ønsker vi å gjennomføre en gjennomgripende reform av den offentlige arbeids- og velferdsforvaltningen, slik at folk i mindre grad opplever seg som kasteballer, og i mindre grad opplever at de blir fastlåst i ytelser istedenfor å komme i arbeid. De tiltak Regjeringen har foreslått på dette området, har hatt ett siktemål, og det har vært å sørge for at arbeidslinjen som regjeringene fra Arbeiderpartiet introduserte tidlig på 1990-tallet, skal bli gjennomført i større grad, slik at vi unngår fastlåsing i sosiale ytelser og får folk raskere over i arbeid.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:50:14]: Statsråden nevnte at høy yrkesdeltakelse er viktig, og han sa for så vidt at dette selvsagt er noe alle partier her på Stortinget er enige om. Men vi vet at stadig flere står utenfor det ordinære arbeidslivet og arbeidsmarkedet. Vi vet også at gjennomsnittlig avgangsalder fra arbeidslivet nå er så vidt under 60 år. Nå er det rundt 310 000 uførepensjonister i dette landet, og det har vært en dramatisk økning de senere årene.

Statsråden nevnte at i forhold til uførepensjonister var det satt i gang et forsøk i enkelte fylker, hvis jeg forstod det rett. Hva slags strategi har egentlig Regjeringen for å redusere utstøting fra arbeidslivet og redusere antall uførepensjonister?

Statsråd Dagfinn Høybråten [12:51:31]: I likhet med representanten Andersen deler jeg bekymringen for den stadig lavere reelle pensjoneringsalder, som er på rundt 58 år i Norge, hvis vi ser tidligpensjonering og uførepensjonering under ett. Vi er nødt til å ta nye grep når det gjelder det å forebygge at mennesker blir utstøtt fra arbeidslivet. All erfaring tilsier at jo tidligere man kommer til med tiltak i et sykdomsforløp, jo større sjanse er det for å unngå en mer eller mindre varig utstøting. Derfor er de endringene som er gjort i sykmeldingsreglene, viktige for å forebygge uførhet. Derfor er det viktig at arbeidsgivere tar et større ansvar for å forebygge sykefravær, og derfor er det viktig at vi setter i verk tiltak for også å sikre at flere av dem som er blitt uførepensjonister, kan få prøve seg i jobb. Forsøket er foreslått i statsbudsjettet, og blir vedtatt gjennom Stortingets behandling denne uken.

Karin Andersen (SV) [12:52:46]: Fattigdom i et rikt land er en skam. Det har statsministeren sagt, og Kristelig Folkeparti har sagt at de mener det.

Arbeidsministeren sitter med to av de viktigste virkemidlene for å hindre fattigdom. Det ene er arbeidsmarkedstiltak. Vi vet at det å komme i jobb hjelper folk. Da er sjansen for å være fattig mye mindre. Det andre er offentlige ytelser til dem som ikke har arbeid og kanskje i tillegg har et helseproblem.

Regjeringen skryter hele tiden av denne fattigdomspakken sin. Før i dag har jeg gått igjennom og sett at satsingen i 2005, som skal være på 255 mill. kr, er spist opp. Hvis vi bare kikker på kuttene som er gjort i forhold til attføring og i forhold til redusert dagpengeperiode, er vi altså oppe i 36 mill. kr mer i kutt til den gruppen som er arbeidsledig. I tillegg har de fleste av dem et helseproblem. Jeg lurer på hvordan arbeidsministeren kan forklare at dette er god fordelingspolitikk, og om han tror at folk får jobb av å bli fattige.

Statsråd Dagfinn Høybråten [12:54:07]: Som jeg sa i et tidligere replikk svar her i debatten i dag, er de tiltak som denne regjeringen under skiftende statsråder har foreslått og fått vedtatt i Stortinget på arbeidsmarkedsområdet, innrettet mot ett hovedsiktemål, og det er å sørge for at folk kommer raskere tilbake i arbeid, for arbeidsmarkedspolitikken produserer faktisk retur til arbeidslivet og ikke en langvarig avhengighet av offentlige stønader. Derfor blir det fullstendig å snu saken på hodet å sette disse endringene opp mot den målrettede satsing som Regjeringen med tilslutning fra hele Stortinget har fått vedtatt når det gjelder fattigdomsplanen. Hvis det var slik at fattigdomsplanen var så dårlig, hvorfor er den da blitt enstemmig vedtatt av Stortinget?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [12:55:17]: Lat meg replisera til førre replikk svar at det faktisk ikkje er slik at heile Stortinget er fornøgd med Regjeringa si satsing når det gjeld fattigdom. Tvert imot er det eit stort mindretal på Stortinget som meiner at det skal satsast meir aktivt både på ein sosial bustadpolitikk, på å få fleire i arbeid, på betre offentlege tenester, på eit meir finmaska tryggingssystem i staden for det grovmaska som Regjeringa legg opp til, på eit meir rettferdig skattesystem og ikkje minst på ein betre kommuneøkonomi.

Så til mitt spørsmål, for det går på statsråden sine spørsmål når det gjeld utviklinga vidare, om det er ei heldig utvikling at arbeidsløysa går ned. Sjølv sagt er det det. Men synest statsråden det er ei god utvikling at Noreg har gitt fleire arbeidsløyve etter EØS-utvidinga den 1. mai enn dei andre nordiske landa til saman? Er det ei bra utvikling at det kjem fleire og fleire og fortrengrer norske som treng arbeid?

Statsråd Dagfinn Høybråten [12:56:43]: Jeg fastholder at det har vært bred enighet om Regjeringens fattigdomsplan. At det har vært uenighet om andre politiske saker av velferdspolitisk karakter, er selvfølgelig ikke en hemmelighet for noen.

Jeg mener at utviklingen når det gjelder å skape trygge arbeidsplasser i Norge, går i riktig retning, etter noen veldig krevende år med lav konjunktur internasjonalt og med behov for betydelig opprydding i norsk økonomi. Det er vårt største sosiale prosjekt.

Så spør representanten Meltveit Kleppa om det er en positiv utvikling at vi etter EØS-utvidelsen har hatt en tilførsel av arbeidskraft fra nye medlemsland som er større enn den andre land har hatt. Ja, i utgangspunktet vil

jeg si det er positivt. Vi følger de reglene som vi er forpliktet til, og vi har iverksatt overgangsregler som gjør at vi har rimelig god oversikt over hva som skjer, og kan gripe inn dersom det skjer noe som er i strid med de forutsetninger vi har lagt til grunn.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [12:58:14]: Regjeringa og Framstegspartiet står saman i ønsket om ein mest mogleg fleksibel og sjølvregulerande arbeidsmarknad. Samtidig ser me at aukande konkurranse og marknadspress gjer at arbeidsmarknaden blir stadig tøffare. I dag er det for mange som har uføretrygd. I mange yrkesgrupper er no uføretrygding og førtidspensjonering den mest vanlege måten å gå ut av arbeidslivet på, og talet på yrkeshemma stig for kvar einaste dag som går. For Arbeidarpartiet synest det underleg at ein i ein slik situasjon meiner at det er så viktig med ein sjølvregulerande arbeidsmarknad, og eg vil spørje statsråden: Kva slags konsekvensar trur statsråden det vil få for sjukefråværet og uførepensjoneringa når arbeidsmarknaden i størst mogleg grad skal vere sjølvregulerande? Trur statsråden at arbeidsmarknaden blir meir eller mindre inkluderande i ein sjølvregulerande arbeidsmarknad?

Statsråd Dagfinn Høybråten [12:59:38]: Denne arbeidsministeren har ikke uttrykt noen målsetting om at arbeidsmarkedet skal være «sjølvregulerande». Jeg mener bestemt at vårt arbeidsmarked skal rammes inn av de arbeidsrettslige rammer som lovgiver stiller opp, og de spilleregler som avtales mellom partene. Det er en viktig del av det velferdssamfunnet som vi skal ha i Norge. Det at man på noen områder justerer i retning av en større grad av fleksibilitet, skal ikke røkke ved denne grunn sannhet om hvordan det norske arbeidslivet skal fungere.

Det kommer til å prege det forslaget til ny arbeidsmiljølov som Regjeringen legger fram til våren. Der blir det rikelig anledning for Stortinget til å være med og diskutere hvordan sammensetningen av politikken på dette området skal være framover.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [13:01:07]: Arbeidarpartiet vil ha eit meir inkluderande arbeidsliv, der det er rom for alle. Det er god arbeidsmarknadspolitik. Det er god familiepolitikk, og det er god helse- og sosialpolitikk. Derfor er det viktig å leggje vekt på eit mindre stressande, eit varmare og eit friskare arbeidsliv.

Arbeidarpartiet meiner at det er rett å ta i bruk økonomiske verkemiddel som premierer helsefremmande og straffar helseskadelege arbeidsplassar. Eg kan ikkje her unngå å nemne at omstilling og effektivisering er viktig for å utvikle både offentleg verksemd og næringsliv, men det skal ikkje gå ut over arbeidstakarane sine rettar og deira arbeidsmiljø.

Hovudmålet for Arbeidarpartiets økonomiske politikk er å sikre arbeid til alle. Me vil derfor føre ein politikk der ein sikrar at folk har arbeid, men også for at dei som mister arbeidet, skal ha noko å leve av når dei blir ar-

beidsledige. Dette er avgjerande viktig i kampen mot fattigdom.

Situasjonen på arbeidsmarknaden er framleis svært bekymringsfull. Det har rett nok vore ei stabilisering i talet på heilt ledige den siste tida. Det er positivt. Men framleis er det altfor mange som står heilt utan jobb. Det bekymrar meg at talet på yrkeshemma i gruppa for attføring og rehabilitering aukar så kraftig.

For Arbeidarpartiet har omsynet til sysselsetjinga, meir pengar til kommunane, meir til skule og meir til helse og omsorg vore heilt avgjerande for vårt alternative budsjett.

Når det gjeld kommuneøkonomien, så slit dei aller fleste kommunane med å halde ved lag sine tilbod innfor skule og eldreomsorg. Dette heng klart saman med at stortingsfleirtalet løyver altfor lite til kommunesektoren. Resultata ser me – kommunane seier opp tilsette og reduserer velferdstilbodet til befolkninga si.

I Arbeidarpartiets alternative budsjett gjorde me framlegg om å opprette 3 000 nye ordinære tiltaksplassar utover Regjeringas forslag. Dette ville ha vore eit positivt og godt tiltak for alle dei som står utafør arbeidsmarknaden.

Forliket mellom regjeringspartia og Framstegspartiet gav som resultat ein reduksjon av ordinære tiltaksplassar neste år. Det vil seie at Regjeringa fekk gjennomslag for sitt primære forslag. Dette er Arbeidarpartiet lite fornøgd med, sett i lys av at arbeidsmarknaden ikkje har blitt noko særleg betre. Det er for lite offensivt å seie at ein skal kome attende til dette spørsmålet i revidert nasjonalbudsjett.

Regjeringa foreslo ingen betringar av permitteringslova neste år. Arbeidsgjevarar som må gå til det steget å permittere ein tilsett, må i dag betale den permitterte løn i ti dagar før vedkomande får trygd. Arbeidarpartiet ønskte i sitt alternative budsjett at lønspliktperioden skulle reduserast til fem dagar, og at den samla permitteringsperioden kunne strekkje seg til 42 veker.

Frå heile landet får me signal frå bekymra arbeidsgjevarar og arbeidstakarar som meiner at ein lønspliktperiode på ti dagar vil gje fleire oppseiingar og kompetansepopping, og at det i neste omgang vil føre til svekte konkurransevilkår. Det synest underleg at Regjeringa, i ei tid med så vidt store utfordringar i arbeidsmarknaden, ikkje prioriterer dette.

Det er lite fornøft i å velte store kostnader over på næringslivet i ei tid der mange bedrifter slit i motgang. Derfor er Arbeidarpartiet tilfreds med at Framstegspartiet i budsjettforliket kravde lønspliktperioden redusert og fekk gjennomslag for det.

Regjeringa foreslo store kutt i dagpengeordninga i statsbudsjettet for 2003, og fekk fleirtal for dette saman med Framstegspartiet. Som ei følgje av dette blei ytingane stramma kraftig inn. I tillegg har langt færre no krav på dagpengar.

For oss i Arbeidarpartiet er det viktig at arbeidsløysa ikkje skaper unødvendig store økonomiske problem for dei som blir råka. I vårt alternative statsbudsjett gjekk me derfor inn for å betre ordninga med dagpengar.

Eg er kjend med at departementet i desse dagar har ein brei gjennomgang av tenestetilbodet til yrkeshemma. Denne gjennomgangen skal også ta føre seg organisering og finansiering. Eg vil i den samanhengen minne statsråden om at eit fleirtal i komiteen slår fast at ein framleis skal byggje på noverande systemvilkår, med prioriterte og særskilt godkjende bedrifter som tiltaksarrangørar for arbeidsmarknadstiltak for yrkeshemma. Dette meiner fleirtalet er viktig, ikkje minst i forhold til at dette er eit godt nok system for å gje eit fleksibelt tilbod til dei yrkeshemma.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Kari Lise Holmberg (H) [13:06:36]: Denne høsten har vært ganske lik høsten i fjor og høsten før der igjen. Når statsbudsjettet blir lagt fram, kommer høylytte rop fra opposisjonen og opposisjonens allierte ute i kommunene. Arbeiderparti- og senterpartiordførere står fram i tur og orden, marsjerer til Stortinget og bedyrer sin store kommunenød. De ser kun for seg nedskjæringer. Spørsmålet er bare om man skal bruke osthøvel eller øks.

Jeg slutter aldri å forundre meg over enkeltes mangel på mulighetstenkning og mangel på vilje til initiativ og prioriteringer. FN har kåret Norge til verdens beste land å bo i. I mediene framstår vi likevel som innbyggere i en evig jammerdal. Jamringen blir fulgt godt opp av opposisjonspartiene. Det er nesten fascinerende igjen å høre representanter fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet legge ut om tilstandene i dagens Norge, slik vi har gjort her i dag.

Kommunene stiller i samme klasse. Etter siste kommunevalg ble nesten hele Telemark sosialistisk styrt. Jeg har derfor med interesse og nysgjerrighet fulgt telemarksavisene denne høsten. Ropene mot Regjeringen har vært mange, og de har vært høye. Men det har vært en tilsvarende liten vilje til å se på egne muligheter og egne løsninger på de utfordringene kommunene har. På Notodden har Arbeiderpartiets ordfører bøyd seg for partipisken og gått imot en privat overtakelse av et sykehjem som rådmannen foreslo å nedlegge. I Skien har man vedtatt store investeringer, men uten å ville endre nevneverdig på egen organisasjon. I stedet har Arbeiderpartiets ordfører og flertallet omtaksert og hevet eiendomsskatten betydelig – og kaller det folkedugnad. Det er et stygt misbruk av dugnadsbegrepet, etter min mening.

Høyre er klar over at kommunesektoren sliter, og at det er ubalanse i kommuneøkonomien. Selv om kommunenes frie inntekter har økt med så mye som over 7 milliarder kr bare i 2004 og 2005, og effekten av lav rente er positiv, har enkelte kommuner et etterslep å ta igjen fra tidligere år og tidligere regjeringer. Dette kan være tyngende. I tillegg har enkelte kommuner kommet negativt ut av endringene i inntektssystemet. Noen har hatt en reell nedgang i frie inntekter fra 2004 til 2005.

Dette tar vi på alvor. Vi har respekt for at når det foretas endringer i inntektssystemet, slår dette ulikt ut over-

for enkeltkommuner. Dette er en av grunnene til at Regjeringen har bedt Inntektssystemutvalget om å se på mekanismer som kan skape større forutsigbarhet for kommunenes inntekter, slik at det blir lettere å planlegge omstillingstiltak når dette er nødvendig.

Det må uansett kunne forventes at kommunene selv er villige til å se med kritiske øyne på egen situasjon, gjøre nødvendige endringer og prioritere oppgaver. Mange gjør da også nettopp det. I Drammen har f.eks. Høyres ordfører snudd trenden fra å være negativ til å være positiv. Oslo har vilje til endring og handler deretter.

Samfunnet er i stadig endring, og tilpasninger er hele tiden nødvendig. På ett område har vi mange eksempler: Begrepet «det flerkulturelle Norge» gir uttrykk for at befolkningssammensetningen og samfunnet er i endring. Det framtidige Norge vil bli stadig mer mangfoldig, og politikken må tilpasses de utfordringene økt innvandring medfører.

Kommunalministeren har gjort en formidabel innsats på innvandringsområdet. Her har svært mye skjedd de årene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har sittet i regjering. Asylinstituttet er gjennomgått og betydelig forbedret. En rekke tiltak er med hell iverksatt for å få ned antallet ubegrunnede asylsøknader. Presset på saksbehandlingen er mindre, og behandlingstiden er kortere. Bosettingsfrekvensen har økt. Det er satt av midler til etablering av mottak som skal kunne gi personer med spesielle behov bedre og tettere oppfølging. Fortsatt gjenstår imidlertid mye arbeid på disse områdene. Det er arbeid vi kontinuerlig vil jobbe videre med.

For Høyre er det viktig å understreke betydningen av en aktiv integreringspolitikk, der bosetting, språkopplæring, samfunnskunnskap, arbeidstrening og utdanning utgjør vesentlige elementer. Obligatorisk introduksjonsprogram og rett og plikt til norskopplæring er to viktige tiltak. Økonomisk har vi lagt forholdene til rette for kommunene.

Jeg ser at tiden renner ut. Avslutningsvis vil jeg bare si at i Høyre slutter vi oss til den prioriteringen FN's høykommissær for flyktninger har når det gjelder å løse problemene for verdens flyktninger. Det viktigste må være å få til en tilbakevending til hjemlandet, dernest en integrering i det første asyllandet, og det tredje alternativet er bosetting i et annet land.

Reidar Sandal (A) [13:12:01]: I disse dagar går det føre seg viktige politiske debattar i kommunane våre. Budsjetta for neste år skal bli behandla. Meldingane frå folkevalde landet over er ikkje til å ta feil av: Velferdstenester må byggjast ned. Det rammar særleg tilbodet til elevane i grunnskulen og dei eldre som treng omsorg. Årsaka til dette er først og fremst at kommunane får for lite midlar til å løyse oppgåvene sine. Rammetilskottet frå staten er altfor lågt.

Alle i Stortinget og i Regjeringa veit, dersom dei vil orientere seg i landskapet, at det er mangel på pengar i kommunane. Det er dessverre eit faktum at det ikkje er samsvar mellom dei oppgåvene som kommunane skal løyse, og dei midlane dei får til disposisjon for å utføre

kommunale tiltak. Ubalansen er stipulert til 5,5 milliardar kr.

Ein firedel av kommunane og fylkeskommunane er sette under statleg tilsyn. Aldri før i historia har det talet vore så høgt. Det fortel veldig mykje om den økonomiske tilstanden.

Underskottet i kommunesektoren har utvikla seg svært ugunstig dei siste åra. Ved utgangen av 2003 var underskottet for lånetransaksjonar på 13,1 milliardar kr. Det har aldri før vore slike underskott i kommunesektoren i landet vårt.

Arbeidarpartiet har foreslått at det bør utarbeidast ein plan for å rette opp den økonomiske ubalansen i kommunane. Det er eit sentralt krav frå Kommunenes Sentralforbund. Statsråd Solberg har derimot vore klart avvisande til dette arbeidet, og ho har fått tilslutning frå regjeringspartia og Framstegspartiet. Etter at ein slik plan er utarbeidd, bør Stortinget over ein del år løyve midlar nok til å fjerne ubalansen i økonomien.

Storingsrepresentant Apelthun Sæle tok i Bergens Tidende for 5. oktober til orde for at ein slik plan måtte utarbeidast. Ho sa det slik:

«Eg utfordrar» ...«regjeringa til å inngå forpliktande avtale med Kommunenes Sentralforbund (KS) med sikte på å eliminera denne underdekninga.»

Denne utsegna gjaldt ikkje lenger enn til budsjettbehandlinga i kommunalkomiteen. I innstillinga har nemleg regjeringspartia og Framstegspartiet blitt einige om å avvise forslaget om utarbeiding av planen.

Arbeidarpartiet går inn for å auke midlane til kommunesektoren neste år med 4,1 milliardar kr utover forslaget frå Regjeringa. Av dette skal 3,5 milliardar kr vere auke i dei frie inntektene. Dette forslaget representerer ein annan politisk kurs enn Regjeringa legg opp til. Den største satsinga i Arbeidarpartiet sitt alternative budsjett har ein på velferdstiltak i kommunane, for å styrkje opplæringa for barn og unge og for å sikre ei verdig eldreomsorg.

Forliket mellom regjeringspartia og Framstegspartiet gir ein vekst i dei frie inntektene på 800 mill. kr utover forslaget frå Regjeringa. Rett nok er det ei forbetring. Men det representerer inga satsing, og beløpet som blir løyvt, er utilstrekkeleg for å løyse dei mange og store oppgåvene som kommunane er pålagde. Forslaget frå Regjeringa tek ikkje eingong høgd for auka utgifter for neste år på grunn av endringar i befolkninga. Det er klart kritikkverdige. Derimot blir det lagt til rette for ein kraftig vekst i velstanden for dei som har mest frå før. Skuletilbodet kjem til å bli dårlegare i 2005. Omsorga for dei eldre blir mindre omfattande enn no, og kvaliteten på ho blir svekt. Ein slik politikk kan ikkje Arbeidarpartiet forsvare. Derfor har vi valt å satse sterkt og offensivt på å halde oppe og utvikle vidare velferdstilboda våre.

Regjeringa fører ein politikk med einsidig fokusering på konkurranseutsetjing og privatisering. Det blir halde opp som dei viktigaste tiltaka for å effektivisere kommunane. Arbeidarpartiet er ueinig i ein slik politikk. Endrings- og utviklingsarbeidet i kommunane er svært viktig. Dette arbeidet må skje gjennom ein aktiv medverk-

nad frå dei tilsette, ikkje i konfrontasjon med dei. Vi kjenner fleire eksempel på klart positive erfaringar frå omstillingsarbeid der dei tilsette har vore tungt engasjerte. Resultatet er blitt betre tenester for brukarane, trivelegare arbeidsforhold for tilsette og lågare utgifter for kommunar. Alt dette er oppnådd gjennom eit offentleg velferdstilbod, utan at f.eks. omsorgstenester er sette ut på anbod. Slike erfaringar burde statsråd Solberg så avgjort interessere seg meir for.

Arne Sortevik (FrP) [13:17:02]: I Arbeiderpartiets forslag til økning av inntektene for kommunesektoren er det foreslått å øke rammetilskuddet for kommuner og fylkeskommuner med knappe 1 200 mill. kr. Jeg går ut fra at det er sammenheng i Arbeiderpartiets budsjettforslag, også mellom egne forslag på ulike rammer.

Sist mandag behandlet Stortinget budsjettet fra utdanningskomiteen, rammeområde 17. Her har Arbeiderpartiet foreslått kutt på hele 525 mill. kr av en samlet bevilgning til frittstående skoler på vel 2 milliarder kr. Det forutsetter jo at Arbeiderpartiet vil sende elevene tilbake til offentlig skole. Da er det slik at offentlig skole får 15 pst. mer, og det er slik at kuttet på 525 mill. kr må dekkes med en økning i bevilgningen til offentlig skole på over 600 mill. kr.

Mitt poeng med dette er at av den økningen som Arbeiderpartiet legger inn i rammen, må de bruke over 50 pst. for å ta imot de elevene de jager fra private skoler tilbake til offentlige skoler, i kommuner og fylkeskommuner, fordi besparelsen på 525 mill. kr brukes villig vekk innenfor rammeområde 17. Jeg har spurt meg for i utdanningskomiteen og fikk til svar fra en arbeiderparti-representant at hun regnet med at representanten har lest innstillingen med alle de detaljene vi har i vårt budsjett på utdanning. Det har representanten faktisk gjort, og da forblir hovedpoenget at av den rammeøkningen som Arbeiderpartiet skryter på seg, brukes halvparten opp til å ta imot elever.

Hadde vi hatt elevbasert finansiering, ville dimensjoneringen vært et ikke-tema. Elevbasert finansiering skjer som kjent ved at eleven blir kunde, og hvor ville en slik finansiering passe bedre enn i grunnutdanningen, der eleven har en rettighet, rett til utdanning?

I offentlig finansiering av slik utdanningsrett bør vi ikke blande oss inn, og vi bør ikke blande inn kommuner og kommunepolitikere. Det er for øvrig viktig å minne om at en slik modell brukes. Den brukes fullt ut i finansiering av frittstående skoler, og den brukes delvis i finansiering av høyere utdanning, universitet og høyskoler, og den brukes med godt resultat.

Fylkeskommunene har i hovedsak videregående utdanning igjen som større oppgave. Rammetildelte midler disponeres likevel på en rekke perifere og, etter Fremskrittspartiets mening, uvesentlige oppgaver. Det er bekymringsfullt når vi vet at det er en sterk elevtallsvekst i videregående skoler i årene framover, gjennom et økende antall 16–18-åringer.

Avtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene i kommunalkomiteen gir fylkeskommunene økt

vekst i de frie inntektene. Samtidig er det gjort endringer i skjønnsfordelingen for å sikre styrking av inntektene for de fylkeskommuner som har sterkest elevtallsvekst. For å møte elevtallsveksten i videregående skole blir Regjeringen bedt om å vurdere effekten av tiltakene allerede i revidert budsjett. Det er bra at det er en del av avtalen, så lenge vi fortsatt må slite med fylkeskommunen, som jo er totalt unødvendig.

Når jeg leser kommunalkomiteens innstilling, ser jeg at Arbeiderpartiet på side 12 ikke har fått med seg at lånerammen for oppussing av skolebygg er utvidet, men har fått det med seg først på side 79. Det er altså slik at det er kommet til 1 milliard kr. Det er det samme resultatet som Arbeiderpartiet oppnådde i forhandlinger med regjeringspartiene i fjor. Det må da sies å være et bra resultat. Det er faktisk slik at 1 milliard kr er nøyaktig halvparten av det Arbeiderpartiet selv har lagt inn i sin alternative ramme, hvor det altså lå 2 milliarder kr. Fremskrittspartiet hadde i sitt eget forslag 3 mill. kr. Det er faktisk en mulighet for at dette er et område hvor Arbeiderpartiet bør kunne si at resultatet er blitt rimelig bra.

Det er også slik at vi i budsjettavtalen har fått på plass en låneordning for kirkebygg. Fremskrittspartiet og regjeringspartiene har blitt enige om å legge inn 500 mill. kr til opprustning av kirkebygg. Det kommer også kommunesektoren til gode, som har et ansvar for vedlikehold og opprustning av kirkebygg. Jeg legger merke til at det beløpet er det samme som Arbeiderpartiet har lagt inn. Det må igjen være et område hvor Arbeiderpartiet da kan tiltre løsningen og si at det er en utmerket løsning.

Bendiks H. Arnesen (A) [13:22:23]: I dag vil Stortingets flertall vedta et budsjett for kommunene som ytterligere vil redusere svært mange kommuners muligheter til å gi sine innbyggere de tilbud de har behov for.

Jeg kom med i kommunepolitikken ved valget i 1971 og var med i 24 år. I den tiden var det heller ikke så flust med penger i kommunene, men økonomien var så pass at vi kunne bygge opp nye tjenester og velferdstilbud som våre innbyggere hadde behov for. I dag må kommunepolitikerne bygge ned igjen de velferdstilbud som vi den gangen bygde opp. Dette synes jeg er trist, og det er ingen tvil om at noen rammes svært uheldig av en slik politikk. Jeg tenker da særlig på gamle og syke som ikke får sykehjemsplass eller tilstrekkelig hjemmetjeneste, og på de elevene som rammes av kuttene i skolene.

Mange kommuner må legge ned grendeskoler, og noen må kutte i barnehageplasser, aktivitetstilbud og samferdselstiltak. Er det rart at mange engasjerte mennesker etter hvert vegrer seg for å stille sin tid til disposisjon for å være kommunepolitiker eller fylkespolitiker, når forholdene er slik? Er det rart at konstruktive og positive kommunepolitikere nå begynner å si nei til å kutte mer i velferden til sine innbyggere?

Jeg forstår det slik at det er denne type kutt i kommunene som kommunalministeren betegner som nødvendig effektivisering og rasjonalisering. Det må være dette

statsråden mener, for administrasjonene er jo allerede kuttet langt inn til beinet.

I avisa Nordlys for 25. august i år kan vi lese at 117 av landets 434 kommuner er å finne på den såkalte ROBEK-lista, og at flere står i fare for å komme dit. Dette er altså kommuner som er satt under kontroll på grunn av dårlig økonomi. I mitt hjemfylke Troms er nesten halvparten av kommunene på denne lista. I en kommentar til dette sier kommunalministeren til avisen Nordlys samme dag, den 25. august i år, at denne situasjonen for Troms skyldes at fylkets kommuner tidligere har hatt så gunstige ordninger i inntektssystemet.

Jeg spør da: Hvorfor er da 54 pst. av kommunene i Sogn og Fjordane på denne lista, 39 pst. av kommunene i Telemark, 30 pst. av kommunene i Hordaland og 23 pst. av kommunene i Akershus på samme lista? Dette er bare noen eksempler. Dette skyldes én ting – en totalt uakseptabel underfinansiering av kommunene.

I Troms har vi en desentralisert bosetting og store avstander. Jeg forstår godt at folk reagerer når gateløys må slukkes og veier ikke blir brøytet, men dette er ikke lovplagte oppgaver, og blir derfor kuttet først. Dette er kutt som går mest ut over distriktene, hvor det er lengst mellom gateløysene, og hvor veiene er smalest og lengst. Jeg tror ikke at distriktenes situasjon er det som opptar denne regjeringen mest. Andre saker denne høsten bekrefter dette. Jeg nevner bare i den forbindelse bortfallet av pendlerfradraget.

Vi ser nå til fulle hva som skjer når fellesskapet svekkes og hovedmålet er enda mer skattelette til dem som har aller mest fra før, og enda mer privatisering. Privat rikdom og offentlig fattigdom er ikke det som skaper velferdstilbud til våre innbyggere.

Peter Skovholt Gitmark (H) [13:26:37]: Norge er faktisk nå i bedre forfatning enn det var i 2001. Da tok denne regjeringen over etter Arbeiderpartiet. Arbeiderpartiet etterlot seg en stigende arbeidsledighet, som nådde sitt toppunkt i august 2003 med 96 000 registrerte ledige. Veksten i arbeidsledigheten er nå snudd til nedgang. Prognosene fra Statistisk sentralbyrå, Aetat, Norges Bank og Finansdepartementet spår en videre nedgang for 2005.

Vår politikk virker, den leverer varene. Det synes nå å herske en kollektiv fortrenning fra venstresiden i denne salen om nettopp det. Da Arbeiderpartiet trådte ut av regjeringskontorene, var rentenivået særnorsk høyt, med en styringsrente fra Norges Bank på 7 pst.. Videre var den norske kronen så sterk at det skapte problemer for konkurranseutsatt næringsliv. Det er snudd. Styringsrenten er nå under 2 pst., og den norske kronen er nå mer konkurransedyktig enn den var i 2001.

Denne regjeringen har en politikk som er bra for verdiskaping. Vår politikk er med på å legge til rette for nye bedrifter, og utvidelser og ansettelser hos eksisterende. Jeg vil spesielt trekke fram den sterke økningen i nye bedrifter. Denne regjering har en politikk som er med på å øke verdiskapingen og dermed få ned arbeidsledigheten. Det er med på å få mennesker ut av fattigdom.

Det er med en viss undring at jeg registrerer Arbeiderpartiets retorikk rundt arbeidsmarkedet. Løsningen synes å være statliggjøring, tiltakspakker både for bedrifter og bransjer og ifølge representanten Klungland statlige kraftavtaler, som helt enkelt er i strid med EØS-avtalen.

Det er verdt å merke seg at i sosialdemokratiske Sverige er arbeidsledigheten inne i en økende trend. Det er på tross av at også Sverige har økonomisk vekst, mens her i landet er ledigheten på vei ned etter lang tid med sosialdemokratisk politikk.

Boligbyggingen er nå betydelig høyere enn det den har vært på lenge. Rundt 28 000 nye boliger blir igangsatt i 2004. Prognosene fra Byggenæringens Landsforening for 2005 og 2006 er 26 000 nye igangsatte boliger pr. år. Det er et tilfang av flere boliger enn det befolkningsvekst og avgang skulle tilsi.

For unge i etableringsfasen er det spesielt tre ting som spiller en viktig rolle for å etablere seg på boligmarkedet – boligpris, egenkapital og rentenivå. Selv om boligprisene har økt sterkt fra 2001 til 2004, med et toppår i 2004, er prognosene fra Byggenæringens Landsforening en markant nedgang i prisveksten fra 2004 til 2005 og 2006. Det må også nevnes at boligprisene økte betydelig raskere i perioden 1997–2001. Regjeringen har også tatt et felles initiativ for å redusere byggekostnadene sammen med bransjen selv. Målet er flere rimelige og gode boliger til nytte for folk flest.

Et annet viktig moment er egenkapital eller ordninger som fungerer som egenkapital. Startlånet er en fleksibel og treffsikker ordning. Ordningen hjelper unge og vanskeligstilte med å etablere seg på boligmarkedet. I tillegg har Husbanken fått klarere krav om å prioritere dem som ikke klarer seg selv med bare privat finansiering, f.eks. unge, vanskeligstilte og innvandrere.

Det siste momentet er rentenivået. Det er selvfølgelig verdt å nevne én gang til at Norges Banks styringsrente nå er 1,75 pst. og ikke 7 pst., som den var i oktober 2001.

Også innen boligpolitikken har Arbeiderpartiet en retorikk som ikke står i stil til egen politikk. I Dokument nr. 8:141 for 2001-2002 foreslår representantene Stoltenberg, Schjøtt-Pedersen og Øye en rekke boligtiltak. Det eneste problemet er at disse tiltakene ikke er fulgt opp med penger. I partiets egne alternative budsjett er mankoen på over 1 600 mill. kr pr. år i forhold til å følge opp egne boligpolitiske tiltak. Arbeiderpartiet mangler penger for å følge opp egne løfter når det gjelder boligtilskuddet, bostøtten, studentboliger og tilskudd til kommuner for boligbygging, for å nevne noe. Det er lite troverdig å fremme politiske handlingsplaner og forslag i Stortinget når man ikke har intensjon om å følge dem opp i praktisk politikk.

Det synes å være et mønster at når medias søkelys er på saken, kommer Arbeiderpartiet med løfter, men når lyskasterne er slukket, forsvinner Arbeiderpartiets interesse.

Ivar Østberg (KrF) [13:32:06]: Ser man innværende år og neste år i sammenheng, får kommunesektoren en historisk høy vekst i frie inntekter. Budsjettavtalen med

Fremskrittspartiet for neste år medførte også at kommunesektoren fikk kompensert for mindre skattevekst i innværende år med 2,2 milliarder kr. Dette har ført til at mange lokalpolitikere rundt om i landet har gitt uttrykk for optimisme.

Jeg røper vel ingen stor hemmelighet når jeg sier at Kristelig Folkeparti har vært en aktiv pådriver og har medvirket sterkt til dette resultatet. Det var helt nødvendig, for mange kommuner har opplevd økonomien som vanskelig. Det er bred enighet om at det har oppstått et gap mellom oppgaver og tilgjengelige ressurser. Dette har ikke skjedd over natten, men det er en situasjon som har vokst fram over lang tid – under ulike regjeringer – og som er forårsaket av bl.a. detaljstyrte og underfinansierte reformer, økte pensjonskostnader og dyre lønnsoppgjør.

For innværende år trekker prisstigning og lønnsvekst i positiv retning og reduserer kommunenes utgifter med vel 1 milliard kr. I tillegg kommer effekten av lav rente. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser 900 mill. kr lavere netto renteutgifter for kommunesektoren fra 2002 til 2003. Effekten videreføres inn i 2004 og 2005, og rentenivået er ytterligere redusert i forhold til 2002–2003.

Selv om det er flere lyspunkter i kommunesektoren, må vi ta flere grep. Jeg mener at det å gjøre konsultasjonsordningen mellom staten og KS mer forpliktende ville være et riktig grep. Det er også i tråd med Kristelig Folkepartis program.

Jeg har tro på at en forpliktende plan for å gjenopprette ubalansen i kommunesektoren ville bidra positivt både ved at kommunene selv måtte arbeide for å komme i balanse, og gjennom økningen i frie inntekter. Dette vil jeg fortsette å slåss for både internt i mitt eget parti og overfor de andre regjeringspartiene.

Deltakelse i arbeidslivet er den viktigste sikringen mot fattigdom og for sosial inkludering. Jobbdeltaking øker livskvaliteten og selvfølelsen. Dette gjelder alle, også marginale grupper på arbeidsmarkedet. Derfor har Kristelig Folkeparti valgt å prioritere mennesker som har behov for varig tilrettelagt arbeid. Regjeringen foreslo å øke antall plasser med 300. I budsjettavtalen med Fremskrittspartiet i Stortinget valgte vi å øke med ytterligere 150 plasser. Vi regner med at Regjeringen ser til at Aetat iverksetter vedtaket i samsvar med Stortingets intensjon.

Jeg er glad for at vilkårene for nasjonale minoriteter er satt på dagsordenen av Samarbeidsregjeringen. Sak om erstatningsordninger ligger til behandling i Stortinget, faste møteplasser er etablert mellom Regjeringen og ulike minoritetsorganisasjoner, Romanifolkets fond er opprettet, det bygges romaniavdeling ved Glomdalsmuseet, og det bevilges penger til den kvenske avisen Rujian Kaiku – dette er eksempler som bekrefter det.

Myndighetene har helt klart et ansvar for å skape et samfunn der alle har like muligheter og samme rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og til å bruke sine egne ressurser. Ikke minst gjelder dette retten til utdanning. Det er uakseptabelt at mange barn i minoritetsgruppen rom ikke fullfører grunnskole. Det er nødvendig at

myndighetene utvikler utdanningstilbud som ivaretar disse barnas spesielle behov.

Det har vært fokusert på økonomiforvaltningen i Sametinget den senere tid. La meg gjøre det helt klart: En samlet komite forventer at Sametinget disponerer bevilgningene i samsvar med politiske målsettinger og i tråd med statens økonomireglement.

Komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet, forutsetter at Sametinget i samarbeid med Riksrevisjonen og departementet foretar en gjennomgang av forholdene med sikte på å forbedre kontrollordningen. Vi ber om at revisjonen omtales i årsrapporten for 2004.

Samefolkets fond har ikke vært benyttet etter at det ble opprettet. På bakgrunn av at det nå etableres individuelle erstatningsordninger for utdanningsskadelidte samer, legger vi til grunn at Sametinget vil ta i bruk avkastningen av Samefolkets fond til ulike tiltak som vil styrke samisk språk og kultur.

Til sist vil jeg som saksordfører for samepolitikken, framheve at et flertall i komiteen i flere år har vært opptatt av å forbedre forholdene for det sørsamiske kultursenteret Saemien Sijte i Snåsa.

I budsjettinnstillingen ber en samlet komite Regjeringen om å prioritere dette prosjektet.

Eirin Faldet (A) [13:37:31]: Det er jo slik at kommunene betaler en viss sum inn til felleskassen. Fra denne felleskassen blir det igjen fordelt penger til de kommunene som har lavest skatteinntekter pr. innbygger. Hedmark er et lavinntektsfylke og blir tilført midler fra denne felleskassen. Men regelverket er utformet slik at kommunene i Hedmark i snitt kun når opp til ca. 95 pst. av landsgjennomsnittet. I 2003 var det kun Hamar som avgav mer til felleskassen enn det de fikk tilbake. I snitt har derfor kommunene i Hedmark 5 pst. lavere skatteinntekter pr. innbygger enn gjennomsnittet i Norge. Dersom vi hadde hatt et system med full utjevning, ville kommunene i Hedmark hatt ca. 150 mill. kr mer å rutte med i 2003. Det blir jo slik at misunnelsen blir stor overfor de kommunene som får mer, for man skulle gjerne ønske at det kom mer til egen kommune. Slik har man også begynt å se det i Hedmark, for hadde Trysil ligget i Finnmark, hadde Trysil kommune hatt 42 mill. kr mer å rutte med på grunn av det Nord-Norge-tilskuddet som vi har innført, og som det var behov for.

Det er en dramatisk utvikling i kommuneøkonomien i Hedmark. Det er en manglende budsjettdekning til videreføring av 2004-driften på vel 340 mill. kr. For fylkeskommunen utgjør dette 32 mill. kr. Tallene bygger altså på innsamlede opplysninger fra hver enkelt kommune, med utgangspunkt i budsjettall. Dette vil føre til store kutt i tjenestetilbudet og administrative ressurser. Kommunene tar i bruk økt eiendomsskatt, tømmer fond, øker gebyrer og forskyver låneforpliktelser. Etter dette står det fortsatt igjen et reelt kuttbehov på over 240 mill. kr. Dette er kutt som vil ramme innbyggerne direkte i form av skolenedleggelse, redusert pleie og omsorg, osv. Dersom kuttet på 240 mill. kr anslagsvis omgjøres i stillingskutt, medfører det at det sies opp ca. 600 stillinger. Dette

er en situasjon som Regjeringen og stortingsflertallet ikke har tatt hensyn til, og som de må ta hovedansvaret for.

I kommunene lever folk sine liv. Det er i kommunene det ytes tjenester til innbyggerne. Men manglende inntekter gjør at foreldrebetalingen til SFO øker, kulturskolene øker prisen – eller de legges i verste fall ned. Skoler legges ned, og tjenestetilbudet til våre eldre blir redusert. Kommunepolitikerne sliter og river i hver krone og er fortvilet. Er det dette man kaller kommunalt selvstyre?

Det grunnleggende i all velferdspolitikkk har helt siden mellomkrigstiden vært arbeid til alle. Selv i Grunnloven omtales retten til arbeid og at staten må legge til rette for dette. Arbeid er ikke bare et grunnlag for å skape verdier som kan fordeles. Arbeid oppfattes av de fleste som et gode i seg selv, ikke bare fordi det er en forutsetning for inntekt og velferd for den enkelte og den enkeltes familie, men det er også gjennom arbeid man realiserer seg selv, får fellesskap og sosial tilhørighet og kameratskap. Gjennom velferdspolitikkk basert på arbeid til alle har vi forutsatt at den enkelte skal forsørge seg selv og sin familie.

Det er når arbeidsevnen eller arbeidsmarkedet svikter, at samfunnet stiller opp med økonomisk kompensasjon. Men denne kompensasjonen kan ikke gi kompensasjon for det tapte fellesskap. Arbeidsledighet eller utestenging fra arbeidsmarkedet oppleves derfor som en sterk følelsesmessig og sosial belastning.

Representanter for Kristelig Folkeparti har i debatten i dag sagt at arbeid for alle er det viktigste målet. Da er det underlig at en regjering med en statsminister fra Kristelig Folkeparti og en arbeids- og sosialminister fra samme parti lar seg rive med av høyrebølgen og forverrer muligheten til å få flere i arbeid. Det er reduisering av antall arbeidsmarkedstiltak. Det er forverring i sykelønnen. Er dette Kristelig Folkeparti-politikkk?

Steinar Bastesen (Kp) [13:42:59]: Mange kommuner sliter med å opprettholde de nødvendige tjenestene for lokalbefolkningen. Kommunene er kommet inn i en ond sirkel. Bevilgningene fra staten er for små. Kommunene ser seg derfor tvunget til å selge naturressurser og nøkkelbedrifter. Mange private bedrifter selges ut. Dermed undergraver man selve grunnlaget for bosetting i mange distrikter. Det er vanskelig å bli boende i kommuner som mangler næringsgrunnlag.

Når næringsgrunnlaget svikter i distriktene, vil boligbyggingen stoppe opp, og boligprisene vil stupe. Mange som blir tvunget til å flytte, får lite igjen for boligene sine. Med økende tilflytting til byene vil boligprisene stige også der. Da vil det være vanskelig for folk å etablere seg der.

I går ble det vedtatt at Finnmark skulle få en del penger. Det er veldig bra. Det skulle bare ha gjeldt hele tiltakszonen, for det er mange bedrifter som sliter også der. Når denne regjeringen gir bort naturressurser, blir naturressursene solgt til dem som har råd til å betale. Når arbeidsplassene blir borte, er det ingen grunn til å bo der heller, for man har ikke noe å gjøre. I denne salen er det

blitt bestemt at slik skal det være. Uten at vi har gode og velfungerende distrikter som høster av naturressursene, får vi ikke gode byer. Men naturressursene er jo gitt vekk. Og hvem er kjøpere av naturressursene? Jo, det er de som har mest penger. Det er helt utrolig å være vitne til at naturressursene blir på private hender. Så er det her i denne salen vedtatt at det skal være folkets eiendom. Hvordan kan det være folkets eiendom når det kan utstedes et skjøte på naturressursene – på fisken, på kraften, på skogen, på vannet? Ja, hvem eier havet? I denne salen er det sagt at det er folkets eiendom. Ja, men det er jo ikke folkets eiendom når det kan utstedes skjøte på det og en kan låne penger på dette. Er man klar over det? Ja, det må man jo være, for det har jeg sagt mange ganger.

Fraflyttingen fra distriktene er enorm, for folk har ikke noe å gjøre. Det er høstingen av naturen som hele tiden har vært grunnlaget for at det har bodd folk der. Det er derfor velferden i kommunene kunne bestå. Her foregår en folkeforflytting når arbeidsplassene er borte, som er enorm – uten debatt, det debatteres ikke! Det er helt utrolig.

Når næringsgrunnlaget svikter i distriktene, vil boligbyggingen stupe. Ja, jeg har sagt det før: Vi i Kystpartiet vil snu denne utviklingen ved å sørge for at naturressursene i distriktene i større grad kommer lokalbefolkningen til gode og gir grunnlag for sysselsetting. Da får vi gode byer. Vi må være villige til å kjøpe tilbake naturressursene som er gitt vekk. Bare på den måten kan denne alvorlige utviklingen reverseres.

Til slutt må jeg si at Kystpartiet er imot at landet skal selges bit for bit.

Presidenten: Det var godt du fikk det med.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Marit Nybakk (A) [13:47:39]: Jeg tar bare ordet for å understreke viktigheten av at komiteens flertall ber om at det tas et økonomisk løft for Groruddalen når satsingen på Oslo indre øst fases ut. Dette handler om livskvalitet for alle dem som bor i det tettest befolkede dalføret i Norge, de som er blitt tapere i utbyggingen av statlig infrastruktur nordover fra hovedstaden, enten det er brølen de trafikk på E6 eller økt gjennomkjøring og overflyging til og fra Gardermoen.

Groruddalen blir et av de viktigste satsingsområdene for Oslo kommune i årene som kommer. Fra og med 2007 vil staten og Oslo kommune iverksette en stortilt satsing i dalen etter mønster fra det som i sin tid ble gjort med Oslo indre øst. Det betyr bl.a. at Oslo kommune allerede nå må sette i gang tett samarbeid med statlige myndigheter for å utarbeide mål, planer og arbeidsfordeling, slik at partene er forberedt og samkjørte når arbeidet starter i 2007.

Staten fortusettes å bidra med 50 mill. kr i året – i tillegg til midler fra Oslo kommune. Groruddalen skal gjøres til en miljøzone, det skal tas tak i de miljøutfordringene som er knyttet til samferdsel, til utvikling av grøntarealer, til boligbygging og næringsutvikling. Og når det

gjelder næringsutvikling og Oslo som innovasjonssenter, kan det f.eks. være hensiktsmessig å se på Groruddalen som et område for nyetablering av Høgskolesenteret i Oslo.

Det er bred enighet om en slik utvikling av Groruddalen – ja, det er vel faktisk enstemmighet på tvers. Så det er litt underlig at det bare er et flertall i komiteen som har lagt inn en slik merknad, og at den ikke er enstemmig også i komiteen. Dette skal skje med statlig tilskudd. For det er de store statlige samferdselsetatenes synder vi rydder opp etter – i Norges tettest befolkede dalføre.

Nå mener Arbeiderpartiet og SV at det i tillegg til den planen som er lagt fram, bør legges lokk over store deler av E6 mellom Alnabru og Karihaugen, noe som vil redusere både forurensning og støy for mange av Groruddalens beboere. Dette vil i tillegg representere en enorm mulighet for en videre utvikling av Groruddalen: Ny næringsvirksomhet, kulturinstitusjoner, bygging av idrettsarenaer og – ikke minst – en bedre tilgang til Alnaparken.

Jeg regner for øvrig med – og det er også et hint til statsråden – at planene for satsing på Groruddalen vil ligge i den kommende stortingsmeldingen om hovedstadsregionen.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [13:50:39]: Me har dessverre over 100 000 arbeidsledige i landet vårt. Dette er menneske som er heilt ledige, og det er menneske som er på tiltak. Det er altfor høge tal.

I 2003 sørjde regjeringspartia og Framstegspartiet for å kutte i dagpengane til dei arbeidsledige. Dette stemte både Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV imot. Arbeidarpartiet vil ikkje slå seg til ro med dette. Mange parti har eit imponerande alternativt budsjett, der det blir flytta på fleire milliardar kr. Eg håper at fleire parti vil kome Arbeidarpartiet og andre i møte ved neste korsveg for å rette opp att dei uverdige kuttia i dagpengane.

Eg er glad for at statsråd Høybråten i sitt replikk svar til meg bekrefta at han ikkje står for ein gjennomsyra sjølvregulerande arbeidsmarknad, og eg skal gje han ein sjansje til å bevise dette ved eit seinare høve.

Ein kan bli forundra over Framstegspartiet. Det eg i dag hørde frå representanten Torbjørn Andersen, kan ikkje stå uimotsagt. Det er ikkje alltid like lett å vite kva ein skal meine om Framstegspartiets politikk. Partiet skiftar meining og standpunkt stadig vekk:

- Før var Framstegspartiet kraftig mot statleg eigarskap. No er dei for.
- Før var partiet prinsipielt imot all offentleg støtte til barnehagar. No er partiet plutselig for statsstøtte til alle barnehagar.
- Før var Framstegspartiet imot SFO, så var dei for ei stund, og no trur eg faktisk at Framstegspartiet er imot att. Men eg er ikkje heilt sikker.
- Før var Framstegspartiet for å kutte i overføringane til kommunane. No er dei for å auke dei, ja, dei til og med skryter av budsjettavtala som dei har fått til. Det er sjølv sagt Arbeidarpartiet glad for, sjølv om me meiner at det er for lite som ligg i overføringane til kommunesektoren i budsjettforliket.

(Oppebøen Hansen)

Det er no eitt år att til valet, og dersom ein i dag skulle gjere opp status for den politikken som partia har stått for dei siste tre åra, ville nok enkelte parti få problem med sine lovnader. Det er god grunn til å minne Kristeleg Folkeparti og representanten Apelthun Sæle om kva dei gjekk til val på i 2001. Kristeleg Folkeparti skulle da vere garantisten for at skattelette ikkje skulle gå ut over satsinga på skulen.

Så skal ikkje eg no trekkje opp att debatten omkring kommuneøkonomien, den skulle vere vel kjend for alle no. Men det er nok å minne om den vanskelege økonomiske situasjonen i kommunesektoren og alle dei ordførarane og kommunestyra rundt omkring i landet som slit med å få budsjettet i balanse.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [13:54:09]: I sitt innlegg i sted kom kommunalministeren med noen synspunkter som gjør det nødvendig med noen kommentarer. For det første: Arbeiderpartiet har ikke foreslått refinansiering av fiskeindustrien. På grunn av finansnæringens tilbakeholdenhet som følge av svingningene i næringen foreslo vi en ordning med garanti for driftskreditt. Det gikk Regjeringen først imot, men gav en åpning for i budsjettavtalen med Arbeiderpartiet.

Statsråden gir også inntrykk av at hovedproblemet er knyttet til at det ikke lenger er leveranse fra russiske trålere. Dette er ikke riktig. Hovedproblemet er at 19 trålere har plikt til å levere råstoff i Finnmark, og ifølge siste gjennomgang var det kun fire som leverte alt, fire leverte ikke noe i det hele tatt, elleve leverte en del. Det tilsvarer at bare 51 pst. av det råstoffet som skulle vært levert, faktisk ble det. Her er det et vesentlig oppfølgingspunkt. Hovedutfordringen – for å få anleggene i gang igjen – er derfor at fiskeriministeren må sørge for å gi investorene trygghet for at denne fisken blir levert. Det er en kompetanse som i sin helhet ligger i Fiskeridepartementet. Derfor må fiskeriministeren løse denne viktige delen av balansen.

Jeg merket meg også at statsråden gir inntrykk av at fylkeskommunen nærmest har sittet uvirksom i påvente av hennes brev. I sitt svar gir fylkesordføreren henvisning til en rekke initiativ som er tatt. Hvis det nå blir et konstruktivt samarbeid mellom departementet og fylkeskommunen, er det svært bra. Her må lokale, regionale og statlige myndigheter gå konstruktivt sammen. For øvrig er det jo et tankekors for oss alle at etter at konkursen i Vardø oppstod, er det utbetalt 66 mill. kr i arbeidsledighetstrygd, mens det altså har tatt to og et halvt år å bli enige om i hvert fall noen sett av tiltak som er nødvendige.

Så til arbeidsministeren: Det er bra at denne og forrige regjering har stått sammen om ønsket om å tilføre nye statlige oppgaver. Arbeiderpartiet ber arbeidsministeren om å vurdere å legge nye funksjoner ut.

I replikkordskiftet etter arbeidsministerens innlegg var det for øvrig en svært interessant ordveksling. Jeg registrerer at statsråden tar avstand fra prinsippet om et selvregulerende arbeidsliv. Det gjør også Arbeiderparti-

et, SV og Senterpartiet. Men dette var jo et hovedpunkt i statsråd Normans stortingsmelding om arbeidslivet. Jeg er glad for den presisering som denne statsråden gir. Det gir håp om større enighet i framtidige saker enn det tidligere har vært.

For øvrig merket jeg meg at Peter Skovholt Gitmark snakket som om nivået på arbeidsledigheten nå var på et lavmål. Jeg må forsiktig minne om at nivået var på 60 000 da denne regjeringen overtok, og at det tidvis har vært over 100 000 arbeidsledige under denne regjeringen.

Til slutt til Venstre, som stadig viser til den høye valutakursen mens jeg var finansminister. Jeg må få lov til å minne om at den høye valutakursen faktisk var etter at denne regjeringen overtok – så er det presisert.

Presidenten: Dette er en viktig debatt, og dette er et viktig budsjett. Men presidenten kan ikke unngå å minne om hva han opplyste om da møtet startet i dag.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [13:57:40]: Eg ber om ordet for å fremma forslag nr. 32, som herved er teke opp.

Så føler eg behov for å kommentara noko som framgår av budsjettproposisjonen, og som komiteen ikkje har kvittert ut, nemleg at statsråd Høybråten har bedt lovavdelinga i Justisdepartementet om ei ny vurdering av staten sitt ansvar på sokkelen dei fyrste åra. Lovavdelinga si vurdering er altså ei orientering som ligg i budsjettet, og det er ei sak som komiteen har valt ikkje å ta opp. Frå mi side ser eg det slik, og det er nok slik for fleire i komiteen, at det er ei sak som vil bli reist i annan samanheng, så eg finn grunn til å streka under at det er ikkje grunnlag for å ta det at komiteen ikkje følgjer opp, som ein aksept av det som der står.

Så vil eg berre fylla ut på to område. Det eine er det som gjeld arbeidskraft i og utanfor Noreg. Det er stadig ei utfordring på den eine sida å vera for å mjuka opp spesialistreglane, som Senterpartiet er, og òg la nokre av dei som får avslag på opphald på humanitært grunnlag, få moglegheit til å søkja om arbeid frå Noreg, og på den andre sida handtera den uroa som no er i forhold til sosial dumping. Vi er glad for at departementet har sørgt for fleire midlar til Arbeidstilsynet. Vi veit at dei har bedt om endå meir. Vi trur òg Petroleumstilsynet skulle hatt meir midlar, og fremmar forslag om det, ut frå ein situasjon der ein har eldre som blir støytt ut av arbeidslivet, der ein har funksjonshemma, der ein har stor arbeidsløse blant innvandrarene, og der ein til og med no kan stå i fare for ikkje å ha moglegheit til å skaffa nok lærlingplassar. Då er det viktig at Arbeids- og sosialdepartementet følgjer veldig nøye opp overfor dei instansane som skal føreta kontroll med arbeids- og lønnsforhold.

Til slutt til kommunalministeren: I samband med det integreringstilskottet som no blir fjerna, er det sendt eit brev frå bl.a. Kvinnherad kommune, der dei gjer det heilt klart at det vil gjera busetjing vanskeleg både hjå dei og i fleire andre kommunar.

Presidenten: Representanten Magnhild Meltveit Kleppa har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Torbjørn Andersen (FrP) [14:01:02]: Dette blir bare et kort innlegg. Jeg ble provosert av representanten Sigvald Oppebøen Hansen. Man skal høre mye før ørene faller av, men i dag har jeg faktisk følt et påtakelig behov for at ørene mine skulle falle av – for nå orker vel de færreste å høre flere doser med klaging fra sosialistkamerateene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV. Jeg tror jeg faktisk ikke har hørt et eneste positivt utsagn fra noen representant fra disse partiene i dag. Og ett sted går det en smertegrense for hvor mye man, selv som stortingsrepresentant, kan absorbere og orke å høre på av overdreven syting, svartmaling og klaging fra venstresiden i norsk politikk. Man burde jo nærmest få forskrevet en stor dose både juleøl og akevitt for i det hele tatt å orke å overhøre denne klagingen som vi i dag har vært vitne til fra sosialistpartiene.

Alt, absolutt alt, synes å være riv ruskende galt på den planeten som Arbeiderpartiet befinner seg på – for de må befinne seg på en annen planet enn det vi andre gjør. Det framstilles nå som om Norge kanskje er et av verdens verste land å bo i, vi er det fattigste landet – i motsetning til det som Stoltenberg-regjeringen skrøt på seg for tre–fire år siden, at vi var verdens beste land å bo i.

Og mitt spørsmål i hovedinnlegget var: Hva i all verden er det som har skjedd på disse tre–fire årene? Det er jo vitterlig slik at landet har blitt mye bedre å bo i. Vi har fått lavere skatter og avgifter, folk har fått mer å rutte med, renten har gått ned – det har skjedd mye positivt siden den gang. Likevel klarer sosialistpartiene, med Arbeiderpartiet i tet, å svartmale den faktiske realitet i det norske samfunnet i dag. Jeg må si at det provoserer meg. Og jeg vil oppfordre Arbeiderpartiet til å legge seg på en noe mer nøktern retorikk når de skal beskrive tingenes tilstand i det norske samfunnet.

Det er vanskelig for meg å se at det er noe særlig realisme i Arbeiderpartiets framstilling, at det norske samfunn er blitt så dramatisk forverret på grunn av Regjeringens og Fremskrittspartiets politikk de siste tre–fire årene.

Presidenten: Presidenten er jo en forholdsvis liberal mann, men servering av akevitt i stortingssalen kommer ikke på tale! Så vi må nok klare oss uten.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.
(Votering, se side 1210)

S a k n r . 2

Innstilling frå kommunalkomiteen om tilbakeføring av selskapsskatt til kommunane og omlegging av inntektsutjamninga (Innst. S. nr. 83 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 5 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minut-

ter til Arbeiderpartiet, 5 minutter til hver av de øvrige gruppene og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Reidar Sandal (A) [14:04:51] (ordfører for saka): I 1999 vedtok Stortinget at selskapsskatten skulle gjerast statleg. På den måten blei midlane frå denne skatten fordelte på dei enkelte kommunane etter dei fordelingsprinsippa som gjeld for inntektsutjamninga for kommunesektoren.

I erklæringa frå regjeringa Bondevik II blei det slått fast at ein ville føre ein del av selskapsskatten tilbake til kommunane. I St.prp. nr. 64 for 2003-2004 fremma Regjeringa forslag i samsvar med dette. Regjeringa foreslo dessutan å leggje om ordninga med inntektsutjamning. Fleirtalet i Stortinget – regjeringspartia og Framstegspartiet – slutta seg i hovudsak til forslaget frå Regjeringa. Det same fleirtalet bad om utgreiing av alternative modellar for tilbakeføring av selskapsskatten. Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet avviste forslaget.

Regjeringa har gjennomført det utgreiingsarbeidet som fleirtalet i Stortinget bad om. I meldinga som vi no debatterer, er det vurdert tre modellar i tillegg til det alternativet som Regjeringa tilrådde i kommuneproposisjonen for 2005.

Felles for tre av modellane er at dei legg til grunn tilbakeført selskapsskatt på 5,5 milliardar kr. Éin av modellane baserer seg på ei tilbakeføring av 3 milliardar kr i selskapsskatt. Det er derimot noko variasjon mellom modellane når det gjeld trekk og kompensasjon. I dei fleste tilfella blir det lagt til grunn trekk og kompensasjon på 55 pst. og ein tilleggskompensasjon på 35 pst. Éin av modellane har 5 pst. høgare trekk og kompensasjon og 5 pst. lågare tilleggskompensasjon. I utgreiinga er eitt av alternativa basert på at kommunale inntekter frå selskapsskatt ikkje blir utjamna. Dei andre modellane har ei symmetrisk inntektsutjamning som grunnlag.

Regjeringa uttaler at formålet med omlegginga er å styrkje incentiva til lokal næringsutvikling utan at forskjellane i inntekt mellom kommunane blir større enn at dei kan handtere desse endringane frå eitt år til det neste.

I juni i år bad regjeringspartia og Framstegspartiet om at fleire modellar blei utgreidde. Regjeringa har i St. meld. nr. 5 konkludert på same måte som i kommuneproposisjonen for 2005. Regjeringspartia og Framstegspartiet sluttar seg til tilrådinga frå Regjeringa, medan Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet avviser ho.

For Arbeidarpartiet er det svært viktig at kommunane har ein stabil økonomi. Ein stor del av velferda blir skapt i kommunane og i fylkeskommunane. Dersom inntektene deira varierer mykje frå eitt år til det neste, vil det ha negative konsekvensar for omfanget av og kvaliteten på tilbodet til barn, unge og eldre. Ein slik politikk vil ramme

brukarane av kommunale tenester. Forslaget frå Regjeringa fører til at inntektene til kommunane blir mindre stabile enn etter gjeldande system. Dessutan verkar den foreslåtte ordninga kompliserande for den økonomiske styringa av kommunesektoren.

Det er eit faktum at skatt frå bedrifter er klart meir ujamt fordelt enn skatt frå personlege skattyttarar. Forslaget frå Regjeringa om tilbakeføring av selskapsskatten vil auke forskjellane mellom kommunane. Det har i sin tur ein svært uheldig konsekvens: Forskjellen i tenestnivået kommunane imellom vil bli større. Arbeidarpartiet kan ikkje akseptere ein slik politikk.

Regjeringa gjer eit stort nummer av at nyordninga vil inspirere til lokal næringsutvikling utan at inntektsforskjellane mellom kommunane blir påverka i særleg grad. Arbeidarpartiet er ueinig i den vurderinga. Det blir vidare påstått at kommunar med inntekter under gjennomsnittet vil tene på forslaget frå Regjeringa. Arbeidarpartiet er ueinig også i den påstanden.

Eg konstaterer at mange kommunar som har låge skatteinntekter, vil få store tap på grunn av forslaget frå Regjeringa. Skien kommune, f.eks., har ei skatteinntekt på 91,8 pst. av landsgjennomsnittet. Kommunen vil tape 10,3 mill. kr neste år på opplegget frå Regjeringa. Fredrikstad kommune har endå lågare skattegrunnlag. Det økonomiske tapet der vil vere 12,2 mill. kr i 2005. Flora kommune er eit anna eksempel. Inntektstapet vil bli 2,3 mill. kr neste år. Det svir for ein kommune som dessutan kjempar med store vanskar på arbeidsmarknaden.

Det finst altså ei rekkje eksempel på urimelege utslag av den nyordninga som blir foreslått. Omfordelinga som fleirtalet i denne salen skal vedta seinare i dag, er vesentleg og uakseptabel. Mange kommunar som i utgangspunktet har for lite midlar til sine velferdstiltak, skal neste år få endå mindre. Det er derfor forståeleg at folkevalde landet over protesterer mot forslaget frå Regjeringa. Dei gjer det på vegner av dei mange brukarane som blir ramma av at kommunale tenester blir dårlegare.

Det gjeldande inntektssystemet for kommunesektoren inneheld ein type inntektsutjamning. Forslaget frå Regjeringa vil gi ein ny type inntektsutjamning for kommunane. Dessverre er det eit faktum at dette vil komplisere inntektssystemet i vesentleg grad.

Det er tydeleg at Regjeringa meiner at nyordninga som ho foreslår, ikkje er god nok. I meldinga blir det nemleg argumentert med at det kan ytast skjønnsmidlar til kommunar som lir store tap ved tilbakeføringa av selskapsskatten. Samtidig som det nye systemet blir innført, må reparasjonstiltak setjast i verk. Slikt skaper ikkje tillit. Det nye elementet i inntektssystemet for kommunane er så lite treffsikkert at det frå første stund må etablerast eit system som kompenserer for dei mest urimelege verknadene. Det høyrer også med til historia at skjønnsmidlane skal reduserast. På den måten blir det endå mindre midlar til dei reparasjonstiltaka som Regjeringa innser er nødvendige.

Arbeidarpartiet meiner at spørsmålet om tilbakeføring av selskapsskatten til kommunane må sjåast i samanheng

med heile finansieringssystemet for kommunesektoren. Statsråd Solberg avviser det, dessverre.

Vi har no ein eineståande sjanse til å sjå den samanhengen som eg etterlyser. Inntektssystemutvalet er i arbeid. Det ville vere svært relevant å gi dette utvalet i oppgåve å vurdere denne saka. På den måten ville ein få ei total vurdering av inntektssystemet. Det ville vere mogleg å få skissert ulike verkemiddel for å få til ei fordeling som er rettferdig. Rettferd skaper i sin tur legitimitet. Det er iallfall Arbeidarpartiet oppteke av.

Arbeidarpartiet legg dessutan vekt på at saka må utgreiast i eit vidare perspektiv enn Regjeringa har hatt ønske om. Ei brei vurdering av saka ville gjere det mogleg å vurdere bruken av andre verkemiddel, verkemiddel som i større grad enn skatt kan motivere til samarbeid mellom kommunar om næringspolitikken. Det er påfallande at regjeringspartia og Framstegspartiet manglar vilje til slik tenking.

Fleirtalet i Stortinget avfeiar ønsket frå eit stort fleirtal av dei folkevalde rundt om i kommunane om ei brei, prinsipiell drøfting av saka. Det må sanneleg vere til ettertanke for mange av kommunepolitikarane våre. Formålet med ein slik politikk må vere å blokkere for ei fordeling av midlar som er meir rettferdig, og som jamnar ut forskjellar i velferdstilboda i kommunane.

Eg har registrert at fleire ordførarar frå kommunar som reint økonomisk tener på forslaget frå Regjeringa, avviser det. Dei forstår at ustabile inntekter er eit problem for dei som skal ha ansvaret i kommunestyringa. Desse ordførarane meiner at eit allment akseptert og rettferdig system skaper forståing og respekt rundt om i landet vårt.

Statsråd Solberg har tydelegvis hastverk med å få vedteke nyordninga med tilbakeføring av selskapsskatten og omlegging av inntektsutjamninga. Også i denne saka har statsråden valt å arbeide i strid med dominerande kommunale interesser.

Framstegspartiet likte ikkje fordelingsverknadene av det forslaget som Regjeringa la fram i kommuneproposisjonen i mai i år. Derfor bad dei om alternative modellar. Det fekk dei. Men når konklusjonen skulle trekkjast, kom Framstegspartiet til kort. Regjeringa fekk gjennomslag for synet sitt.

Arbeidarpartiet går imot forslaget frå Regjeringa fordi det skaper urimelege fordelingsverknader, og fordi forskjellane i tenestetilbodet kommunar imellom vil bli endå større med Regjeringa sin politikk.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Hans Kristian Hogsnes (H) [14:15:08]: Jeg stiller meg fullt og helt bak Regjeringens forslag om tilbakeføring av deler av selskapsskatten til kommunene fra budsjettåret 2005. Fra Høyres side er det både riktig og viktig å understreke at siktemålet med denne omleggingen er å styrke kommunenes incentiver til å drive næringsutvikling, slik at de dermed selv i sterkere grad kan sikre næringsetableringer lokalt.

Et slikt syn støttes også av Kommunenes Sentralforbund, som under høringen i kommunalkomiteen gav klart uttrykk for at de prinsipielt er for en tilbakeføring av selskapsskatten gjennom skattefondsmodellen for å skape incentiver for næringsutvikling. Tilsvarende synspunkter er også kommet fra et antall kommuner som faktisk representerer et flertall av landets befolkning.

Jeg har mye av min politiske oppdragelse og læring fra en kommune som visste hvilken verdi selskapsskatten hadde for å stimulere lokal næringsutvikling. Både kommunen og de enkelte bedrifter hadde en sterk og gjensidig interesse av at de lokale betingelsene for god og lønnsom næringsutvikling var best mulig. Det stimulerte til et dynamisk næringsliv, samtidig som lokalpolitikkerne måtte fokusere på de forhold de selv som lokalpolitikere kunne påvirke, og som skapte et best mulig klima for de lokale bedriftene. Følelsen av at en del av den lokale verdiskapingen også ble igjen lokalt, var viktig og meget positivt både for bedriftene og for lokale myndigheter. Man stod sammen om å utvikle lokalsamfunnet. Det var lønnsomt å satse på å legge forholdene til rette for å etablere lokale og lønnsomme bedrifter. Det betød nye arbeidsplasser og penger i kassen.

Jeg er helt enig i Regjeringens vurdering av at det er modell 1 som samlet sett best ivaretar både incentivvirkningene og omfordelingsvirkningene. Modellen styrker incentivvirkningene til lokal næringsutvikling vesentlig, uten at inntektsforskjellene mellom kommunene påvirkes i større grad enn at kommunene kan håndtere disse endringene fra ett år til neste. Jeg er enig i at de øvrige modellene enten vil svekke incentivvirkningene eller øke inntektsomfordelingen i forhold til Regjeringens forslag.

Dette har vært en lang kamp for å rette opp en tidligere feil. Jeg er derfor svært glad for at vi i dag reverserer det som skjedde ved statliggjøringen av selskapsskatten i 1999. Et poeng i denne sammenheng er også at det heller ikke da ble etablert en overgangsordning. Det var brutalt nok for oss som satt med ansvaret i de kommunene som tapte mest på omleggingen. Det var svært lite sympati å hente fra dem som tjente stort på omleggingen og omfordelingen. Men det som samtidig skjedde, var langt mer alvorlig. Fokuseringen på næringsutvikling ble i mange kommuner svekket til fordel for ren boligfokusering. Nå handlet det meste i kommunal planlegging om å skaffe seg flere innbyggere. Det var kun det som økte kommunenes egne inntekter. Samtidig vet alle vi som sitter her, at flere innbyggere også øker utgiftene. Næringsutvikling var derimot bare blitt en utgiftspost i enkelte kommuner, kanskje særlig i vekstkommunene. Utviklingen i en rekke av landets kommuner forteller om dette, noe debatten om f.eks. utbyggingsavtaler klart illustrerer.

Jeg er som sagt svært glad for at vi i dag kan behandle spørsmålet om tilbakeføring av en andel av selskapsskatten til kommunene. Det er på dette grunnlaget at partiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vil stemme mot komiteflertallets forslag til vedtak under I og II.

Per Sandberg (FrP) [14:19:22]: I likhet med forrige taler er også Fremskrittspartiet fornøyd med at deler av selskapsskatten nå blir tilbakeført til kommunesektoren, men vi er kanskje ikke like tilfreds som forrige taler med modellvalget. Vi hadde nok gjerne sett at vi kunne ha valgt en modell som i større grad ville ha gitt større incentiver for næringssetning, noe Regjeringen selv påpeker i meldingen.

Dagens inntektssystem for kommunesektoren er så komplisert at det viser seg nesten umulig å ta større grep uten at det vil få store konsekvenser for enkelte kommuner. Derfor har Fremskrittspartiet sagt at vi støtter Regjeringens modell nr. 1. Det er selvfølgelig fordi det har vært en viktig sak for oss. Vi har i en rekke sammenhenger fremmet egne forslag om å få tilbakeført deler av selskapsskatten. Men når det er sagt: Flertallet i salen i dag bruker som argument for å tilbakeføre selskapsskatten at det er for å skape incentiver og forhåpninger om at kommunene i større grad skal legge til rette for næringsutvikling. Men for at kommunene i større grad skal få til det, er det også viktig at det samme flertallet kikker på de andre rammebetingelsene som kommunesektoren har, og som båndlegger muligheten for aktiv næringssetning. Jeg tenker da ikke minst på de siste års båndlegging av naturressurser gjennom fredning, verving, reservater osv., noe som faktisk har lagt en masse muligheter døde i stedet for at kommunene gjennom å legge til rette for næringslivet kunne ha skaffet seg meget store inntekter og i større grad blitt mindre avhengige av dette husets vedtak om rammer og betingelser.

Som jeg sa tidligere i dag: Mellom 80 pst. og 90 pst. av de inntektene kommunene har i dag, gjøres det vedtak om her i huset. Da får man gjerne si at mye av dette er frie inntekter, og at kommunesektoren står fritt til å vurdere bruken av dem. Men når lover, regler og rammebetingelser ellers strammer inn den muligheten, har den nesten ingen betydning for kommunene.

For å korte ned debatten i dag med ytterligere to minutter avslutter jeg her og sier at Fremskrittspartiet er fornøyd med at det er flertall for å tilbakeføre deler av selskapsskatten.

Karin Andersen (SV) [14:22:40]: Jeg får først starte med å si at denne saken faktisk ikke dreier seg om å tilbakeføre noe som helst. Denne saken dreier seg om at man først tar 5,5 milliarder fra alle kommunene, så gir man dem tilbake til 80 kommuner – og det er til de 80 kommunene som har det mest solide næringslivet fra før. Så dette begrepet, at det er en «tilbakeføring» av selskapsskatten, er uriktig, og det er behov for å få det vekk.

For SV er det viktig når vi skal se på inntektssystemet for kommunesektoren, som finansierer noen av de aller viktigste velferdstjenestene som vi har i landet, å se på det som en helhet. For dette dreier seg både om inntektsutjamning og om utgiftsutjamning. Det har vært foretatt forholdsvis store endringer de siste årene. Det har endret inntektsgrunnlaget for mange kommuner – noen har tapt, og noen har vunnet, slik er det jo bestandig. Da er det litt underlig å høre representanten Sandberg fra Fremskrittspartiet.

partiet, som er forundret over at det ikke går an å gjøre store grep uten at det får konsekvenser. Ja, det minner meg om en del forslag jeg har sett i kommunestyret jeg har siddet i, der man sier: Vær så snill og spar 10 mill. kr, men la det ikke gå ut over noen. Det er klart at hvis man skal foreta store grep, får det store konsekvenser. Når man f.eks. tar 5,5 milliarder fra alle kommunene og så gir dem til 80, virker det voldsomt inn på kommuneøkonomien.

SV er meget kritisk til dette forslaget. Det er god høyrepolitikk, sjølsagt, at den som tjener mye, skal beholde mer sjøl. Det er slik sett ikke noe overraskende i det. Men påstanden om at kommuner som har en svak næringspolitikk fra før, skal få det bedre ved å få et kutt på flere millioner, er litt vanskelig for meg, og for SV, å forstå. Når vi i tillegg hører Høyre-representanten Hogsnes si at i det øyeblikket selskapsskatten forsvant i Tønsberg kommune, sluttet de å tenke på næringsutvikling, synes jeg sier mer om Høyre enn om kommunesektoren generelt. For det må være slik at når man driver en kommune, må man være interessert i noe mer enn bare i det som gjør at det singler flere kroner ned i lommene. At man da øyeblikkelig blir lite opptatt av næringspolitikk, synes jeg er komplett uforståelig. Det er i hvert fall ikke SVs politikk. Det å ha både bosetting, næringsliv og arbeidsplasser i en kommune er et gode. De lokalpolitikere som ikke skjønner det, regner jeg med får beskjed om det fra velgerne sine.

Inntektssystemet for kommunesektoren har blitt forandret de siste årene – det har blitt mer sårbart og mer ustabil. Denne endringen gjør det enda mer ustabil. Det er fordi skatteandelen nå er økt – det gjør jo inntektene i kommunesektoren mer ustabile for konjunkturene, og det gir dem mye mer usikkerhet i forhold til større skatteletter. Hvis man blir mer avhengig av selskapsskatt, har også representanter fra Regjeringen og Fremskrittspartiet sagt at det gir en større usikkerhet. De anslagene som har vært gjort på skatteinntektene de siste årene, er forholdsvis langt unna innertier. Så her er det stor usikkerhet.

SV har signalisert at vi er for en mer rettferdig inntektsutjamning enn det vi har i dag. Det er jo en realitet at noen kommuner har svært store inntekter, og man kan foreta ulike sammenligninger mellom kommuner som viser at dette gir urimelig store utslag. Vi har sagt at vi ønsker en tilnærming til et mer symmetrisk inntektsutjamningssystem. Men den pakken som Regjeringen har lagt fram nå, er det umulig for oss å kjøpe. Det er også umulig for oss å gjøre slike store endringer uten at man ser på helheten.

Nå er det nedsatt et utvalg som skal se på inntektssystemet. Dette utvalgets mandat sier meg at SV kanskje ikke har så mye å hente, men det er i hvert fall et utvalg som har ansvaret for å se på helheten. Her ønsker SV en skarpere og mer rettferdig utjamning av utgiftene og en skarpere og mer rettferdig utjamning av inntektene. Vi mener at kommunene skal ha mer lik mulighet til å gi sine innbyggere god velferd – og være gode bo- og næringslivskommuner. Men vi ønsker altså å se dette i en helhet. Jeg må også gjenta det SV har skrevet i mange

innstillinger: Vi mener og tror at det er vanskelig å få et inntektssystem som er like godt for alle kommuner, kanskje spesielt for hovedstaden. Vi tror det trengs et eget hovedstadstilskudd for å ivareta de oppgavene Oslo har.

Ivar Østberg (KrF) [14:28:12]: Min påstand er at næringsutvikling får altfor liten plass i den politiske debatten. Oppmerksomheten er hovedsakelig rettet mot å fordele godene. Når vi vet at evnen til nyskaping er avgjørende for å opprettholde levedyktige lokalsamfunn og gode velferdstjenester rundt om i landet, er det et klart signal om at vi må flytte fokus.

Uten verdiskaping blir det ingen velferd. Stabile arbeidsplasser er nemlig det viktigste tiltaket mot fattigdom og sosial utstøting for den enkelte innbygger. Likeså er det en forutsetning for at vi skal kunne opprettholde velferdsstaten – eller for den saks skyld velferdskommunen – at det skapes verdier her i landet. Vi må sikre oss flere ben å stå på i framtiden enn bare oljebenet.

Den senere tid har det vært fokusert på lokalsamfunn som har stor arbeidsledighet som følge av at hjørnesteinsbedrifter har gått konkurs eller skåret ned på arbeidsstokken. Andre lokalsamfunn rapporterer om svak internasjonal konkurransevne, særlig innenfor fiskeindustrien. Høye produksjonskostnader og lønninger som ligger skyhøyt over lavkostland som Kina og Polen, gjør det umulig å konkurrere på pris.

Norge vil aldri bli et lavkostland. Derfor må vi tenke alternativt, f.eks. gjennom å utvikle kvalitetsmessig spisskompetanse. Slik vil vi kunne sikre mange gode, stabile og framtidsrettede jobber. Og dagens ungdom både kan og vil. Men de er avhengige av at det offentlige bygger opp under gründere og legger til rette for nyskaping og nyetablering. I tråd med synet til KS, Kommune-Norges organisasjon, tar vi i dag i Stortinget en viktig beslutning som vil bidra til det. Kommunene får fra 2005 tilbakeført en andel av selskapsskatten. Siktemålet er nettopp å skape incentiver for å drive næringsutvikling og dermed sikre næringsetablering lokalt.

Kristelig Folkeparti har vært svært opptatt av å sikre at små og skattesvake kommuner ivaretas ved denne omleggingen. Vi mener at dette hensynet er ivaretatt gjennom Regjeringens forslag ut fra følgende forhold:

- Parallelt med tilbakeføringen legges det opp til at kommunenes inntekter fra selskapsskatten inngår i et system for skatteutjevning. Det gjøres ved å legge om til symmetrisk inntektsutjevning.
- Ser vi tilbakeføringen i sammenheng med økningen i kommunesektorens frie inntekter for neste år, mener vi at omleggingen samlet sett ivaretar både hensynet til incentivvirkningene og omfordelingsvirkningene for de fleste kommunene.

Men vi er oppmerksom på at det finnes kommuner som kommer dårlig ut, bl.a. fordi de har svak skatteinngang. For Kristelig Folkeparti er det derfor viktig å understreke at kommuner med store tap må vurderes ved skjønnstildelingen.

Som politikere har vi mye å gå på når det gjelder å tenke helhetlig og se ting i sammenheng. Mange har

dessverre opplevd å møte hindringer og tungrodd byråkrati når nye ideer skal settes ut i livet. Byråkratisk skjemavelde må ikke stoppe gryende skaperevne!

Når målet nå er å gi motivasjon for næringsutvikling lokalt, må arbeidet med forenkling av regelverk og skjemavelde også jobbes videre med sentralt. Det henger nøye sammen med verdiskaping og nyetablering. Et enda enklere Norge må være målet!

Jeg kan ikke la være å kommentere – fra tidligere i dag og i debatter tidligere – Senterpartiets og Arbeiderpartiets manglende vilje til å øke kommunesektorens inntekter gjennom verdiskaping og næringsutvikling. Å gi stimuli til at kommunesektoren selv øker sine inntekter, synes uinteressant. Det står i sterk kontrast til store ord om kommunal handlefrihet og lokalt selvstyre. Og ikke minst er det oppsiktsvekkende å konstatere når opposisjonen til stadighet snakker om – i store bokstaver – kommunesektorens økonomiske situasjon og om behovet for nyskaping og næringsutvikling. Har opposisjonen bare ett svar på disse utfordringene, nemlig økte statlige overføringer?

I motsetning til opposisjonen klarer Kristelig Folkeparti å ha flere tanker i hodet samtidig. Vi mener det må settes i verk flere tiltak for å styrke lokal handlefrihet og satsing på et lokalt tilpasset næringsliv. Tilbakeføring av selskapsskatten er et viktig tiltak i så måte. Den modellen som innføres i dag, har i motsetning til den tidligere modellen løst problemet med konsernbeskatningen.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [14:33:28]: Det er godt gjort av Regjeringa å framstilla forslaget som vi i dag har til behandling, som ei tilbakeføring av midlar til kommunane. Forslaget inneber ei omfordeling. Forslaget inneber meir selskapsskatt og mindre personskatteinntekter. Midlane blir altså tilbakeførte til kommunane etter andre fordelingsprinsipp. Den reelle omfordelinga kommunane imellom – det seier Regjeringa sjølv – er på 800 mill. kr i 2005. Av desse går 420 mill. kr til Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand.

Senterpartiet meiner prinsipielt at kommunane skal ha større kontroll enn i dag over egne skatteinntekter. Vi kan likevel ikkje gå inn for eit opplegg som utelukkande er ei omfordeling frå dei 350 kommunane som taper på ordninga, til dei om lag 80 kommunane som tener på dette forslaget.

Regjeringa sitt opplegg inneber at kommunane samla sett ikkje får auka sine inntekter, og at dei økonomiske forskjellane mellom kommunane aukar.

Senterpartiet sitt utgangspunkt er at inntektssystemet fyrst og fremst skal fungera slik at alle kommunar skal ha det same høvet til å tilby kommunale tenester. Dette omsynet er ikkje ivareteke i dette forslaget. Forslaget kjem altså i tillegg til ei rekkje endringar i inntektssystemet som alt er innførte, endringar som har gitt omfattande omfordelingverknader kommunane imellom. Det gjeld t.d. avvikling av ekstraordinært skjøn, det gjeld innføring av urbanitetskriterium, høgare skattedel og nedjustering av rammeoverføringane. Det kan ikkje vera tvil om

at summen av desse endringane i inntektssystemet legg eit svært sterkt press på økonomien i mange kommunar.

Dei endringane som Regjeringa no føreslår i selskapsskatt og inntektsutjamning, vil forsterka verknadene av ujamn næringsstruktur og lønsskilnader mellom landsdelane. Dersom vi ser på Regjeringa sine egne tabellar, så er det altså fem kommunar, frå Sør-Trøndelag og nordover, som går i pluss i 2005. I Rogaland mister 21 av 27 kommunar inntekter. Denne modellen vart altså avvist av 3/4 av dei kommunane som uttalte seg i førre runde.

I vår avviste Framstegspartiet i utgangspunktet modellen, dei bad om andre modellar, men dei godtek altså saka i dag.

Det er ikkje slik som det no blir hevda både frå Framstegspartiet og frå Kristeleg Folkeparti, at KS er glad for det vedtaket som ser ut til å få fleirtal i dag. Det er tvert imot. I høyringa i komiteen var det klåre meiningar i KS i forhold til ting som burde vore ytterlegare utgreidd.

Det synest for meg som om Kristeleg Folkeparti taler mot betre vitande, eller så har dei late seg overtala – verknadene av dette forslaget kan ikkje ordførarane deira ha oppdaga. Kristeleg Folkeparti er i dag med på eit vedtak, sjølv om ordførarar frå deira eige parti har gitt klåre råd om å avventa.

Det er sett ned eit inntektssystemutval. Kva skulle vera betre enn at dette inntektssystemutvalet såg både på den modellen som får fleirtal i dag, og på eventuelle andre modellar – og såg dei i samheng med det totale inntekts- og utgiftsutjamningssystemet for kommunane?

Det må vera berre éin grunn til at det er viktig å kjøra denne saka igjennom no, og det er at forslaget frå Regjeringa ser ut til å få fleirtal. Dersom dette hadde vorte greidd ut betre, trur eg faktisk det ikkje hadde hatt ein sjanse.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 1219)

S a k n r . 3

Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2004 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (Innst. S. nr. 72 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 18 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1219)

S a k n r . 4

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa om vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, med nære slektninger i Norge (Innst. S. nr. 69 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:92 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Dette anses vedtatt.

Kari Lise Holmberg (H) [14:40:24] (ordfører for saken): I Dokument nr. 8:92 for 2003–2004 fremmes det forslag om at Regjeringen skal «vurdere å utvide kvoten med inntil 87 overføringsflyktninger for å ta imot de vietnamesiske båtflyktningene på Filippinene med nære slektninger i Norge». Forslagsstillerne forutsetter at antall kvoteflyktninger økes, slik at en eventuell løsning ikke går på bekostning av eksisterende kvote. Alle partier, med unntak av Høyre, står bak forslaget.

Jeg skal innledningsvis gi en kort redegjørelse for forslaget. I 1979 var Norge et av signaturlandene i Genèvekonferansen for å bosette vietnamesiske båtflyktninger etter Vietnamkrigen. I underkant av 2 000 vietnamesere fra den tidligere gruppen av flyktninger holder fortsatt til på Filippinene. Disse anses ikke å være reelle flyktninger, og de har ikke krav på asyl etter internasjonale regler. De fleste regnes for å være statsløse, men norske myndigheter antar at de ved retur til hjemlandet likevel vil bli akseptert som vietnamesere. Forslagsstillerne hevder at 87 av disse har familie i Norge, men ikke så nær familie at de kommer innunder regelverket for familiegjenforening.

Komiteens behandling har fått som resultat at Høyre og Arbeiderpartiet sier nei til å ta imot gruppen av vietnamesiske båtflyktninger, mens Fremskrittspartiet, SV, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet «ber Regjeringen innen utgangen av april 2005 fremme forslag til en tidsbegrenset særlov som kan gi hjemmel til opphold i Norge». Det forutsettes at de vietnamesiske båtflyktningene tas innenfor kvoten for overføringsflyktninger.

Dette er en følelsesladet sak, som vekker sterkt engasjement hos så vel forslagsstillerne som andre involverte. Det må allikevel påpekes at diskusjonen til tider har bygd på et noe ukorrekt faktagrunnlag.

Regjeringen har i sitt svar til forslagsstillerne tilbakevist at de gjenværende vietnameserne har behov for beskyttelse eller gjenbosetting i tredje land. Dette bekreftes av ambassaden i Manila og av FNs høykommissær for flyktninger. Vietnameserne har anledning til å vende tilbake til Vietnam uten å risikere noen form for forfølgelse.

Høyre vil framheve hvor viktig det er å opprettholde den praksis å gi opphold til dem som trenger det mest, og at vi likebehandler personer som søker opphold. Dette er prinsipper som bør stå sterkt. I denne saken bryter flertallet med dette, selv om de vet at det finnes flere eksempler på grupper som lever i eksil under lignende eller verre forhold rundt om i verden.

Det er en kjensgjerning at vi ikke kan hjelpe alle som har behov for beskyttelse. Det er derfor svært viktig å ha

klare linjer når de vanskelige prioriteringene skal gjøres. Høyre sier ikke at den gruppen som her omtales, ikke vil få det enda bedre i Norge enn på Filippinene, men det gjør det ikke riktigere å fortrenge personer som har større behov for å finne en trygg havn her i landet.

Høyre ønsker en asyl- og innvandringspolitikk som er bygd på klare hovedlinjer, hvor de tøffe prioriteringene blir tatt på grunnlag av hvem som har størst behov for beskyttelse, og ikke ut fra hvem som roper høyest.

Høyre går imot innstillingen og anbefaler at forslaget ikke bifalles.

Signe Øye (A) [14:44:24]: Den saken som vi nå behandler, er ingen enkel sak. Den har heller ikke vært noen hastesak. I tre år er det blitt jobbet med den, og det endte som kjent med et privat forslag om å be Regjeringen vurdere å gi oppholdstillatelse til de 87 vietnamesiske båtflyktningene på Filippinene som har nære slektninger i Norge. Jeg var en av forslagsstillerne.

Da forslaget ble fremmet den siste dagen før sommerferien, var det liten medieinteresse for saken. Men denne uken har saken fått meget stor oppmerksomhet, og det er ikke spesielt rart, for den er spesiell.

Forslaget innebar også en forutsetning om en utvidelse av kvoten, slik at denne gruppen ikke skulle fortrenge andre flyktninger som vi tar imot gjennom FNs høykommissær for flyktninger, UNHCR.

Arbeiderpartiet har hele tiden vært uenig med Regjeringen i at kvoten av flyktninger som vi tar imot, og som i mange år var på 1 500, ble halvert til 750 i 2002. Dette er de fattigste flyktningene i verden, de mest trengende, de som mest trenger å få et nytt land og en ny framtid.

Regjeringen har i ettertid gått inn for å utvide kvoten fra 750 til 1 000 personer. Det betyr at når disse 87 vietnameserne skal komme inn under denne kvoten, som fortsatt er for lav etter Arbeiderpartiets mening, vil det gå på bekostning av noen andre, som ikke får komme. Det er en av grunnene til at Arbeiderpartiet har gått imot.

Det er helt vanlig å be statsråden om en uttalelse når et privat forslag fremmes. Det ble gjort denne gangen også. Svaret fra statsråden, datert 18. oktober, var negativt:

- De gjenværende vietnameserne har ikke behov for beskyttelse.
- Vietnameserne har nå mulighet til å vende tilbake til Vietnam.
- De har rett til opphold, utdanning, arbeid og næringsrettet virksomhet på Filippinene.

Arbeiderpartiet har bred erfaring med å være i regjering. Det statsråden opplyser Stortinget om, skal være riktig. Derfor mente Arbeiderpartiet at brevet måtte vektlegges.

Videre mente statsråden at dersom Stortinget kom til at vietnameserne skulle få komme, måtte det lages en særlov. Nå vil et flertall at det skal lages en særlov som skal brukes én gang for en bestemt gruppe. Det mener Arbeiderpartiet er uheldig. Vi mener at hovedlinjene i norsk asyl- og innvandringspolitikk fortsatt skal følges. Det gjør det vanskelig å gå inn for en særlov for noen. Det kan skape usikkerhet om hovedlinjene i norsk asyl-

og innvandringspolitikk. Det kan bryte med tidligere praksis om å gi beskyttelse til dem som trenger det aller mest, og det kan bryte med prinsippet om likebehandling av personer som ønsker å få opphold i Norge.

At Norge på egen hånd foretar en utvelgelse, er heller ikke heldig. Vår politikk har vært å foreta utvelgelse av personer i samarbeid med Høykommissæren for flyktninger.

Arbeiderpartiet har forholdt seg til de opplysninger kommunalminister Erna Solberg har framført for Stortinget, og som slår fast at dette er en gruppe som verken anses som flyktninger av Høykommissæren for flyktninger eller fyller de ordinære kravene til å søke eller få opphold i Norge, verken som asylsøkere eller familiegjenforente. De gjenværende vietnameserne har ikke behov for beskyttelse eller gjenbosetting i tredjeland. På denne bakgrunn har vi derfor ikke funnet det riktig at disse skal prioriteres foran andre personer som lever i eksil under tilsvarende eller vanskeligere forhold.

Jeg tar opp forslaget fra Høyre og Arbeiderpartiet.

Presidenten: Representanten Signe Øye har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Per Sandberg (FrP) [14:49:03]: Jeg skal ikke bruke tiden min på å kommentere Høyres og Arbeiderpartiets snuoperasjon i denne saken. Jeg tror heller ikke jeg skal begi meg inn på å sortere ut hva som er fakta i alle de påstandene som har framkommet i saken. Men jeg har fått en mail fra Amnesty International for ikke lenger enn en uke siden, og jeg velger i denne saken å forholde meg til den også. Arbeiderpartiet og Høyre har tidligere lagt stor vekt på uttalelser fra denne internasjonale organisasjonen. Det gjør de ikke i denne sammenhengen. Der slås det i hvert fall fast at disse menneskene er å betrakte som flyktninger.

Vi kan gjerne diskutere hvorvidt de er godkjent av FNs høykommissær, men i denne saken velger Fremskrittspartiet å betrakte disse menneskene, som har bodd på Filippinene i tiår uten rettigheter som statsløse, like mye som flyktninger som mange av de andre mellom 40 og 50 millioner flyktninger som er registrert i dag.

Fremskrittspartiet var ikke med på dette i sakens startfase – og det legger vi heller ikke skjul på. Da var det, som representanten Øye riktig sa, et ønske om at kvoten skulle utvides. Det ville ikke Fremskrittspartiet være med på. Etter hvert har saken endret seg, så nå er det flertall for å ta imot disse innenfor den vedtatte kvoten på 1 000 flyktninger neste år. Da mener Fremskrittspartiet helt ærlig at det er helt riktig av norske myndigheter å gå inn og ta ansvar i forhold til disse menneskene, som vi tross alt har hatt og vil ha et ansvar for. Så må vi gjerne måle disse opp mot andre flyktninger.

Jeg har registrert at statsråden selv var i Thailand og plukket ut flyktninger til Norge, med begrunnelse i at man nå i større grad må se på hvilke flyktninger som har best forutsetninger for å integreres i Norge. Jeg er enig med statsråden i dette. Det er akkurat det Fremskrittspar-

tiet mener at vi gjør nå, når vi får disse vietnamesiske båtflyktningene innenfor rammen.

Det er ikke slik at disse 87 flyktningene fortrenger noen som helst. Hvis en skal bruke det som argument, vil det jo alltid være slik at en norsk kvote fortrenger andre, så lenge vi har mellom 40 og 50 millioner flyktninger i verden. Uansett hvem som måtte komme til Norge, ville de fortrenge andre som kanskje trengte det mer. Så det synes jeg er et dårlig argument.

Jeg vil avslutningsvis også få lov til å si at vi har hatt en asyl- og innvandringspolitikk her i Norge der titusener av asylanter – titusener – har fått opphold, ikke fordi de har behov for asyl, men fordi Arbeiderpartiet og Høyre har konkludert med at disse har behov for opphold på humanitært grunnlag. Mennesker som enten smugles inn eller bruker tusenvis av kroner for å komme seg til en bedre situasjon i Norge – all respekt til dem for det – og som viser seg å misbruke asylinstituttet, men som statsråden i neste runde gir opphold på humanitært grunnlag, er altså mer å betrakte som flyktninger enn disse 87 menneskene som har levd som statsløse på Filippinene. Norge var der ganske tidlig inne og tok ansvar ved å være et av signaturlandene, og Norge så med åpne øyne at det skjedde ting i disse flyktningleirene på det tidspunktet som ikke var akseptable, bl.a. ble søskenflokker splittet.

Dette er bakgrunnen for at Fremskrittspartiet støtter denne saken, og at det blir innenfor den kvoten som Stortinget har bestemt. På sikt vil det skape en bedre integrering, og det vil faktisk medføre at det på sikt kommer færre flyktninger til Norge.

Heikki Holmås (SV) [14:54:31]: Før sommeren fremmet jeg, sammen med representanter for Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, et forslag der vi bad Regjeringen utvide flyktningkvoten for å ta imot en gruppe vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, mange av dem siden 1989. Jeg må få si at helt siden starten, da vi begynte å jobbe med denne saken for flere år siden, merket vi oss at statsråden var imot å ta imot disse vietnameserne. Jeg må også si at siden den gang har det vært vanskelig å få god og eksakt dokumentasjon fra statsråden. Og jeg synes fortsatt det er vanskelig å være helt sikker på alle fakta i denne saken, fordi deler av grunnlaget her er uklart. Men det gjelder å danne seg et helhetsbilde. Folk har på bakgrunn av den informasjonen som er tilgjengelig, dannet seg forskjellige helhetsbilder, og det har ført til at forskjellige folk har kommet til forskjellige konklusjoner.

Forut for at vi fremmet forslaget, hadde vi i kommunalkomiteen brukt godt over to år på å innhente informasjon, forhøre oss og sette oss inn i båtflyktningenes situasjon, og gått runder med kommunalministeren og med flyktningorganisasjonene i Norge. Grunnen var at vi så at dette var en helt spesiell sak. Men vi ønsket ikke å gjøre noe forhastet. Vi ønsket å være grundige, slik at vi ikke fattet vedtak for tidlig, og vi ønsket ikke å ødelegge saken ved å fremme den før vi visste at det var et flertall som var *for*.

Jeg mener at det i den anledning er grunn til å stille noen spørsmål. Jeg stusser litt over Arbeiderpartiets standpunkt i denne saken. De begrunner det nå bl.a. med at de går imot en særlov. Men når det gjelder dette med særlov, så er det altså den måten kommunalministeren har anbefalt oss å gjøre det på, hvis vi absolutt vil gjøre det. Jeg – og SV for sin del – har ment at det burde være mulig å ta imot disse som overføringsflyktninger og gi dem opphold på humanitært grunnlag etter den paragrafen. Så det med særlov synes jeg er et rart argument fra Arbeiderpartiets side, for det er faktisk andre måter å ta imot disse flyktningene på, hvis man ønsket det.

Men det er flere gode grunner til at vi endte opp med å gå inn for at flyktningene burde få komme til Norge, og det er behov for å gjennomgå noen punkter som gjør denne saken spesiell.

Vietnamesiske båtflyktninger ble et fenomen som vi i Norge ble involvert i spesielt, fordi vi hadde mye skipstrafikk og fikk befatning med flyktningene. Det var ofte norske båter som møtte vietnamesiske båtflyktninger i fryktelig dårlige båter. Man regner med at omtrent halvparten av dem som flyktet fra Vietnam, omkom under flukt.

Den første gruppen med båtflyktninger kom like etter Vietnamkrigen, og den siste puljen kom da Sovjetunionen brøt sammen, noe som ble feiret hos oss, men som skapte større undertrykkelse i de resterende kommunistregimene. Og det er ingen som setter spørsmålsteget ved at folk flyktet fra Vietnam. Det var jo en tradisjon i Vesten tidligere å ta imot folk som kom fra kommunistland, men den viljen forsvant kjapt etter at Sovjetunionen ble oppløst.

Det er, som sagt, anslått at halvparten av båtflyktningene mistet livet, og alle som har sett Hans Petter Molands «The Beautiful Country», får et bitte lite innblikk i hva en flukt i båt i åpent farvann dreier seg om, og hvorfor folk flyktet. Så havnet de på Filippinene. Noen fikk flyktningstatus og kom til Norge, noen av dem, deriblant flere søsken av dem som fikk flyktningstatus og kom til Norge, fikk ikke flyktningstatus. Noen av dem vendte tilbake til Vietnam med repatrieringsprogrammet som senere ble avsluttet, og noen ble igjen.

Så hvorfor er denne saken spesiell, og hvorfor skal de få komme til Norge? Jo, saken er spesiell fordi flyktningene av Amnesty og andre anses for reelt sett å være statsløse, uten skikkelige rettigheter på Filippinene. Det er en gruppe hvor mange ble skilt fra sine familier under UNHCRs flyktningutvelgelsesprosess, noe som ikke skal skje. Utvelgelsesprosessen har siden fra flere hold blitt kritisert for å være korrumpert. Flyktningene har sittet 15 år, noe som tilsier at statusen deres bør avklares endelig, og UNHCR har uttalt – jeg vil tippe bl.a. på grunn av hele prosessen som har vært forut – at det vil være «en sterk humanitær gest» å ta imot dem. UNHCR vil selvfølgelig aldri prioritere folk som ikke har flyktningstatus, framfor folk som har det, og det er 20 millioner andre mennesker som har det. Likevel sier de at det vil være «en sterk humanitær gest», og det gir oss rom for å tolke det dit hen at dette vil bli imøtesett med blide øyne.

Det er også flere andre land som enten er i gang med å vurdere å ta imot disse flyktningene, eller som tar imot dem. Flyktningene vil få et bedre liv, familiene deres i Norge slipper å bekymre seg for søsken og andre familie-medlemmer. Og på denne måten setter vi et punktum for Vietnamkrigen og for en del av dem som ble rammet av den. Derfor fatter vi i Stortinget i dag et klokt vedtak.

Anita Apelthun Sæle (KrF) [15:00:09]: Eg har vore i flyktningleirane i Hong Kong. Vonløyse var berre fornamnet på stemninga der. Eg har vore i Vietnam og møtt dei som måtte reisa heim att – til fattigdom, ufridom, fordømming. Dei som vi snakkar om i dag, har klort seg fast i eit land dei er uynskte i, utan sivile rettar og med svært avgrensa framtidsmoglegheiter. Det er tilfeldig at dei ikkje for lenge sidan er komne til Vesten. Dei har falle mellom alle stolar. Dei var båtflyktningar saman med brør, systre, foreldre som kom til Noreg. Dei flykta frå eit kommunistregime, frå forfølging og trakassering. Dei drøymde om fridom. No har dei kanskje venta lenge nok.

Noreg var eit av signaturlanda på Genève-konferansen for å busetja vietnamesiske båtflyktningar. Vi er likevel ikkje forplikta til å ta desse menneska til Noreg. Men det er ifølgje FN å sjå som ein sterk humanitær gest, og eg synest det er for få sterke humanitære gestar i verda.

Eg er glad for at USA, Australia og New Zealand planlegg å gjera noko av det same som vi gjer i dag. Det betyr at vi kan få ei verdig avslutning av Vietnamkrigen. Burde Filippinane ha rydda opp? Ja, absolutt. Men dei har ikkje gjort det. 15 år er kanskje lenge nok å venta utan statsborgarskap, utan arbeidsløve, utan bustadløve, utan skule, helsestell eller aksept.

Kristeleg Folkeparti trur ikkje at desse menneska vil verta ei belastning for Noreg. Tvert om. Vi trur at dei i stor grad vil skapa seg ei framtid, byggja Noreg, få hjelp og støtte av slekt og venner som var heldigare for 15 år sidan. Eg trur faktisk at Noreg i framtida kan ha bruk for desse mange unge menneska med ei fantastisk overlevingsvilje, med stayerevne.

Regjering og statsråd har anbefalt, eller – det er vel rettare å seia – har motviljug føreskrive, ei særlov som løysing på problemet. Kristeleg Folkeparti synest at det er akseptabelt, og eit fleirtal står bak at vi skal ha ei slik særlov. Vi skjønner at det ikkje er plankekjøring. Vi skjønner at Regjeringa må undersøka kven denne særlova må omfatta for at vi skal nå målet som Stortinget ynskjer. Men Regjeringa har fått litt hjelp. Bilete av og namn på dei som skal ha slekt og familie i Noreg, har stått i avisa. Det er gjort eit grunnlagsarbeid.

Kristeleg Folkeparti synest det er viktig at denne særlova kjem så fort som råd. Det er naturlegvis heilt avgjerande at ho vert handsama av det sitjande stortinget. Det er vi som ber om noko så sært som ei særlov. Vi kan ikkje overlata vedtaket til eit anna storting, det er urimeleg. Derfor er datoen som Kristeleg Folkeparti er med på i vedtaket, rettleiande. Poenget er ikkje tidspunktet – utgangen av april eller 1. mai. Poenget er at dette stortinget må ha tid til å handsama lova, vedta henne.

Eg har tillit til at statsråd og regjering vil leggja til rett for nettopp det.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [15:04:32]: I 1979 var Noreg eit av signaturlanda i Genève-konferansen for å busetja vietnamesiske båtflyktningar etter Vietnamkrigen. I 1989 deltok Noreg i ein ny konferanse. Denne munna ut i ein eigen plan for busetjing av vietnamesiske flyktningar, ein plan som vart avslutta i 1996. I 2004 held nærare 2 000 frå denne gruppa framleis til på Filippinane, med svært avgrensa rettar. 29 familiar – kanskje nærare 100 enkeltpersonar – har familie i Noreg, men ikkje nær nok til familiegjeforeining.

Kommunalkomiteen besøkte UNHCR i Genève i vår. Det var sterkt, synest eg, å bli stilt ansikt til ansikt med Fridtjof Nansen-statuen i foajeen i UNHCR sin hovudbygning. Eg for min del vart mint om Sigbjørn Obstfelder sitt dikt der han spør: «Kan speilet tale?» Der seier han at spegelen ser på deg kvar morgon og spør: «Er du ren?/ Er du tro?» Eg synest Fridtjof Nansen står i UNHCR i Genève og spør norske folkevalde: Er du i pakt med dei humanitære tradisjonane som eg var med på å leggja grunnlaget for?

UNHCR seier at denne gruppa ikkje fell inn under flyktningkonvensjonen. Dei blir heller ikkje vurderte å skulla trenga vern i eit tredjeland. Men UNHCR erkjenner at dette er ei gruppe som har hatt egne vanskar i lang tid, og difor seier dei at det er ein sterk humanitær gest av Noreg å ta imot sin del av denne gruppa.

Senterpartiet står ved det forslaget som vi var med på å fremma i vår. Det var grundige rundar på førehand i ulike parti før forslaget endeleg vart fremma, finsikting av kva som skulle skrivast, slik at vi var trygge på at vi hadde eit breitt fleirtal og ikkje skapte unødig håp. Vi meiner at vi på same måten som Australia, USA, Storbritannia og andre land skal førebu arbeids- og opphaldsløyve på humanitært grunnlag, etter ei særlov.

Senterpartiet var ueinig med Regjeringa då dei reduserte talet på kvoteflyktningar frå 1 500 til 750. Vi er nøgde med den utvidinga som skjer til neste år, og at det er varsla ytterlegare utviding. Vi er ueinige i den utveljingspolitikken som Erna Solberg no ser ut til å gjera seg til talsperson for.

Det blir alltid avvegingar når det gjeld kven som er mest trengande, men det er jo talet på kvoteflyktningar og regelverket elles som er viktigast med tanke på slike avvegingar. Det vi no gjer, er at vi bidreg til opprydding etter Vietnamkrigen. Vi gjer det mogleg for nærare 100 enkeltpersonar med familietilknytning til Noreg å få ein ny start. Dette er eit eingongsvedtak, og Senterpartiet håpar inderleg at dette blir vedteke. Vi føreset at departementet set på fullt trykk, får fram ei særlov til Stortinget før slutten av april og set i gang andre nødvendige førebuingar, slik at vi får ei verdig avslutning på denne saka for nokre av dei enkeltpersonane som vart ramma etter Vietnamkrigen.

Eg må til slutt seia at eg er ein smule overraska over Arbeidarpartiet, for det er jo slik frå sak til sak at ein stiller spørsmål frå Stortinget si side, og at ein får statsråden si vurdering. Til sjuande og sist blir det i mange saker ei politisk avveging, og ein tek så ei avgjerd. Det er jo det vi gjer i denne saka.

May Britt Vihovde (V) [15:09:49]: Med dette forslaget blir Stortinget invitert til å vera med på ei humanitær handsrekking til ei gruppe menneske som er i ein vanskeleg situasjon, etter ein av dei største tragediane som fann stad i det førre århundret. Det er også ein gest overfor ein norsk borgar, sjølv flyktning frå Vietnam, Kieu Tran, som har arbeidd lenge for desse menneska.

Venstre har respekt for at statsråden ikkje deler vart syn, og at ho meiner andre er meir reelle flyktningar i dag. Venstre synest likevel det er synd at det ikkje har blitt større oppslutning om denne humanitære handsrekkinga. Vi er særleg overraska over at Arbeidarpartiet har hoppa av eit forslag som dei sjølve var med på å fremja.

Eg skal ikkje gjenta alle argumenta i denne saka, berre slå fast at for Venstre har dei vore overtydande. For Venstre står mennesket i sentrum. Vi kan gjera ein viktig forskjell for desse menneska, som blei tvinga til å flykta frå landet sitt. Då er eg glad for at eit fleirtal i dag vil gjera det mogleg å invitara dei til Noreg, der slekt og venner står klare til å ta imot dei. Nasjonen har også bruk for dei og ønskjer dei velkomne.

I innstillinga blir det uttrykt ulike syn på norsk flyktningpolitikk. Venstre har sine synspunkt på det og vil framleis vera engasjert i ein liberal og anstendig, men slett ikkje naiv, politikk på dette området. I den samanhengen er det nok å slå fast at denne saka ikkje endrar prinsippa for norsk flyktning- og innvandringspolitikk. Som det er sagt tydeleg i innstillinga og av fleire i denne salen i dag, er dette ei spesiell sak, som blir behandla med ei særlov.

Etter Venstre sitt syn er dette eit viktig bidrag til å avslutta eit stygt kapittel i vår historie. Det er i dag ti år og ei veke sidan Annette Thommessen gjekk bort. Eg er stolt over at Venstre var Annette sitt parti. Men eg er nærast overvelda, imponert – og ganske audmjuk – over den innsatsen ho gjorde for å hjelpa menneske på flukt. Ho starta og organiserte Lysekilaksjonen i 1979, som redda fleire hundre vietnamesarar på 1970-talet. Ho danna seinare organisasjonen Vietnamflyktningenes venner. Med det vedtaket vi gjer i dag, ved å la desse båtflyktningane komma til Noreg, kan det bli ei fin og verdig avslutning på det arbeidet som Annette Thommessen starta. Det er ikkje alltid slik at reglane passar til menneska, og då endrar Venstre reglane, ikkje menneska. Venstre deltek med glede i denne humanitære handsrekkinga og er svært glad for at det er eit fleirtal i denne salen som ønskjer desse menneska velkomne.

Statsråd Erna Solberg [15:12:59]: Jeg har lyst til å understreke at jeg synes dette er en vanskelig sak, ikke vanskelig i forhold til hvilke konklusjoner Regjeringen samlet har trukket om situasjonen, men vanskelig fordi

den synes å basere seg svært sterkt på opplysninger gitt av interessegrupper blant dem som har familie her og i flere andre land, og som ikke støttes av dem som har ansvaret for å overvåke og følge med på disse spørsmålene. For meg betyr det at det er relativt vanskelig å oppleve en debatt hvor motivene med hensyn til hva Høykommissæren har sagt, synes å være noe forskjellige. Jeg har lyst til å understreke at vi har vært i kontakt med Høykommissæren om bruken av uttrykket humanitær gest. Det Høykommissæren svarte departementet, var:

«UNHCR has stated on several occasions that, if States are willing to reunite families outside of their refugee resettlement quotas, this would be a humane act, but that we oppose the use of such quotas for non-refugee populations.»

Det er forståelsen av den humanitære gesten. Høykommissæren mener at folk bør kunne få komme på familieliegjenforening i et bredere omfang enn det som norsk utlendingslov sier. Det er heller ikke slik at det er en spesiell situasjon i forbindelse med kontakt med familie for denne gruppen. Svært mange av dem som har fått opphold som flyktninger i Norge, har familiemedlemmer i like nær slekt som disse rundt omkring i verden, men fordi disse ikke lenger er i en flyktningssituasjon, har de fått avslag på å komme hit. Derfor har vi sagt at det er veldig viktig at vi har en særlig begrunnelse for denne gruppen, hvis ikke er dette en massiv utvidelse av prinsippene for hva vi skal gjøre, og hvem vi skal hente.

Men så til spørsmålet: Er vi i en spesiell situasjon i forhold til båtflyktningene? Det er riktig at vi hadde forpliktelser overfor båtflyktningene fordi vi valgte å gå inn for det i 1979. Men det har skjedd noe siden 1979 og frem til i dag. På slutten av 1980-tallet tok UNHCR et initiativ overfor alle land som gjenbosatte, om en helhetlig plan for de båtflyktningene som var i Sørøst-Asia. Bakgrunnen var at UNHCR så med stor bekymring på en massiv fattigdomsutstrømming fra Vietnam, hvor folk altså satte liv og helse på spill nettopp fordi det var en stor grad av gjenbosetting fra Vietnam til andre land.

Vi, sammen med nabolandene, bl.a. Filippinene og Vietnam, sluttet oss til disse prinsippene på en stor konferanse i juni 1989. Det innebar altså at det var Høykommissæren som skulle foreta en vurdering av den enkelte for å avgjøre om man burde gjenbosettes i vesten, hvem som skulle integreres i nabolandene, og hvem som skulle vende tilbake til Vietnam i trygghet. Samtidig sørget Høykommissæren for at den åpne invitasjonen til gjenbosetting faktisk ble lukket i de fleste land, for ikke å tiltrekke seg flere som flyktet fra fattigdomssituasjonen i Vietnam. Det er helt riktig at situasjonen er vanskelig i Vietnam. Det er helt riktig at fattigdommen er stor på Filippinene. Denne planen opphørte altså den 30. juni 1996. Den hadde virket i sju år. 74 000 mennesker ble ansett som flyktninger og ble gjenbosatt i vestlige land. 88 000 ble ikke bedømt som flyktninger. Høykommissæren har altså jobbet for å returnere disse til Vietnam og for å finne frem til lokale løsninger.

Det er viktig å understreke dette, for det høres ut som det ikke har skjedd noe siden 1979 og frem til i dag. Det har vært en avslutning på båtflyktningsspørsmålet.

Så er det altså 2 000 personer som sitter igjen på Filippinene. Noen av disse har slekt i Norge. Men jeg skjønner godt det store engasjementet som grupper rundt dem har hatt for å få gjenbosetting. Jeg har lyst til å understreke at mange av de opplysningene som gis i den sammenhengen, ikke synes å være riktige. Høykommissæren – det er altså ikke meg, dette er ikke en del av det som SV pleier å kalle en innvandringsfiendtlig vurdering – som jeg vanligvis får beskjed om at vi skal høre mye på, har altså klart sagt når det gjelder disse vietnameserne:

«Many are already de facto integrated locally.»

Canadierne sier i sin landgjennomgang:

«They are more prosperous than the average philippines in the same area».

Det blir litt rart for meg at det bildet som er gitt av situasjonen og vanskelighetene, skal bli stående uimotsagt, når det ikke bekreftes av dem som følger opp, og som følger med på hvordan situasjonen faktisk er. Det har altså vært et forsøk på en naturalisering. Det har vært betydelig aktivitet fra støttegruppen knyttet til dem som ikke har fått naturaliseringen før gjenbosettingsprosessene til Norge, USA, Australia og New Zealand er ferdig – for de vil helst hit. Det er greit, men det er altså ikke en unik sak. Så kan vi være humanitære, men da er vi nå humanitære på bekostning av mennesker som sitter i leire og som trenger beskyttelse, og som har store problemer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Signe Øye (A) [15:18:27]: Det er slik at mange flyktninger og asylsøkere ønsker å komme til Norge. Derfor hviler det også et tungt ansvar på oss, at vi håndterer asyl- og innvandringspolitikken både rettferdig og riktig. Arbeiderpartiet har basert mye av sin konklusjon på de opplysninger som framkom i brevet fra statsråden til komiteen. Imidlertid er noen av de forhold statsråden har trukket fram, fra flere hold, bl.a. Dagbladet i går, blitt imøtegått. På denne bakgrunn vil jeg gjerne fra denne talerstolen ha en bekreftelse fra statsråden på at hun fortsatt går god for de opplysningene som har kommet fram til kommunalkomiteen i brev form.

Og så er jeg overrasket over Venstre, som sier at de er skuffet over Arbeiderpartiet. Da synes jeg de først burde rydde i egen regjering, for det hadde også blitt flertall sammen med Høyre.

Statsråd Erna Solberg [15:19:41]: Jeg vil gjerne bekreftes at de opplysningene vi har gitt, så langt som det er mulig for oss å bekreftes dem – vi har altså ikke reist til Filippinene og gjort undersøkelser – er basert på opplysningene fra Høykommissærens stedlige representant, og de er basert på opplysninger som vår ambassade har innhentet på alle områder. Vi har innhentet opplysninger fra alle de landene som gjenbosetter, og som har hatt forespørsel om gjenbosetting, om bakgrunnen for deres vur-

dering, og de landvurderingene som land med mye større ressurser og kapasitet har gjort.

Det er interessant å se at de landene som gjenbosetter, bortsett fra Norge, er land som har en annen type innvandringspolitikk, og som altså er mer åpne for familiegjenforening for mye større grupper enn det vi er – ingen av dem på grunn av beskyttelsesbehov, men av humanitære grunner, bl.a. tilknytning til familie. Noen av dem driver en relativt sterk selektering. Det er faktisk slik at USA har forsinket en del av arbeidet sitt, bl.a. fordi opplysningene fra den gruppen som har stått som aksjonist i forhold til dette, har vist seg på enkelte nivåer ikke å stemme. Vi kommer altså til å måtte bruke mye tid på å sjekke ut det som er kommet av opplysninger til Norge.

Heikki Holmås (SV) [15:21:14]: Dette er en sak som har gått veldig lenge fram og tilbake mellom Stortinget og Regjeringen. Jeg merker meg at det stadig vekk kommer nye opplysninger og nye brev, som statsråd Solberg nevner. Og igjen nevnes dette med at det har vært øvd stort press fra de vietnamesiske flyktningene for å sørge for at det ikke finnes en endelig løsning på Filippinene. Det er en ganske sterk påstand, som vi ikke har funnet annen dokumentasjon på enn Erna Solbergs uttalelser. Derfor kunne jeg godt tenke meg å få det skriftlig dokumentert på en bedre måte, og ikke bare få det fra Stortingets talerstol.

Så vil jeg stille ett spørsmål. Erna Solberg har gått langt i å gå inn for at man skal ta imot flyktninger ut fra egne lands hensyn. Mener Erna Solberg at det ikke å velge ut flyktninger på flyktningkvoten som nettopp har familier i Norge, vil være en god og riktig utvelgelse?

Presidenten: Presidenten vil si at det neppe er noen andre utsagn som veier tyngre enn en statsråds uttalelse fra Stortingets talerstol.

Statsråd Erna Solberg [15:22:36]: Jeg er helt enig i at det er viktig bl.a. å sørge for at familier kan få komme til Norge innenfor flyktningkvoten hvis de har familie her, og at vi kan prioritere dem først for gjenbosetting hvis de har et beskyttelsesbehov, og det er beskyttelsesbehovet som er det avgjørende i denne sammenhengen. Derfor er det slik at vi, når vi først skal ta ut kvoten, ofte prioriterer personer som allerede har noen her. Vi gjorde også det da vi hentet flyktninger ut fra Kosovo under Bondevik I-regjeringen, vi prioriterte å ta dem som allerede hadde noen kontakter i Norge, fordi det ville gjøre det enklere for dem. Når vi de siste tre årene har lagt mer vekt på integreringshensyn, er det fordi vi må sørge for å ha balanserte minoritetsgrupper. Vi er fortsatt et av de landene som tar mest av de sårbare gruppene, men vi må balansere det med noen sterke ressurspersoner i samme minoritetsgruppe, slik at vi får grupper som etnisk klarer å støtte opp under hverandre.

Når det gjelder opplysningene her, så er det opplysninger som vår ambassade har gitt, at motstanden mot lovforslaget har vært stor fra støttegruppens side. Det er

av og til grunnlag for å undre seg hvorfor – kanskje fordi det da ikke ville ha vært en debatt om en slik sak i dag.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [15:23:53]: Det skal ikkje vera tvil om at frå fleirtalet si side har vi lagt vekt på, etter statsråden si tilråding, ei særlov, nettopp for å få fram at det er andre omsyn enn behov for vern som er lagde til grunn. Mitt spørsmål vil då vera: Kva er det som er statsråden sin hovudgrunn for å avvise dette forslaget? Er det det at det blir gjort eit unntak for ei gruppe gjennom ei eiga særlov, eller er det det at ho er uroleg for at dette kan få konsekvensar for andre grupper? Og til det siste: Det er klårt sagt frå fleirtalet at det ikkje skal få konsekvensar for andre.

Statsråd Erna Solberg [15:25:15]: Den viktigste grunnen min og for Regjeringen for å si nei – dette er altså et spørsmål som Regjeringen har behandlet – er at vi mener at vi skal prioritere dem som Høykommissæren anbefaler, og som har et beskyttelsesbehov. Det er hovedprinsippet vårt. Selv om det hadde vært utenfor kvoten, ville jo alternativet alltid vært at man kunne ha utvidet kvoten. Regjeringen har som ambisjon å utvide kvoten fra 2006, slik vi også har gitt klar beskjed om. Forutsatt at vi fortsatt har lave asylankomster, og at ikke altfor mange av dem som er igjen, får opphold i Norge, vil det være lettere å kunne bosette flyktninger, fordi vi har større rom for bosetting i kommunene. Det er hovedprinsippet, men et vanlig prinsipp i vår utlendingspolitikk er også likebehandlingsprinsippet. Vi lager denne særloven, men det sitter personer mange steder i verden, særlig i Midtøsten og Afrika, som er statsløse, men ikke i en kritisk situasjon – bl.a. blant palestinerne er det ganske mange av dem – og det er mange her i Norge som skulle ønske å få sine slektninger hit. Generelt synes jeg det er vanskelig når vi ikke har et likebehandlingsprinsipp, men det er klargjørende at vi får en egen lov.

Per Sandberg FrP [15:26:54]: Jeg hadde egentlig ikke tenkt å ta replikk på statsråden, men statsråden motsier seg selv gang på gang, og jeg opplever faktisk å se at statsråden står i en svingdør her nå, for alle hennes argumenter svinger og endrer seg for hver gang hun er på talerstolen. Hvis det er likhetsprinsippet som statsråden er veldig opptatt av, så vil jeg anbefale statsråden også å gjennomføre likhetsprinsippet når det gjelder all annen type innvandrings- og asylpolitikk i Norge. Jeg vil anbefale statsråden nå å legge til side sin prestisje i denne saken. Her har det tydeligvis gått prestisje i saken for statsråden, for hun har operert med gamle og utgåtte opplysninger i et brev til komiteen. Og jeg håper virkelig, når denne saken blir vedtatt, at også statsråden i ettertid legger prestisjen til side, slik at vi får gjennomført denne saken på en mest mulig gunstig og effektiv måte for disse flyktningene som det gjelder.

Statsråd Erna Solberg [15:27:55]: Fremskrittspartiet har det litt vanskelig i denne saken. Det hører jeg jo

på argumentene, og da pleier det å være mest mulig skitt tilbake.

Det er faktisk sånn at en grunnleggende del av vår utlendingsforvaltning er likhetsprinsippet. Vi bruker likhetsprinsippet i all behandling av utlendingssaker, at like saker primært skal behandles likest mulig. Det er ikke alltid at det blir slik, f.eks. på grunn av den UNE-ordningen vi har, men derfor kommer vi med et forslag, som jeg allerede har annonsert i en stortingsmelding tidligere, om å lage en stormemnd som skal sørge for at der hvor det kan være stort sprik, der hvor vurderingene kan være forskjellige, kan prinsipielle uttalelser legges til grunn.

Det grunnleggende spørsmål i denne saken er ikke et spørsmål om vi skal hjelpe flyktninger eller ikke, men om vi skal hjelpe dem som er de mest nødstilte, eller dem som har kontakter i Norge. Det er ingen tvil om at mange av disse vietnameserne kommer til å gi et godt bidrag til det norske samfunnet, og de skal være hjertelig velkomne til Norge, men det er altså et brudd med hovedreglene, og det er et brudd med de anbefalinger som Høykommissæren gir, også i bruken av flyktningkvoten.

Heikki Holmås (SV) [15:29:24]: Siden statsråden trekker fram igjen dette med UNCHR's anbefalinger, er altså UNCHR's anbefalinger, slik statsråden refererer dem, at UNCHR er imot at man skal ta disse menneskene inn på kvoten til fortrenkning for andre. Og nettopp derfor var det vi før sommeren fremmet et forslag om å få utvidet kvoten, for det var viktig for oss å sørge for at disse ikke fortrenget andre. Så utvidet Regjeringen kvoten. Da føler vi at det er riktig å følge opp, og at det er grunnlag for å ta disse folkene innenfor denne kvoten.

Så kan man alltså diskutere videre framover: Burde vi ha et annet system, der vi også hadde mulighet for i særlige tilfeller politisk å bestemme at vi skulle ta imot grupper av mennesker nettopp fordi de hadde særlig tilknytning til Norge? Noen kunne si at disse folkene kunne ha fått arbeidsinnvandring istedenfor, gjennom at vi prioriterte dem bl.a. fordi de hadde slektninger i Norge. Men noen slike forslag har ikke statsråden kommet med, og derfor blir det slik som dette.

Statsråd Erna Solberg [15:30:56]: Representanten Heikki Holmås kan jo ikke unnså det faktum at han i dag kommer til å stemme for et forslag som sannsynligvis innebærer at mellom 80 og 100 personer som ikke har behov for beskyttelse, og som ifølge Høykommissæren er «locally well integrated in the society», skal komme, istedenfor at vi f.eks. henter hundre flere av Burma-flyktningene eller av Burundi-flyktningene.

Det er det valget Heikki Holmås faktisk tar med den måten han stemmer på nå. Han kan skjule det gjennom retorikk. Han kunne også ha foreslått at man heller skulle ta dem inn på arbeidsinnvandring. Det hadde betydd en senking av arbeidsinnvandringskravene for å åpne for ufaglært arbeidskraft for hoveddelen av denne gruppen. De hadde måttet ha en jobb på forhånd for å kunne få det. Det er jo ikke relevant for denne gruppen. Hvis man først skal hente denne gruppen, må man være klar over at de

trenger både et integreringsopplegg når de kommer, og de trenger hjelp til å komme seg i jobb, og derfor ville ikke arbeidstillatelse ha vært så aktuelt. Norge er forskjellig fra et land som f.eks. USA, der man får hjelp i to måneder, og etter det må man klare seg selv. Norge har en annen filosofi i integreringspolitikken, men vi har altså en filosofi som går på beskyttelse av folk.

Presidenten: Replikordskiftet er omme. De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lars Rise (KrF) [15:32:34]: Vietnam er et diktatur, selv om veldig mye av den økonomiske utvikling vi har sett i det siste, har tydet på det motsatte. Det er et land med 80 millioner innbyggere, og det er 2 millioner medlemmer av kommunistpartiet. Kommunistpartiet styrer altså en ettpartistat, og det er et system med ganske utstrakt bruk av agenter. Det er en brutal politikk overfor annerledestenkende – de som tenker og tror annerledes enn regimet. Det er sterk sensur, og det er tortur og fengsling, som ofte er vilkårlig, uten at rettsstatens prinsipper gjelder. De som var imot kommunismen, er særlig utsatt.

Så selv om noen kan ha økonomiske motiver for å ønske å flykte, må man også tenke på at det her dreier seg om å flykte fra et grusomt regime, et redselsregime. Jeg har selv opplevd å bli arrestert i Vietnam, og det var ikke noen særlig hyggelig opplevelse.

Når det gjelder et sitat fra UNHCR om at mange allerede er de facto integrert, blir det fra departementets side omskrevet til at de i realiteten er godt integrert. Det tror jeg er riktig for mange, det er forskjellige grader av integrering. Men vi vet også at de flyktningene som befinner seg på Filippinene, ikke kan kjøpe eiendom, de kan ikke få arbeid, de kan ikke tegne forsikring, og de er ikke beskyttet av politiet hvis de utsettes for ran, vold eller andre former for kriminalitet. Mange blir arrestert også om de i dag forsøker seg som gateselgere. Men noen har sikkert også klart seg. Saken er at situasjonen ikke er nøyaktig lik for de 2 000, og derfor kan begge deler være sant. Det som er viktig her nå, er at Amnesty International har skrevet i et brev av 8. desember at «these people are accorded no rights, including the right to work, travel and the right to nationality». Dette er fundamentale menneskerettigheter, som disse flyktningene mangler. De er båtflyktninger. Mange av dem har også blitt plukket opp av norske skip, men har av en eller annen grunn havnet på Filippinene.

Så har det flere ganger blitt referert til et lovforslag som skal sikre integrering på Filippinene. Dette lovforslaget har nå gått ut på dato, pr. mars 2004. Derfor må det fremmes på nytt, og pr. dags dato har ikke det skjedd. Dette har skjedd mot vietnamesernes vilje, og interessekontoret med frivillige advokater som har jobbet for disse flyktningenes rettigheter, har søkt å hjelpe og lobbet for dette forslaget, ikke imot.

Statsråd Erna Solberg [15:36:05]: Med fare for at vi begynner med lovbehandling på vegne av Filippinene

i dette parlamentet, vil jeg bare få lov til å understreke at det faktisk er slik at det lovforslaget kan reaktiveres og settes i gang igjen. Men det har vært motstand fra gruppen selv, fordi man har vært redd for det. I det brevet som har gått fra gruppen, sies det at de mener at de skal ha en slik lov for dem som ikke blir gjenbosatt. Alle de indikasjoner vi har på saksbehandlingen i Filippinene, er at gruppen selv aktivt har motarbeidet at det skulle gå fortgang i lovarbeidet, ut fra at det ville gi en naturalisering som gjorde at flere land da ikke ville ta flere tilbake.

De opplysningene får vi. Vi har også opplysninger fra Høykommissæren, som mener at de opplysningene som er gitt bl.a. om gruppens situasjon, står i betydelig misforhold til den faktiske situasjonen. Dette er diskusjoner vi kan ha frem og tilbake. Uansett vet vi at til slutt vil det sitte en gruppe som ikke kommer noe sted. De kommer til å trenge et internasjonalt samfunn som sørger for at den lovbehandlingen gjøres, slik at de ikke blir statsløse lenger. Det er en ganske viktig del, for USA har sagt at de kommer ikke til å ta imot dem som de allerede har gitt avslag. De kommer ikke til å ta dem som har giftet seg med filippinere. Mange har gjort det. De lever integrert i samfunnet. Så det vil fortsatt være en utfordring for oss å sørge for at disse menneskene får statsborgerskap og muligheter, at de ikke sitter i en restgruppe som fordi de ikke har slektninger andre steder, faktisk er i en verre situasjon, fordi gruppen er blitt mindre, og oppmerksomheten er blitt mindre.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 1221)

S a k n r . 5

Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om å innføre en ordning med lukkede mottaksleirer for asylsøkere (Innst. S. nr. 61 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:4 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden. I tillegg gis representanten Simonsen en taletid på inntil 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Kari Lise Holmberg (H) [15:38:51] (ordfører for saken): I Dokument nr. 8:4 fra stortingsrepresentant Jan Simonsen foreslås det å innføre en ordning med lukkede mottaksleirer for asylsøkere. Videre ber representanten Regjeringen vurdere å innføre en ordning der asylsøkere som beveger seg utenfor mottaksleirene, kontrolleres ved hjelp av elektroniske brikker.

Det er et bredt flertall i komiteen som ikke ønsker å gå nærmere inn på forslagsstillerens premisser i denne saken, og jeg skal kort skissere tre hovedargumenter:

For det første mener alle partier, med unntak av Fremskrittspartiet, at forslagene er uforenlige med hovedlinjene i den norske flyktningpolitikken. Det har vært, og er fortsatt, tverrpolitisk enighet om at mottakssystemet skal være åpent. Det er ikke kriminelt å søke asyl, heller ikke om man ikke oppfyller kriteriene for å få oppholdstillatelse. For det andre er begge forslagene svært problematiske i forhold til både Den europeiske menneskerettskonvensjonen og Barnekonvensjonen. Og for det tredje finnes det ikke en lovhemmel for noen av forslagene. Liknende forslag har dessuten blitt nedstemt tidligere av dette stortinget.

Andre tiltak vil kunne ivareta intensjonen i forslaget. Kommunalministeren skriver i sitt brev til komiteen at det vurderes tiltak for i større grad å kunne forvare asylsøkere som har begått kriminelle handlinger. Asylinstituttet må imidlertid bevares, det er misbruket vi må komme til livs.

Avslutningsvis vil jeg bare si at det er tankevekkende ord kommunalministeren avslutter sitt brev med, når hun skriver at hun ikke vil kunne støtte forslagene «verken på prinsipielt, moralsk, juridisk, økonomisk eller praktisk grunnlag». Dette bør være ord til ettertanke.

Signe Øye (A) [15:40:56]: Jeg vil bare veldig kort si noen få ord om forslaget fra representanten Simonsen.

Arbeiderpartiet er enig i at forslaget skal avvises.

Et tilnærmet likt forslag ble fremmet for to år siden og avvist. Forskjellen mellom de to dokumentene er at mens det den gang het at man skulle opprette lukkede mottak for særskilte grupper, er forslaget nå at det skal opprettes lukkede mottak for samtlige asylsøkere, samt at asylsøkere som kommer hit, skal merkes elektronisk. Det er grunn til å spørre: Hva blir det neste fra representanten?

Arbeiderpartiet mener at det kan være grunner for å ha et differensiert mottaksapparat. I budsjettet for neste år gikk også komiteen inn for det og for at det skal opprettes mottak for å følge opp beboere med særskilte behov. Det skal nå altså opprettes mottak som har tilstrekkelig med faglige ressurser, og som er døgnbemannet. Det er nødvendig. På den måten kan vi bedre ivareta asylsøkere som trenger psykiatrisk behandling.

Arbeiderpartiet ser at det også kan være andre grupper som det kan være behov for å opprette spesielle mottak for. Det får Stortinget rikelig anledning til å drøfte over nyttår, i forbindelse med bl.a. St.meld. nr. 49 for 2003-2004 og andre saker som Stortinget skal behandle utover vinteren og våren.

Per Sandberg (FrP) [15:42:29]: Jeg vil gjerne fremme Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Per Sandberg har fremmet de forslag han refererte til.

Heikki Holmås (SV) [15:42:46]: Vi behandler nå dette forslaget som Jan Simonsen har fremmet om lukkede mottak.

Et lukket mottak er et fengsel. Et lukket mottak innebærer at man putter flyktninger som kommer til Norge, og som søker om asyl, i fengsel, selv om de ikke har gjort noe galt.

Asylbehandlingstiden i Norge kan være opptil flere år. Og det er ingen tvil om at det er galt å putte mennesker i fengsel i flere år uten at de har begått en kriminell handling, men tvert imot bruker sin konvensjonsfestede *rett* til å søke om opphold og asyl i et land. Dette er noe som torturkomiteen i FN tidligere har uttalt seg om – Norge bruker varetekt i altfor stor utstrekning, og vi har altså tidligere fått kritikk for det. Hvis vi hadde puttet alle asylsøkere i Norge – la oss si 10 000 asylsøkere for neste år, eller 15 000 i år – i et mottak for å sitte der i snitt i godt over et år, hadde vi blitt dømt så inn i granskogen vekk av FNs torturkomité for å bryte grunnleggende menneskerettigheter at det likner ingenting.

Det er få ting som opprører meg så mye som at mennesker skal puttes i fengsel fordi de er på flukt, eller som er mer menneskefiendtlig enn det forslaget. Og det er en sak som i altfor liten grad debatteres. Det bør debatteres om vi har behov for kontroll og slikt, men det er noe med å stikke fingeren i jorda og se konsekvensen av et forslag. Det å putte folk i varetekt i to år uten at de har begått noe kriminelt, er helt, helt hinsides.

Ivar Østberg (KrF) [15:44:48]: Kristelig Folkeparti er opptatt av å forhindre kriminalitet blant asylsøkere, men vi kan ikke behandle alle asylsøkere som potensielle kriminelle. Det å iverksette straffetiltak som heller ikke benyttes når det gjelder kriminelle, er noe Kristelig Folkeparti ikke kan være bekjent av. Vi er derfor uenig i at lukkede mottaksleirer for alle asylsøkere, eller kontroll ved hjelp av elektroniske brikker, er svarene på å forhindre kriminell atferd.

Vi holder fast ved prinsippet om at mottakssystemet skal være et åpent tilbud for asylsøkere. Å holde tilbake mennesker i lukkede mottak er et svært drastisk tiltak, som frarøver mennesker elementære rettigheter. En slik ordning vil ikke være forenlig med Menneskerettighetskonvensjonen, Barnekonvensjonen eller norsk lov. Kristelig Folkeparti kan ikke forsvare at denne muligheten skulle omfatte samtlige asylsøkere – på ubestemt tid.

Steinar Bastesen (Kp) [15:45:50]: Norge har store problemer med Schengen-reglene om fri bevegelse av personer over landegrensene. Asylsøkere kommer i stort antall til Norge, og mange av dem er ikke villige til å samarbeide med våre myndigheter om å dokumentere reiserute og identitet. Enkelte asylsøkere har også begått kriminelle handlinger. Det kan være med og skade asylsøkernes anseelse som gruppe. Dette må vi gjøre noe med.

Kystpartiet vil oppfordre Regjeringen til å vurdere internering av asylsøkere som ødelegger sine identitetspa-

pirer, og som ikke samarbeider med myndighetene. Det er viktig å sikre at det ikke går mange personer rundt i det norske samfunnet som man ikke kjenner identiteten til. En trussel om internering kan motivere asylsøkere til å spille med åpne kort overfor myndighetene, og det kan redusere antallet ubegrunnede asylsøknader, som i dag koster det norske samfunnet mye.

Kystpartiet mener det også kan være aktuelt å interne asylsøkere som begår kriminelle handlinger. Det vil gi samfunnet beskyttelse mot videre kriminalitet, og det vil beskytte lovlige asylsøkere mot den belastning det er at noen asylsøkere involveres i kriminalitet.

Simonsens forslag om lukkede mottaksleirer for samtlige asylsøkere går for langt. Det er en lovlig sak å søke asyl. Derfor bør mottakene være åpne. Det er først når asylsøkerne setter seg utover norsk lov eller nekter å samarbeide, at internering bør være aktuelt.

Kystpartiet sier nei til forslaget om å kontrollere asylsøkere som beveger seg utenfor mottak, med elektroniske brikker. En slik ordning er også en form for straff og vil føles nedverdiggende for dem som er berørt.

Simonsen er tydeligvis opptatt av å redusere skadevirkningene ved vårt medlemskap i Schengen og de åpne grensene. Han burde være mer opptatt av å forebygge problemene ved å gå imot Schengen og derved få opprettet grensek kontroll mot EU.

Til slutt vil jeg si at Kystpartiet er imot at Norge selges bit for bit.

Presidenten: Det har vi skjønt!

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

(Votering, se side 1221)

S a k n r . 6

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 18. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 12):

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om retningslinjer, godkjenningsordninger eller andre krav som er egnet til å sikre seriositet i arbeidsutleiebransjen.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 1221)

S a k n r . 7

Forslag fra stortingsrepresentant Signe Øye på vegne av Arbeiderpartiet oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 18):

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak om innføring av økonomiske sanksjoner ved ugyldig fravær fra den obligatoriske norskopplæringen for personkretser som ikke er omfattet av introduksjonsprogrammet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 1221)

S a k n r . 8

Forslag fra stortingsrepresentant Heikki Holmås på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 18):

«Stortinget ber Regjeringen våren 2010 fremlegge en vurdering for Stortinget av om retten til norskopplæring for bosatte og norske statsborgere skal utvides.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1221)

S a k n r . 9

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004 (jf. Innst. O. nr. 18):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at tilskuddet til norskopplæring for voksne innvandrere fortsatt skal være en øremerket bevilgning.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1222)

S a k n r . 1 0

Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet medrekna folketrygda for 2004 under Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. S. nr. 77 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 20 (2004-2005) kap. 630, 634, 642, 2541, 2543, 3630, 3634, 3635, 3640, 3642 og 5705)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1222)

S a k n r . 1 1

Innstilling frå sosialkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet medrekna folketrygda for 2004 under Arbeids- og sosialdepartementet (Innst. S. nr. 73 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 20 (2004-2005) unnateke kap. 630, 634, 642, 664, 666, 2541, 2543, 3630, 3634, 3635, 3640, 3642 og 5705)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1223)

S a k n r . 1 2

Forslag fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 19):

«Stortinget ber Regjeringen om å gjennomgå gjeldende lovverk som ledd i å sikre funksjonshemmede adgang til utesteder og sikre funksjonshemmede mot diskri-

minering på utesteder. Stortinget ber om at resultatet av gjennomgangen forelegges Stortinget.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1225)

S a k n r . 1 3

Forslag fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 19):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Vinmonopolet AS utarbeider en 4-årig landsplan for utvikling av Vinmonopolets salgsnett. Målet med planen skal være å sikre større likhet i tilgjengelighet innen totalantallet utvalg på landsbasis. Landsplanen skal sendes på høring til kommunene.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1225)

S a k n r . 1 4

Forslag fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvick på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004 (jf. Innst. O. nr. 19):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Vinmonopolet iverksetter et forsøksprosjekt med publikumsprøving av Vinmonopolets produkter.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1225)

S a k n r . 1 5

Innstilling fra finanskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005 vedrørende rammeområde 21 (eksportgarantier mv.), rammeområde 22 (finansadministrasjon), enkelte tema under Finansdepartementet, enkelte garantier under Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, statsbudsjettets 90-poster, kapitlene som gjelder overføring til eller fra Statens petroleumsfond og fullmakt til å ta opp statslån mv. (Budsjettinnst. S. nr. 6 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-7 (2004-2005))

Svein Roald Hansen (A) [15:53:21]: I budsjettet fra Finansdepartementet ligger det en tilbakemelding om et av Høyres store ideologiske korstog som nå bringes til seier med Fremskrittspartiets hjelp, nemlig konkurranseutsettingen av Småbåtregisteret.

Det startet for to år siden med at plikten til å registrere båten ble opphevet. Den gang gjorde det ikke inntrykk verken på finansministeren eller Fremskrittspartiet at Finansnæringsens Hovedorganisasjon advarte mot dette og pekte på at uten et obligatorisk register ville det bli langt enklere å omsette stjalne båter i Norge og importere båter

(Svein Roald Hansen)

fra våre naboland. De pekte på at det også ville åpne seg langt større muligheter til hvitvasking av ulovlig ervervede midler uten et register, noe de mente var en stor trussel både for samfunnet generelt og for næringen. Også Norges Båtbransjeforbund mente at et obligatorisk register var best.

I et brev til finanskomiteen den gang måtte også finansministeren medgi at Småbåtregisteret har en viss nytteverdi for politiet, hovedredningsentralene, toll- og avgiftsetaten og forsikringsseksjonene, og at en opphevelse av registreringsplikten kan svekke denne nytteverdien over tid. Men for finansministeren var det viktigere at små fritidsbåter tilhørte folks private sfære, og at et så sterkt inngrep på dette området som dagens obligatoriske ordning innebar, burde avvikes. Kriminalitetsbekjempelsen fikk altså komme i annen rekke. Så kan man fundere over forskjellen på småbåter som f.eks. en 35 fots cabin cruiser og små eller større biler, mopeder osv. når det gjelder å bevege seg innenfor eller utenfor folks private sfære. Jeg håper ikke jeg nå sår den ideologiske tanke hos finansministeren at også motorvognregisteret bør privatiseres, f.eks. overlates Viking eller Falken!

Heller ikke gjorde det inntrykk at Kongelig Norsk Båtforbund kalte det skandaløst at Regjeringen ville oppheve registreringsplikten og konkurranseutsette driften av registeret, etter at det var brukt ca. 100 mill. kr på opprettelsen. Registreringsplikten ble opphevet, og hva skjedde? Jo, forsikringsnæringen stilte krav om registrering for å få tegnet forsikring på båten – fra statlig til privat registreringskrav, med andre ord, og det er jo selvsagt et stort ideologisk framskritt!

Nå avsluttes kapittel 2 i dette ideologiske korstoget, konkurranseutsettingen. Redningsselskapet har vunnet anbudet, og overtar fra 1. mars neste år, og med hvilket resultat? Jo, i tillegg til de 300 kr det har kostet å registrere båten til nå, kommer en årlig avgift på 100 kr for å stå der. Den småbåtavgiften, som ikke minst finansministeren og Høyre hevdet var den store masterplanen bak Småbåtregisteret, måtte det altså en Høyre-statsråd til, med støtte fra Fremskrittspartiet, for å innføre.

Det store spørsmålet, som jeg håper finansministeren kan redegjøre for, både overfor oss i denne salen og overfor småbåteierne, er: Hvilken fordel har landets 350 000 småbåteiere av at det nå blir Redningsselskapet som skal drifte Småbåtregisteret? Hvilken garanti har de for at den hundrelappen de nå får i årsavgift fra 2006, ikke blir til flere med årene?

Jeg tar opp det forslaget Arbeiderpartiet og Kystpartiet har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Svein Roald Hansen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Jan Tore Sanner (H) [15:57:17]: Jeg skal være veldig kort, og bare tilrå innstillingen slik den foreligger.

Øystein Djupedal (SV) [15:57:39]: Jeg skal være nesten like kort, men må bare si at de betraktninger som

representanten Svein Roald Hansen kom med knyttet til Småbåtregisteret, er et studium i hvordan Høyre-politikk kommer helt på avveier der ideologien leder fram til at de nå privatiserer et register, noe som påfører folk større avgifter og fører til mindre sikkerhet. Det er i så måte et godt eksempel på hvor ille det kan gå når noen av ideologiske årsaker bare setter seg et mål om at dette skal være privat og ikke offentlig. Jeg forstår godt Svein Roald Hansens bekymringer i så måte.

Jeg vil bare ta opp de to forslagene SV har i innstillingen, og det er forslaget som det er viktig å ta hensyn til. Det ene er vårt forslag om å styrke tolletaten, og det andre går på å styrke skatteetaten, begge gjelder en omdisponering innenfor ramme 22. Utgangspunktet er selvfølgelig kampen mot kriminalitet og kampen mot skatteunndragelse, som vi mener må gis høyere prioritet, og dette har vi funnet rom for innenfor denne rammen.

Morten Lund (Sp) [15:59:00]: Også i år har Senterpartiet prøvd å få vedtatt økt satsing for å bekjempe svart økonomi, med 30 mill. kr ekstra til skatteetaten og 20 mill. kr ekstra til tolletaten i vårt alternative budsjett.

Svart økonomi er et kjempeproblem, og anslås å kunne utgjøre 5 pst. av BNP. Det betyr et kjempetap for samfunnet – sikkert mange milliarder kroner. Det betyr en råtten og umulig konkurranse for dem som prøver å drive lovlig i enkelte bransjer. Byggebransjen og serveringsbransjen har tidligere vært nevnt som de som er mest rammet. De siste ukene har også tannteknikerne og grønnsakhandlerne i Oslo blitt stemplet – det har blitt oppdaget at det er få av dem som betaler skatt. Dette er svært smittomt, og det må gjøres mye mer for å bekjempe problemet. Da trengs det økte ressurser. Å sette inn økte ressurser på dette området er superlønnsomt. Det er snakk om at utgiftene til hver stilling får man tilbake 10–15 ganger på ganske kort sikt. Da hjelper det ikke med statsrådsbrev om å prioritere dette området også innenfor alle de andre områdene som skal prioriteres.

En enstemmig komite har understreket at momsrefusjonsordningen for kommunesektoren skal gjennomføres slik at ingen kommune skal tape en eneste krone, noe som også Regjeringen nå har slått fast. Det er positivt.

Så har Kommunenes Sentralforbund i flere brev til Stortinget, senest i brev datert 18. november, påpekt at kommunesektoren vil ha et betydelig beløp i størrelsesorden 600 mill. kr til 1 000 mill. kr til gode i refusjon for 2004 ved årsskiftet.

Finanskomiteens flertall har i innstillingen om nysaldering av 2004-budsjettet bestemt at kommuner med tilgodehavende skal kunne balanseføre dette, og derved unngå eventuelle nedskjæringer i tjenestene i påvente av et endelig oppgjør. Det er viktig å gi beskjed om at denne enigheten som flertallet i finanskomiteen er kommet til, blir gjort kjent raskt.

Senterpartiet foreslår å bevilge et lite beløp ekstra, 1,25 mill. kr, til Statistisk sentralbyrå, slik at statistikk om lokale folkeavstemninger blir gjort tilgjengelig på samme vis som ordinær valgstatistikk. Vi ønsker at lokale folkeavstemninger skal bli brukt mye mer. De årlige

driftskostnadene ved en slik ekstra statistikk anslås til 200 000 kr. Vi håper på mer støtte til dette forslaget ved neste korsvei.

Så vil jeg få ta opp de forslagene Senterpartiet står bak i innstillingen.

Presidenten: Representanten Morten Lund har tatt opp de forslag han refererte til.

Da er det bare Kystpartiets forslag som ikke er tatt opp. Det får du sjansen til nå, hr. Bastesen.

Steinar Bastesen (Kp) [16:02:03]: Jeg skal ikke forlenge møtet så mye, men jeg skal ta opp de forslagene som Kystpartiet har fremmet. Det gjør jeg herved fra denne talerstol.

For øvrig er Kystpartiet imot at landet skal selges bit for bit!

Presidenten: Den kan vi nå!

Representanten Steinar Bastesen har tatt opp de forslag han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 15.
(Votering, se side 1225)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte

presidenten: Før vi går til votering, vil presidenten be om Stortingets tillatelse til å gå tilbake til sak nr. 10. En representant for et mindretall i kommunalkomiteen, fra Høyre eller Kristelig Folkeparti, skulle ha tatt opp et forslag hvis forslaget ønskes votert over.

Hans Kristian Hogsnes (H) (fra salen): Jeg ønsker å ta opp forslaget.

Presidenten: Da har representanten Hans Kristian Hogsnes tatt opp forslaget, og så får vi orden i sakene.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 32 forslag. Det er

- forslag nr. 1, Hans Kristian Hogsnes på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 2, fra Karl Eirik Schjøtt-Pedersen på vegne av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 3, fra Karl Eirik Schjøtt-Pedersen på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 4, fra Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 5–8, fra Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 9–30, fra Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 31, fra Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 32, fra Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av komiteen

Forslagene nr. 1–31 er tatt inn i innstillingen, og forslag nr. 32 er omdelt i salen.

Presidenten tar først opp mindretallsforslagene.

Forslag nr. 31, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i kommuneproposisjonen for 2006 å legge fram forslag til finansieringsordninger for investeringer og drift i videregående skoler som kan fange opp store og raske økninger i elevtallet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 86 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.12.38)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 9–29, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utvikle forslag hvor enkeltkommuner og interkommunale samarbeidsorganer får overta rollen som regional utviklingsansvarlig, og dermed de virkemidler som tillegges fylkeskommunen knyttet til regional næringsutvikling.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette forsøk hvor kommuner som ønsker det kan få overta ansvaret for kollektivtrafikk og tilhørende midler.»

Forslag nr. 11 lyder:

Stortinget ber Regjeringen utrede alternativ finansiering av de videregående skolene og institusjonene innen sosialomsorg, med basis i en stykkprisfinansiering.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide forslag om hvordan lokaldemokratiet kan utvikles, og innbyggerne i de ulike kommunene skal få økte incentiver for å delta i lokalpolitikken. Herunder bes Regjeringen legge frem en helhetlig plan for hvordan kommunene skal få råderett over plan- og arealsaker innenfor sine egne kommunegrenser.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremskynde evalueringen av den nye fylkeskommunen med tanke på endelig nedleggelse av fylkeskommunen som selvstendig forvaltningsnivå fra 2007.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedsette et politisk uavhengig organ for å utrede de samfunnsmessige tap ved manglende integrering i Norge.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen etter dansk modell utarbeide en håndbok for nyankomne flyktninger og innvandrere med introduksjon om det norske samfunnets grunnleggende normer, verdier og institusjoner.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at permanent oppholdstillatelse først gis etter syv års lovlig opphold i landet. Personer som har lagt ned en vesentlig innsats for å integrere seg, kan

etter søknad få permanent opphold etter fem års lovlig opphold.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om å innføre krav før det gis permanent oppholdstillatelse, slik som at man: har vært i arbeid i minst tre av de siste fem år, viser en sterk tilknytning til det norske samfunnet, ikke har mottatt offentlig forsørgelse de siste tre år, har bestått norsktest, ikke har begått alvorlige kriminelle handlinger eller har utestående gjeld til det offentlige.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om opphold i minst ti år, fra den dagen oppholdstillatelse er gitt, for å få innvilget norsk statsborgerskap.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har blitt idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mer, ikke kan få norsk statsborgerskap.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som er idømt ubetinget fengselstraff under ett år, etter endt soning må begynne på nye 10 år for å oppnå norsk statsborgerskap.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker om norsk statsborgerskap, må kunne vise til dokumenterte norskkunnskaper og kunnskap om norsk kultur, samfunnsforhold og kjenne til norsk arbeidsmoral.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har visse typer gjeld til det offentlige, ikke kan få statsborgerskap før slik gjeld er betalt.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker norsk statsborgerskap, må avlegge løfte om troskap og lojalitet mot Norge og norsk lovgivning.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om egen bolig som forutsetning for familiejenforening.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om innføring av depositum og økt krav til forsørgelsesevne ved familiejenforening.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiejenforening bare gis til ektefelle og barn under 18 år.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiejenforening skal skje i det land man samlet sett har størst tilknytning til.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om 24-årsgrense for familiejenforening med ektefelle.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen trekke tilbake skriv av 5. juli 1993 fra Justisdepartementet, om at politiet ikke skal kunne gripe inn i kirker og bedehus for å hente folk ut.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.13.08)

Presidenten: Når det gjelder forslag nr. 30, fra Fremskrittspartiet, vil dette forslaget etter presidentens mening ha innvirkning på neste års budsjetttramme og vil derfor etter bestemmelsene i § 19 i Stortingets forretningsorden ikke komme til votering. Det blir derfor å anse som bortfalt.

Det voteres over forslagene nr. 5–8, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre lover, forskrifter og regelverk for alle offentlige anskaffelser, kjøp og kontrakter slik at det stilles krav om ikke-diskriminering, full tilgjengelighet og universell utforming.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i kommuneproposisjonen for 2006 legge fram en helhetlig plan for stimulering av interkommunalt samarbeid.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge en vurdering av metodene for alderstesting av enslige mindreårige asylsøkere i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2005 fremme en sak med vurdering av bruk av anbud og hvilke kriterier som legges til grunn ved anbudskonkurranse, herunder regler for hvor stort utbytte den enkelte leverandør kan ta ut.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 79 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.13.44)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i kommuneproposisjonen for 2006 foreta en vurdering av dagens ordning med kommunal eiendomsskatt og utrede en ordning med friere kommunal beskatningsrett.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 63 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.02)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at alle direkte bedriftsrettede tiltak som tildeles med grunnlag i fylkeskommunenes disponering av bevilgningene over kap. 551 post 60, skal forvaltes gjennom Innovasjon Norge.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 62 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.16)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gå imot enhver form for opprettelse av Sharia-råd i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet ble med 60 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.32)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen videreføre tilskuddet til Human Rights Service som en fast ordning.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti bifaltes med 55 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.14.52)

Presidenten: Det var mindretallsforslagene – og det ene flertallsforslaget – bortsett fra forslag nr. 32, som vi kommer tilbake til.

Da skal det votes over innstillingens forslag til vedtak under rammeområde 6.

Komiteen hadde innstillet:

A.

Rammeområde 6

(Innvandring, regional utvikling, bustad og arbeid)

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)		
	1	Driftsutgifter	173 700 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i> ..	10 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 500 000	
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	19 500 000	
502		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	31 700 000	
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)		
	1	Driftsutgifter	423 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 138 770 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	34 000 000	
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)		
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 768 300 000	
	61	Norskopplæring for voksne innvandrere	1 275 000 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak	53 500 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 000 000	
	71	Kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	41 900 000	
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	8 850 000	
	73	Tilskudd til innvandrereorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	25 700 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	74	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 650 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	12 950 000	
522		Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)		
	1	Driftsutgifter	7 150 000	
523		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3523)		
	1	Driftsutgifter	4 600 000	
524		Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524)		
	1	Driftsutgifter	88 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	6 450 000	
526		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 3526)		
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	3 000 000	
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	1 850 000	
540		Sametinget (jf. kap. 3540)		
	50	Sametinget	138 750 000	
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	
541		Tilskudd til samiske formål		
	70	Tilskudd til samiske formål	1 100 000	
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	2 680 000	
	73	Reindriftens internasjonale fag- og formidlings-senter	750 000	
542		Kompetansesenter for urfolks rettigheter (jf. kap. 3542)		
	1	Driftsutgifter	2 050 000	
551		Regional utvikling og nyskaping		
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 012 000 000	
	61	Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	755 000 000	
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	76 800 000	
	70	Transportstøtte, <i>kan nyttes under post 61</i>	195 500 000	
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling		
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	8 000 000	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	269 300 000	
580		Bostøtte		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 093 600 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	3 800 000	
	22	Program for reduserte byggekostnader, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
	60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	40 000 000	
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	591 000 000	
	78	Kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	56 700 000	
582		Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg		
	60	Rentekompensasjon – skoleanlegg, <i>kan overføres</i>	263 500 000	
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	7 800 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (jf. kap. 3585)		
	1	Driftsutgifter	4 900 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 313 800 000	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag ..	1 409 000 000	
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)		
	1	Driftsutgifter	38 050 000	
603		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.		
	1	Driftsutgifter	11 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
630		Aetat (jf. kap. 3630)		
	1	Driftsutgifter	2 111 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 900 000	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	50 600 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 3634)		
	21	Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	27 900 000	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i>	1 525 000 000	
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	3 262 000 000	
	73	Investeringer i skjermede tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	69 400 000	
	74	Lønnssubsidium ved reaktivisering, <i>overslagsbevilgning</i>	33 400 000	
635		Ventelønn (jf. kap. 3635)		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	435 000 000	
640		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3640)		
	1	Driftsutgifter	296 900 000	
	22	Flyttekostnader, <i>kan overføres</i>	29 000 000	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 800 000	
642		Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642)		
	1	Driftsutgifter	125 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 000 000	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3643)		
	50	Statstilskudd	75 700 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	150 000 000	
2412		Den norske stats husbank (jf. kap. 5312 og 5615)		
	1	Driftsutgifter	283 000 000	
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	72	Rentestøtte	23 000 000	
		Totale utgifter		<u>22 983 400 000</u>

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)		
	2	Gebyr nødvisum	93 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	546 570 000	
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)		
	1	Tilbakevending for flyktninger	8 841 000	
	2	Norskopplæring for voksne innvandrere	17 850 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	12 691 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	40 195 000	
3526		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 526)		
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	1 850 000	
3540		Sametinget (jf. kap. 540)		
	51	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000	
3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (jf. kap. 585)		
	1	Gebyrer	240 000	
3587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587)		
	4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	13 600 000	
3630		Aetat (jf. kap. 630)		
	4	Salgsinntekter mv.	400 000	
	80	Innfordret misbruk av dagpenger	35 600 000	
	81	Innfordret misbruk av attføringsytelser	11 100 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 634)		
	2	Opplæringstjenester	1 900 000	
	60	Refusjon, forsøk dagpenger	1 500 000	
3635		Ventelønn (jf. kap. 635)		
	1	Refusjon statlig virksomhet	100 000 000	
3640		Arbeidstilsynet (jf. kap. 640)		
	1	Diverse inntekter	1 800 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	4 500 000	
	5	Tvangsmulkt	1 600 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	14 000 000	
3642		Petroleumstilsynet (jf. kap. 642)		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 300 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	54 000 000	
	6	Refusjoner/ymse inntekter	2 200 000	
5312		Den norske stats husbank (jf. kap. 2412)		
	1	Gebyrer m.m.	28 700 000	
5327		Innovasjon Norge (IN) og fylkeskommunene mv.		
	50	Tilbakeføring av tilskudd	70 000 000	
	51	Tilbakeføring av tapsfond	20 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5615		Renter fra Den norske stats husbank (jf. kap. 2412)		
	80	Renter	4 437 000 000	
		Totale inntekter		5 432 180 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 522 post 1	kap. 3522 post 1
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 i samråd med Utdannings- og forskningsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet og Nærings- og handelsdepartementet i forbindelse med forsøk om oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune og bevilgningen under:

1. kap. 281 Fellesutgifter for universitet og høyskoler, post 1 Driftsutgifter.
2. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling.
3. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 61 Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.

4. kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket, post 50 Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF).
5. kap. 1426 Statens naturoppsyn, post 31 Tiltak i naturvern-, kulturlandskaps- og friluftsområder.
6. kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 74 Tilskudd til friluftslivstiltak.
7. kap. 1429 Riksantikvaren, post 72 Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer.
8. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak.
9. kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak.
10. kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Innovasjon – prosjekter, fond.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede utviklingstiltak, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	255 mill. kroner
	70	Transportstøtte	300 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	71	Tilskudd til boligkvalitet	5,1 mill. kroner
	75	Tilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger	174,2 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	60	Oppstartingsstilskudd	158,2 mill. kroner

V

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2005 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak til post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak.

2. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 71 Spesielle arbeidsmarkedstiltak til kap. 630 Aetat, post 1 Driftsutgifter.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak	405,0 mill. kroner
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak	640,7 mill. kroner

VII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2005 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til

arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 630 post 1	kap. 3630 post 4
kap. 630 post 21	kap. 3630 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

Presidenten: Presidenten antar Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 45 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.15.31)

Presidenten: Presidenten vil her ta opp forslag nr. 32, som ved en inkurie har falt ut av innstillingens forslag til vedtak. Dette forslaget er fremmet på vegne av hele komiteen og lyder:

«Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet i samband med forsøk med oppgåvedifferensiering i kommunane Bergen, Båtsfjord, Kristian-

sand, Stavanger og Oslo får høve til å omdisponere mellom løyvinga under kap. 571 Rammetilskot til kommunar, post 60 Innbyggjartilskot og løyvinga under:

1. kap. 572 Rammetilskot til fylkeskommunar, post 60 Innbyggjartilskot.
2. kap. 630 Aetat, post 01 Driftsutgifter.
3. kap. 634 Arbeidsmarknadstiltak, post 70 Ordinære arbeidsmarknadstiltak.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra komiteen bifaltes enstemmig.

Presidenten: Vi skal så ta for oss rammeområde 7.

Komiteen hadde innstillet:

B.

**Rammeområde 7
(Dagpengar mv.)**

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
2540		Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	9 615 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 5704)		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	473 500 000	
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 320 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 630 000 000	
		Totale utgifter.....		<u>22 078 500 000</u>
I n n t e k t e r				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 2542)		
	2	Dividende	100 000 000	
5705		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger	50 000 000	
		Totale inntekter		<u>150 000 000</u>

Presidenten: Presidenten antar at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 45 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.16.16)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over C. Rammeuavhengige vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

C. Rammeuavhengige vedtak

I

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2005. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i budsjettet for 2005, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet har innstillingen her.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 83 mot 16 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.16.43)

Videre var innstillet:

II

Stortinget ber Regjeringen legge fram en bred og faglig anlagt attføringsmelding etter at forslaget om ny arbeids- og velferdsforvaltning er behandlet av Stortinget.

Presidenten: Her står hele komiteen bak.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

III

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005 fremlegge rapport og vurdering av kostnader ved å innfri tilskudd for radonforebyggende tiltak innenfor de utlyste kriterier for de som søkte i løpet av 2003.

IV

Stortinget ber Regjeringa i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2005 foreta ein gjennomgang av alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 61 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.17.12)

Videre var innstillet:

V

Stortinget ber Regjeringen sette i verk et arbeid overfor kommunesektoren med sikte på å etablere en forpliktende plan for oppretting av den økonomiske ubalansen i kommunesektoren. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en slik plan i kommuneproposisjonen for 2006.

VI

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ overfor KS for å gjøre dagens konsultasjonsordning mer forpliktende slik at de totale ressursene innenfor offentlig sektor kan utnyttes bedre. Stortinget ber Regjeringen legge frem prinsippene for en slik ordning i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2006.

VII

Stortinget ber Regjeringen lage handlingsplaner med klare måltall for rekruttering av funksjonshemmede og innvandrere til offentlige stillinger.

VIII

Stortinget ber Regjeringa i samband med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 om å vurdere dispensasjon frå folketrygdlova slik at tilsette i fiskeindustrien får eit betre tilpassa regelverk for dagpengar.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 54 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.17.34)

Voterings i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget avviser forslaget frå Regjeringa om tilbakeføring av selskapsskatten og omlegging av inntektsutjamninga.

II

Stortinget ber Regjeringa syte for at Inntektssystemutvalet gjer ei vurdering av om ein del av selskapsskatten bør førast tilbake til kommunane, vurdere inntektsutjamninga i forhold til verknadene av selskapsskatten og bruk av verkemiddel som i større grad enn skatt kan motivere til samarbeid mellom kommunar om næringspolitikk.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 55 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.18.03)

Videre var innstillet:

St.meld. nr. 5 (2004-2005) – om tilbakeføring av selskapsskatt til kommunane og omlegging av inntektsutjamninga – blir å leggje ved protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Voterings i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med	81 000 000
		fra kr 1 369 000 000 til kr 1 450 000 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse, nedsettes med	16 000 000
		fra kr 45 000 000 til kr 29 000 000	
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	
	72	Tilbakevending for flyktninger, nedsettes med	9 300 000
		fra kr 9 300 000 til kr 0	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, nedsettes med	11 650 000
		fra kr 11 650 000 til kr 0	

Kap.	Post	Formål	Kroner
524		Utlendingsnemnda (jf kap. 3524)	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, nedsettes med ..... fra kr 6 200 000 til kr 4 700 000	1 500 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)	
	60	Innbyggertilskudd, nedsettes med ..... fra kr 9 734 951 000 til kr 9 727 496 000	7 455 000
573		Kompensasjon til fylkeskommuner ved statens overtakelse av ansvaret for spesialisthelsetjenesten	
	60	Tilskudd til sletting av gjeld mv, forhøyes med ..... fra kr 82 000 000 til kr 86 291 000	4 291 000
580		Bostøtte	
	70	Bostøtte, nedsettes med ..... fra kr 2 109 000 000 til kr 2 048 000 000	61 000 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag, forhøyes med ..... fra kr 1 132 400 000 til kr 1 182 900 000	50 500 000
2412		Den norske stats husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	
	90	Lån til husbanken, nedsettes med ..... fra kr 13 403 000 000 til kr 12 000 000 000	1 403 000 000
2425		Innovasjon Norge (IN) og fylkeskommunene	
	74	Dekning av tap på risikolån og garantier, forhøyes med ..... fra kr 50 000 000 til kr 151 000 000	101 000 000
I n n t e k t e r :			
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)	
	04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med ..... fra kr 766 640 000 til kr 638 000 000	128 640 000
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)	
	01	Tilbakevending for flyktninger, nedsettes med ..... fra kr 9 300 000 til kr 0	9 300 000
	03	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, nedsettes med ..... fra kr 11 205 000 til kr 0	11 205 000
5312		Den norske stats husbank (jf. kap. 2412)	
	90	Avdrag, forhøyes med ..... fra kr 8 664 000 000 til kr 14 414 000 000	5 750 000 000
5327		Innovasjon Norge (IN) og fylkeskommunene mv.	
	50	Tilbakeføring av tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 70 000 000 til kr 100 000 000	30 000 000
	51	Tilbakeføring av tapsfond, nedsettes med ..... fra kr 20 000 000 til kr 16 000 000	4 000 000
5615		Renter fra den norske stats husbank (jf. kap. 2412)	
	80	Renter, nedsettes med ..... fra kr 4 579 000 000 til kr 4 474 000 000	105 000 000

Andre fullmakter

II

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at bevilgningen under kap. 571 Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571), post 21 Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, tilføyes stikkordet «*kan overføres*».

Presidenten: Presidenten vil først la votere over kap. 524 og 2412, som Sosialistisk Venstreparti og Senterpar-

tiet har varslet at de vil stemme imot, og så voteres det over de øvrige kapitler under I og II.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling til kap. 524 og 2412 under I bifaltes med 79 mot 21 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.18.51)

1. Komiteens innstilling til de øvrige kapitler under I og II bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Signe Øye satt fram et forslag på vegne av Arbeiderpartiet og Høyre.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av april 2005 fremme forslag til en tidsbegrenset særlov som kan gi hjemmel til opphold i Norge for gruppen av vietnamesiske båtflyktninger på Filippinene med nære slektninger i Norge.

Presidenten: Her foreligger et alternativt forslag fra Arbeiderpartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:92 (2003-2004) – forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Lars Rise, Signe Øye, Trine Skei Grande og Magnhild Meltveit Kleppa om vietnamesiske båtflyktninger bosatt på Filippinene, med nære slektninger i Norge – bifalles ikke.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Arbeiderpartiet og Høyre bifaltes innstillingen med 53 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.19.51)
(Akklamasjon på galleriet)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten har Per Sandberg satt fram tre forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å utvide bruken av 48-timersregelen.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette ned hurtigarbeidende utvalg og arbeidsgrupper for asylsaksbehandlingen, slik at søkere som ikke omfattes av 48-timersregelen får en rask avklaring på sin søknad.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan enkelte av UDI-mottakene kan utvides og settes i stand til å fungere som lukkede mottak, for deretter å komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag.»

Det vil bli votert alternativt mellom disse forslagene og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:4 (2004-2005) – forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om å innføre en ordning med lukkede mottaksleirer for asylsøkere – bifalles ikke.

Etter noe uro på galleriet uttalte

presidenten: Presidenten må vennligst be om at det blir ro på galleriet!

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 82 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.21.11)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 18. november 2004:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om retningslinjer, godkjenningsordninger eller andre krav som er egnet til å sikre seriøsitet i arbeidsutleiebransjen.»

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 56 mot 44 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.21.38)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Signe Øye på vegne av Arbeiderpartiet oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med sak om innføring av økonomiske sanksjoner ved ugyltig fravær fra den obligatoriske norskopplæringen for personkretser som ikke er omfattet av introduksjonsprogrammet.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 59 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.21.59)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Heikki Holmås på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004:

«Stortinget ber Regjeringen våren 2010 fremlegge en vurdering for Stortinget av om retten til norskopplæring for bosatte og norske statsborgere skal utvides.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 86 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.22.20)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det voterer over forslag oversendt fra Odelstingets møte 23. november 2004:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at tilskuddet til norskopplæring for voksne innvandrere fortsatt skal være en øremerket bevilgning.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 55 mot 45 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.22.42)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Etter debatten har Hans Kristian Hogsnes satt fram et forslag på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 vert det gjort følgjande endring:

Kap. 646 Pionerdykkerne i Nordsjøen post 71 Tilskudd til Nordsjøalliansen, *kan overførast*, vert auka med 5,9 mill. kroner frå 2,0 mill. kroner til 7,9 mill. kroner.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 55 stemmer for og 45 stemmer mot forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 16.23.07)

Presidenten: Det synes å være en utstrakt forvirring i salen. Kanskje presidenten var for kjapp. Det er altså Hans Kristian Hogsnes som har satt fram et forslag på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti, et forslag fra mindretallet i kommunalkomiteen. Normalt er det da de to partiene som skal stemme for det.

Er det noen som trenger ytterligere veiledning?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (fra salen): Nei, eg trur presidenten har oppklart dette. Etter merknadene skal det vera Høgre og Kristeleg Folkeparti som skal stemme for forslaget frå mindretalet.

Presidenten: Det har presidenten sagt. Da voterer vi over forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti en gang til.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 60 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.24.26)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
630		Aetat (jf. kap. 3630), tidl. kap. 1590	
	1	Driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 2 017 978 000 til kr 2 022 978 000	5 000 000
634		Arbeidsmarknadstiltak (jf. kap. 3634), tidl. kap. 1594	
	71	Spesielle arbeidsmarknadstiltak for yrkeshemma, <i>kan overførast</i> , vert redusert med ..... frå kr 2 922 740 000 til kr 2 917 740 000	5 000 000
	74	Lønnssubsidium for reaktivisering, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med ..... frå kr 38 751 000 til kr 15 751 000	23 000 000
642		Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642), tidl. kap. 1572	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med ..... frå kr 122 808 000 til kr 122 283 000	525 000
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 12 590 000 til kr 17 290 000	4 700 000
646		Pionerdykkerne i Nordsjøen	
	71	Tilskudd til Nordsjøalliansen, vert auka med ..... frå kr 2 000 000 til kr 10 500 000	8 500 000
2541		Dagpengar	
	70	Dagpengar, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med ..... frå kr 10 606 000 000 til kr 10 900 000 000	294 000 000
2543		Ytingar til yrkesretta attføring	
	70	Attføringspengar, <i>overslagsløyving</i> , vert auka med ..... frå kr 8 780 000 000 til kr 9 000 000 000	220 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Attføringsstønader, <i>overslagsløyving</i> , vert redusert med ..... frå kr 1 760 000 000 til kr 1 535 000 000	225 000 000
I n n t e k t e r :			
3630		Aetat (jf. kap. 630), tidl. kap. 4590	
	80	Innfordra misbruk av dagpengar, vert auka med ..... frå kr 30 000 000 til kr 40 000 000	10 000 000
	81	Innfordra feilutbetalte attføringsytningar, vert redusert med ..... frå kr 14 000 000 til kr 11 000 000	3 000 000
3634		Arbeidsmarknadstiltak (jf. kap. 634), tidl. kap. 4594	
	2	Opplæringstenester, vert auka med ..... frå kr 1 841 000 til kr 18 000 000	16 159 000
	60	Refusjon, forsøk dagpengar, vert redusert med ..... frå kr 1 500 000 til kr 500 000	1 000 000
3635		Venteløn mv. (jf. kap. 635), tidl. kap. 4595	
	1	Refusjon, vert redusert med ..... frå kr 80 000 000 til kr 72 200 000	7 800 000
3640		Arbeidstilsynet (jf. kap. 640), tidl. kap. 4570	
	5	Tvangsmulkt, vert auka med ..... frå kr 1 600 000 til kr 8 400 000	6 800 000
3642		Petroleumstilsynet (jf. kap. 642), tidl. kap. 4572	
	2	Oppdrags- og samarbeidsverksemd, vert redusert med ..... frå kr 1 300 000 til kr 600 000	700 000
	3	Refusjon av tilsynsutgifter, vert auka med ..... frå kr 52 200 000 til kr 57 700 000	5 500 000
	6	Ymse inntekter/refusjonar, vert redusert med ..... frå kr 2 100 000 til kr 1 700 000	400 000
5705		Statsgaranti for lønskrav ved konkurs, dagpengar	
	1	Refusjon dagpengar, vert auka med ..... frå kr 50 000 000 til kr 65 000 000	15 000 000

Presidenten: Presidenten lar først votere over kap. 634. Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme imot. Deretter voterer det over de øvrige kapitler under I.

2. Komiteens innstilling til de øvrige kapitler under I bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 11

V o t e r i n g :

Komiteen hadde innstillet:

1. Komiteens innstilling til kap. 634 bifaltes med 78 mot 22 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.24.58)

I

I statsbudsjettet for 2005 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
660		Krigspensjon	
	71	Tilskott, sivile, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 666 000 000 til kr 645 000 000	21 000 000
2650		Sjukepengar	
	70	Sjukepengar for arbeidstakarar mv., <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 27 390 000 000 til kr 25 100 000 000	2 290 000 000
	71	Sjukepengar for sjølvstendige mv., <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 1 900 000 000 til kr 1 695 000 000	205 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepengar ved barns sjukdom, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 400 000 000 til kr 320 000 000	80 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	75	Feriepenger av sjukepengar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	20 000 000
		frå kr 1 360 000 000 til kr 1 340 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.	
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	473 000 000
		frå kr 8 397 000 000 til kr 8 870 000 000	
	71	Legeerklæringar, blir redusert med	55 000 000
		frå kroner 300 000 000 til kroner 245 000 000	
2655		Uføre	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	83 000 000
		frå kr 16 493 000 000 til kr 16 410 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	100 000 000
		frå kr 23 820 000 000 til kr 23 920 000 000	
	74	Tidsavgrensa uførestønad, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	48 000 000
		frå kr 617 000 000 til kr 665 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	16 000 000
		frå kr 121 000 000 til kr 105 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemiddel mv.	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	41 000 000
		frå kr 1 556 000 000 til kr 1 515 000 000	
	73	Hjelpemiddel mv. under arbeid og utdanning, blir auka med	7 300 000
		frå kr 137 700 000 til kr 145 000 000	
	74	Tilskott til bilar, blir redusert med	200 000 000
		frå kr 955 000 000 til kr 755 000 000	
	75	Betring av funksjonsevna, hjelpemiddel, blir auka med	39 000 000
		frå kr 2 551 000 000 til kr 2 590 000 000	
	78	Høyreapparat, blir redusert med	7 000 000
		frå kr 392 000 000 til kr 385 000 000	
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	116 000 000
		frå kr 32 204 000 000 til kr 32 320 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	331 000 000
		frå kr 43 689 000 000 til kr 44 020 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	33 000 000
		frå kr 5 097 000 000 til kr 5 130 000 000	
2680		Etterlatne	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	10 000 000
		frå kr 1 227 000 000 til kr 1 217 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	10 000 000
		frå kr 1 053 000 000 til kr 1 043 000 000	
2683		Stønad til einsleg mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	27 000 000
		frå kr 2 248 000 000 til kr 2 275 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	50 000 000
		frå kr 645 000 000 til kr 595 000 000	
	73	Utdanningsstønad, blir redusert med	16 000 000
		frå kr 101 000 000 til kr 85 000 000	
	76	Forskottering av underhaltsbidrag, blir redusert med	215 000 000
		frå kr 1 320 000 000 til kr 1 105 000 000	
2686		Gravferdsstønad	
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	9 000 000
		frå kr 96 000 000 til kr 105 000 000	
2690		Diverse utgifter	
	77	Pasientar frå land med innbyrdes avtale mv., blir auka med	8 000 000
		frå kr 52 000 000 til kr 60 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
I n n t e k t e r :			
5701		Diverse inntekter	
	3	Hjelpemiddelsentralar mv., blir auka med ..... frå kr 43 000 000 til kr 53 000 000	10 000 000
	73	Refusjon frå bidragspliktige, blir redusert med ..... frå kr 555 000 000 til kr 520 000 000	35 000 000
	74	Refusjon medisinsk behandling, blir auka med ..... frå kr 1 000 000 til kr 1 600 000	600 000
	75	Refusjon overskytande bidrag, blir redusert med ..... frå kr 41 000 000 til kr 30 000 000	11 000 000

II

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet:

- «kan overføres» tilføyes løyvinga under kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 21 Oppdrag, i statsbudsjettet for 2004.
- «kan overføres» tilføyes løyvinga under kap. 2650 Sjukepengar post 73 Tilretteleggingstilskott og post 74 Bedriftshelsetenester, i statsbudsjettet for 2004.

III

Meirinntektsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Arbeids- og sosialdepartementets fullmakt i 2004 til å overskride løyvinga under kap. 2603 Trygderetten post 1 Driftsutgifter mot tilsvarende meirinntekter under kap. 5705 post 2, endrast til fullmakt til å overskride nemnte utgiftsløyving mot meirinntekter under kap. 5702 post 2.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Bjarne Håkon Hanssen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen om å gjennomgå gjeldende lovverk som ledd i å sikre funksjonshemmede adkomst til utesteder og sikre funksjonshemmede mot diskriminering på utesteder. Stortinget ber om at resultatet av gjennomgangen forelegges Stortinget.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 55 mot 44 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.25.47)

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo på vegne av Sosialistisk

Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Vinmonopolet AS utarbeider en 4-årig landsplan for utvikling av Vinmonopolets salgsnett. Målet med planen skal være å sikre større likhet i tilgjengelighet innen totalantallet utsalg på landsbasis. Landsplanen skal sendes på høring til kommunene.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 73 mot 27 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.26.08)

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. desember 2004:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Vinmonopolet iverksetter et forsøksprosjekt med publikumsprøving av Vinmonopolets produkter.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 16 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.26.35)

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Under debatten er det satt fram åtte forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Svein Roald Hansen på vegne av Arbeiderpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 2–4, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 5 og 6, fra Morten Lund på vegne av Senterpartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 7 og 8, fra Steinar Bastesen på vegne av Kystpartiet

Det voteres over forslagene nr. 7 og 8, fra Kystpartiet.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om at den offentlige hamnesektor og vegsektor likestilles i forhold til drift og investeringer, og at merverdiavgiftsatsen settes til 0 for begge, med virkning fra 1. januar 2006.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget forslag om tiltak som kan fjerne den offentlige og private gjeldsbyrden overfor utlandet ved at man benytter Petroleumsfondet til å kjøpe opp eller overta gjeldsforpliktelsene, normalt på de vilkår som gjaldt mellom långiver og låntaker.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kystpartiet ble mot 1 stemme ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 5 og 6, fra Senterpartiet og Kystpartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«Kap.	Post	Formål:	Kroner
289		Kompetanse- og forskningsfond for Innlandet	
	90	Fondskapital, bevilges med	100 000 000»

Forslag nr. 6 lyder:

«Kap.	Post	Formål:	Kroner
1432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432)	
	90	Fondskapital, bevilges med	200 000 000»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet og Kystpartiet ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 2, 3 og 4, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1600		Finansdepartementet (jf. kap. 4600)		
	1	Driftsutgifter	210 770 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
	70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 719 000	
1602		Kredittilsynet (jf. kap. 4602)		
	1	Driftsutgifter	153 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	700 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)		
	1	Driftsutgifter	994 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618)		
	1	Driftsutgifter	3 259 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	87 100 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	151 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	110 500 000	
1620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)		
	1	Driftsutgifter	363 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	113 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 100 000	
1630		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 700 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631)		
	1	Driftsutgifter	183 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 200 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 776 431 000	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning	9 730 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	390 000 000	
1634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634)		
	1	Driftsutgifter	171 700 000	
1637		EU-opplysning		
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000 000	
1650		Statsgjeld, renter m.m.		
	1	Driftsutgifter	17 000 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	16 084 585 000	
		Totale utgifter		<u>33 963 105 000</u>
I n n t e k t e r :				
4600		Finansdepartementet (jf. kap. 1600)		
	2	Diverse refusjoner	1 000 000	
	80	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 719 000	
4602		Kredittilsynet (jf. kap. 1602)		
	1	Bidrag fra tilsynsenhetene	154 300 000	
4610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)		
	1	Ekspedisjonsgebyr	9 600 000	
	2	Andre inntekter	2 000 000	
	3	Pante- og tinglysingsgebyrer	900 000	
	5	Gebyr ved kontroll av teknisk sprit	400 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	206 800 000	
	13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	300 000	
4618		Skatteetaten (jf. kap. 1618)		
	1	Utleggs- og tinglysingsgebyr (Namsmannen)	22 000 000	
	2	Andre inntekter	25 900 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	9 500 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 200 000	
4620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)		
	1	Salgsinntekter	2 000 000	
	2	Spesialoppdrag	113 700 000	
	4	Tvangsmulkt	6 500 000	
4631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 1631)		
	1	Økonomitjenester	13 000 000	
4634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 1634)		
	2	Refusjoner	17 700 000	
	81	Bøter, inndragninger	1 050 000 000	
	82	Vegadministrasjonsgebyr	55 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	110 000 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	115 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)		
	30	Avskrivninger	319 096 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)		
	80	Renter av statens faste kapital	8 355 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	675 000 000	
	83	Av alminnelige fordringer	100 000 000	
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	1 750 140 000	
	88	Av utlån under opptrekk	128 000 000	
		Totale inntekter		4 910 110 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 1	kap. 4600 post 2
kap. 1618 post 1	kap. 4618 post 2
kap. 1620 post 21	kap. 4620 post 2
kap. 1631 post 1	kap. 4631 postene 1 og 2
kap. 1631 post 21	kap. 4631 post 2
kap. 1634 post 1	kap. 4634 post 2

III

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
3. miljølån til Nordens nærområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

IV

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2005 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 20,8 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under hen-

holdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Kap.	Post	Formål:	Kroner
199		Utviklingsfond	
	90	Fondskapital, bevilges med.....	1 000 000 000»

Forslag nr. 4 lyder:

«Kap.	Post	Formål:	Kroner
1432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432)	
	90	Fondskapital, bevilges med	40 000 000»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.27.46)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1600		Finansdepartementet (jf. kap. 4600)		
	1	Driftsutgifter	225 770 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
	70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 719 000	
1602		Kredittilsynet (jf. kap. 4602)		
	1	Driftsutgifter	153 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	700 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)		
	1	Driftsutgifter	971 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618)		
	1	Driftsutgifter	3 267 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	87 100 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	151 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	110 500 000	
1620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)		
	1	Driftsutgifter	363 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	113 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 100 000	
1630		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 700 000	
1631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631)		
	1	Driftsutgifter	183 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 200 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 776 431 000	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning	9 730 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	390 000 000	
1634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634)		
	1	Driftsutgifter	171 700 000	
1637		EU-opplysning		
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000 000	
1650		Statsgjeld, renter m.m.		
	1	Driftsutgifter	17 000 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	16 107 085 000	
		Totale utgifter		33 985 605 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r :				
4600		Finansdepartementet (jf. kap. 1600)		
	2	Diverse refusjoner	1 000 000	
	80	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 719 000	
4602		Kredittilsynet (jf. kap. 1602)		
	1	Bidrag fra tilsynsenhetene	154 300 000	
4610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)		
	1	Ekspedisjonsgebyr	9 600 000	
	2	Andre inntekter	2 000 000	
	3	Pante- og tinglysingsgebyrer	900 000	
	5	Gebyr ved kontroll av teknisk sprit	400 000	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	206 800 000	
	13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	300 000	
4618		Skatteetaten (jf. kap. 1618)		
	1	Utledds- og tinglysingsgebyr (Namsmannen)	22 000 000	
	2	Andre inntekter	25 900 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	9 500 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 200 000	
4620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)		
	1	Salgsinntekter	2 000 000	
	2	Spesialoppdrag	113 700 000	
	4	Tvangsmulkt	6 500 000	
4631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 1631)		
	1	Økonomitjenester	13 000 000	
4634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 1634)		
	2	Refusjoner	17 700 000	
	81	Bøter, inndragninger	1 050 000 000	
	82	Vegadministrasjonsgebyr	55 000 000	
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	110 000 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	115 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)		
	30	Avskrivninger	319 096 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)		
	80	Renter av statens faste kapital	8 355 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	675 000 000	
	83	Av alminnelige fordringer	100 000 000	
	86	Av statskassens foliekonto i Norges Bank	1 772 640 000	
	88	Av utlån under opptrekk	128 000 000	
		Totale inntekter		4 932 610 000

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 1	kap. 4600 post 2
kap. 1618 post 1	kap. 4618 post 2
kap. 1620 post 21	kap. 4620 post 2
kap. 1631 post 1	kap. 4631 postene 1 og 2
kap. 1631 post 21	kap. 4631 post 2
kap. 1634 post 1	kap. 4634 post 2

III
Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
3. miljølån til Nordens nærrområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

IV

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2005 kan bestemme at det under ordningen med oppføl-

ging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 20,8 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Kystpartiet ble med 76 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.28.01)

Presidenten: Vi skal så votere over innstillingens forslag til vedtak, rammeområde 21.

Komiteen hadde innstillet:

A
Rammeområde 21
(Eksportgarantier mv.)

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
2460		Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (jf. kap. 5460)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-43 000 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	43 000 000	0
		Totale utgifter		0
I n n t e k t e r :				
5460		Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (jf. kap. 2460)		
	50	Tilbakeføring fra risikoavsetningsfond for SUS/ Baltikum-ordningen	5 000 000	
	71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	304 600 000	
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	72 900 000	
		Totale inntekter		382 500 000

II

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan foreta utbetalinger til Garanti- Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under den enkelte garantiordning overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen innenfor følgende rammer:

1. Saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen for gammel SUS/Baltikum-ordning skal ikke overstige 10 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti- Instituttet for Eksportkreditt, post 96 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – gammel SUS/Baltikum-ordning.
2. Saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen for ny SUS/Baltikum-ordning skal ikke overstige 75 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti- Instituttet for Eksportkreditt, post 97 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – ny SUS/Baltikum-ordning.
3. Saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen for ny byggelånsgarantiordning skal ikke overstige 200 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti- Instituttet for Eksportkreditt, post 98 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

III

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi:

1. Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 40 000 mill. kro-

ner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som Consensusavtalen setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtak.

2. GIEK fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 1 500 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som Consensusavtalen setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtak.
3. GIEK fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Garantivirksomheten skal finne sted innenfor de rammer som Consensusavtalen setter. Ordningen skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtak.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Vi går videre til rammeområde 22.

Komiteen hadde innstillet:

B

**Rammeområde 22
(Finansadministrasjon mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1600		Finansdepartementet (jf. kap. 4600)		
	1	Driftsutgifter	225 770 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
	70	Tilskuddsmidler fra Finansmarkedsfondet	11 719 000	
1602		Kredittilsynet (jf. kap. 4602)		
	1	Driftsutgifter	153 600 000	
	45	Større utstyransskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	700 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)		
	1	Driftsutgifter	991 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 300 000	
	45	Større utstyransskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	70 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618)		
	1	Driftsutgifter	3 247 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	87 100 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	151 300 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	110 500 000	
1620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)		
	1	Driftsutgifter	363 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	113 700 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 100 000	
1630		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 700 000	
1631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631)		
	1	Driftsutgifter	183 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 200 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 776 431 000	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning	9 730 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	390 000 000	
1634		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 4634)		
	1	Driftsutgifter	171 700 000	
1637		EU-opplysning		
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	2 000 000	
1650		Statsgjeld, renter m.m.		
	1	Driftsutgifter	17 000 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	16 084 585 000	
		Totale utgifter		<u>33 963 105 000</u>
I n n t e k t e r :				
4600		Finansdepartementet (jf. kap. 1600)		
	2	Diverse refusjoner	1 000 000	
	80	Avkastning fra Finansmarkedsfondet	11 719 000	
4602		Kredittilsynet (jf. kap. 1602)		
	1	Bidrag fra tilsynsenhetene	154 300 000	
4610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610)		
	1	Ekspedisjonsgebyr	9 600 000	
	2	Andre inntekter	2 000 000	
	3	Pante- og tinglysingsgebyrer	900 000	
	5	Gebyr ved kontroll av teknisk sprit	400 000	
	11	Gebyr på kredittdokumenter	206 800 000	
	13	Gebyr ved avskilting av kjøretøy	300 000	
4618		Skatteetaten (jf. kap. 1618)		
	1	Utleggs- og tinglysingsgebyr (Namsmannen)	22 000 000	
	2	Andre inntekter	25 900 000	
	5	Gebyr for utleggsforretninger	9 500 000	
	7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 200 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)		
	1	Salgsinntekter	2 000 000	
	2	Spesialoppdrag	113 700 000	
	4	Tvangsmulkt	6 500 000	
4631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 1631)		
	1	Økonomitjenester	13 000 000	
4634		Statens innkrevingsssentral (jf. kap. 1634)		
	2	Refusjoner	17 700 000	
	81	Bøter, inndragninger	1 050 000 000	
	82	Vegadministrasjonsgebyr	55 000 000	
	84	Gebyr ved for sent innsendt regnskap m.m.	110 000 000	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	115 000 000	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)		
	30	Avskrivninger	319 096 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2490)		
	80	Renter av statens faste kapital	8 355 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer		
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	1 000 000	
	82	Av innenlandske verdipapirer	675 000 000	
	83	Av alminnelige fordringer	100 000 000	
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	1 750 140 000	
	88	Av utlån under optrekk	128 000 000	
		Totale inntekter		4 910 110 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 1	kap. 4600 post 2
kap. 1618 post 1	kap. 4618 post 2
kap. 1620 post 21	kap. 4620 post 2
kap. 1631 post 1	kap. 4631 postene 1 og 2
kap. 1631 post 21	kap. 4631 post 2
kap. 1634 post 1	kap. 4634 post 2

III

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 715 959 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.

3. miljølån til Nordens nærrområder gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

IV

Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2005 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelse utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 20,8 mill. kro-

ner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under henholdsvis kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 86 mot 7 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 16.29.06)

Presidenten: Vi skal så votere over C. Vedtak utenfor rammeområdene.

Komiteen hadde innstillet:

C

Vedtak utenfor rammeområdene

I

Statens Petroleumsfond

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
2800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800)		
	50	Overføring til fondet	204 477 000 000	
		Totale utgifter		<u>204 477 000 000</u>
I n n t e k t e r :				
5800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800)		
	50	Overføring fra fondet	74 342 000 000	
		Totale inntekter		<u>74 342 000 000</u>

II

Lånetransaksjoner mv.

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 3101)		
	90	Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	360 000	
161		Næringsutvikling		
	95	NORFUND – grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	341 250 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	95	Fondskapital	3 200 000 000	
732		Regionale helseforetak (jf. kap. 3732)		
	90	Lån til investeringsformål i helseforetak	3 000 000 000	
	91	Opptreksrenter, <i>overslagsbevilgning</i>	115 000 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	95	Innskudd i Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD)	29 900 000	
1062		Kystverket (jf. kap. 4062)		
	96	Egenkapital	55 000 000	
1322		Svinesundsforbindelsen AS		
	91	Lån, <i>kan overføres</i>	214 000 000	
	92	Opptreksrenter, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1355		BaneService AS		
	90	Lån	38 300 000	
	96	Egenkapital	137 868 000	
1544		Boliglån til statsansatte		
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	1 200 000 000	
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning		
	98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	500 211 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	16 583 500 000	
2412		Den norske stats husbank (jf. kap. 5312 og 5615)		
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	13 098 000 000	
2421		Innovasjon Norge (jf. kap. 5325 og 5625)		
	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000 000	
	91	Lån til såkornkapitalfond	667 000 000	
2426		SIVA SF (jf. kap. 3961 og 5609)		
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
	95	Egenkapital	50 000 000	
2427		Kommunalbanken AS		
	90	Aksjekapital	17 200 000	
		Totale utgifter		<u>69 310 589 000</u>
I n n t e k t e r :				
3101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 101)		
	90	Tilbakebetaling av nødlån i utlandet	318 000	
3571		Tilbakeføring av forskudd (jf. kap. 571)		
	90	Tilbakeføring av forskudd	4 000 000	
3732		Regionale helseforetak (jf. kap. 732)		
	90	Avdrag på investeringslån	116 000 000	
3950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 950 og 5656)		
	96	Salg av aksjer	10 000 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 5609)		
	91	Avdrag på utestående fordringer, Statkraft SF	425 000 000	
	92	Avdrag på utestående fordringer, SIVA SF	100 000 000	
4062		Kystverket (jf. kap. 1062)		
	95	Inntekter av salg av eiendeler mv.	55 000 000	
4350		Jernbaneverket (jf. kap. 1350)		
	95	Overføring av eiendeler til BaneService AS	63 118 000	
4725		Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben (jf. kap. 1725)		
	90	Lån til boligformål	5 034 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	90	Avdrag, Statnett SF	400 200 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	90	Avdrag	7 490 000 000	
	91	Tap og avskrivninger	630 000 000	
	93	Omgjøring av studielån til stipend	4 133 000 000	
5312		Den norske stats husbank (jf. kap. 2412)		
	90	Avdrag	9 425 000 000	
5322		Statens miljøfond, avdrag		
	91	Innbetaling av avdrag	10 300 000	
5325		Innovasjon Norge (jf. kap. 2421 og 5625)		
	90	Avdrag på utestående fordringer	30 300 000 000	
5341		Avdrag på utestående fordringer		
	91	Alminnelige fordringer	10 369 000	
	95	Avdrag på lån til Jugoslavia	3 200 000	
5999		Statslånemidler		
	90	Lån	16 130 050 000	
		Totale inntekter		69 310 589 000

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2005 kan overskride bevilgningen over kap. 101 Utenriksstasjonene, post 90 Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.

IV

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2005 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 150 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd i statsbudsjettet for 2005 som forskudd på rammetilskudd for 2006 til kommuner.
2. inntil 50 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd i statsbudsjettet for 2005 som forskudd på rammetilskudd for 2006 til fylkeskommuner.

V

Fullmakt til å korrigere uopplarte differanser og feilposterings i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2005 i enkeltsaker kan korrigere uopplarte differanser i regnskapene og feilposterings i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

VI

Endringer i reglementet for Folketrygdfondet

Stortinget samtykker i at § 5 annet ledd i reglementet for Folketrygdfondet endres til:

Fondets midler kan plasseres i norske ihendehaverobligasjoner og sertifikater, som kontolån til statskassen og som innskudd i forretnings- og sparebanker. Innenfor en ramme på 20 pst. av forvaltningskapitalen kan fondets midler plasseres i aksjer notert på norsk børs eller på børs i Danmark, Finland eller Sverige, og, etter godkjenning fra Finansdepartementet, i aksjer i norske selskaper ellers hvor aksjene er gjenstand for regelmessig og organisert omsetning, børsnoterte grunnfondsbevis i norske sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper, og børsnoterte konvertible obligasjoner og børsnoterte obligasjoner med kjøpsrett til aksjer i norske selskaper. Plassering i aksjer notert på børs i Danmark, Finland eller Sverige må samlet ikke overstige 20 pst. av Folketrygdfondets ramme for aksjeplasseringer. Innenfor rammen for aksjeplasseringer kan fondets midler plasseres i ikke- børsnoterte aksjer i norske selskaper som har søkt eller har konkrete planer om å søke børsnotering. Plassering i denne type aksjer kan ikke overstige 5 pst. av rammen for aksjeplasseringer.

VII

Nye langsiktige innanlandske statslån

Finansdepartementet får fullmakt til å ta opp nye, langsiktige innanlandske statslån til eit beløp av 50 000 mill. kroner i 2005.

VIII

Utestående kortsiktige marknadslån

Finansdepartementet si fullmakt til å ha utestående kortsiktige marknadslån blir halden uendra på 120 000 mill. kroner.

IX

Utestående andre kortsiktige lån

Finansdepartementet si fullmakt til å ha utestående andre kortsiktige lån blir halden uendra på 100 000 mill. kroner.

X

Rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler

Finansdepartementet si fullmakt til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir vidareført.

XI

Statstilskudd til finansiering av folketrygden

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23-10, gis med 80 255 300 000 kroner, hvorav 14 874 000 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23-10 tredje ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 1 6

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 16.30.
